

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

MAGISTRSKO DELO

ŠPELA KOZJEK

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

MAGISTRSKO DELO

**ANALIZA VLOGE MEDNARODNE PISARNE NA EKONOMSKI
FAKULTETI NA ŠTUDIJSKO MOBILNOST**

Ljubljana, maj 2015

ŠPELA KOZJEK

IZJAVA O AVTORSTVU

Spodaj podpisana Špela Kozjek, študentka Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, izjavljam, da sem avtorica magistrskega dela z naslovom Analiza vloge Mednarodne pisarne na Ekonomski fakulteti na študijsko mobilnost, pripravljenega v sodelovanju s svetovalko doc. dr. Jano Žnidaršič.

Izrecno izjavljam, da v skladu z določili Zakona o avtorski in sorodnih pravicah (Ur. l. RS, št. 21/1995 s spremembami) dovolim objavo magistrskega dela na fakultetnih spletnih straneh.

S svojim podpisom zagotavljam, da

- je predloženo besedilo rezultat izključno mojega lastnega raziskovalnega dela;
- je predloženo besedilo jezikovno korektno in tehnično pripravljeno v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, kar pomeni, da sem
 - poskrbela, da so dela in mnenja drugih avtorjev oziroma avtoric, ki jih uporabljam v magistrskem delu, citirana oziroma navedena v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, in
 - pridobila vsa dovoljenja za uporabo avtorskih del, ki so v celoti (v pisni ali grafični obliki) uporabljena v tekstu, in sem to v besedilu tudi jasno zapisala;
- se zavedam, da je plagiatorstvo – predstavljanje tujih del (v pisni ali grafični obliki) kot mojih lastnih – kaznivo po Kazenskem zakoniku (Ur. l. RS, št. 55/2008 s spremembami);
- se zavedam posledic, ki bi jih na osnovi predloženega magistrskega dela dokazano plagiatorstvo lahko predstavljalo za moj status na Ekonomski fakulteti Univerze v Ljubljani v skladu z relevantnim pravilnikom.

V Ljubljani, maj 2015

Podpis avtorice: _____

KAZALO

UVOD.....	1
1 ŠTUDIJSKA MOBILNOST ŠTUDENTOV – PRAVNI OKVIR.....	3
1.1 Pogodbe Evropske unije	3
1.1.1 Bolonjska deklaracija	4
1.1.2 Maastrichtska pogodba	5
1.1.3 Lizbonska konvencija	5
1.1.4 Sorbonska deklaracija.....	6
1.1.5 Lizbonska strategija.....	6
1.2 Programi študijske mobilnosti na Ekonomski fakulteti.....	7
1.2.1 Erasmus	7
1.2.2 Erasmus Mundus II.....	7
1.2.3 Bilateralne študijske mobilnosti	7
1.2.4 CEEPUS	8
1.2.5 »Freemover« študijska mobilnost.....	8
1.2.6 Poletna šola.....	8
1.2.7 Dvojne diplome	9
1.3 Študijski program Erasmus.....	10
1.3.1 Razvoj študijskega programa Erasmus v Sloveniji	13
1.3.2 Študenti Ekonomske fakultete, vključeni v študijski program Erasmus	14
1.3.3 Tuji študenti, vključeni v študijski program Erasmus na Ekonomski fakulteti..	16
1.3.4 Vključenost študentov drugih evropskih držav v študijski program Erasmus ...	18
2 POMEN MOTIVACIJE IN KOMUNIKACIJE ZA ŠTUDIJSKO MOBILNOST	20
2.1 Opredelitev motivacije	21
2.2 Motiv in vrste motivov za študijsko mobilnost	22
2.3 Motivacijski dejavniki, ki vplivajo na študijsko mobilnost.....	23
2.4 Motivacijski modeli.....	25
2.4.1 Model pričakovanj.....	25
2.4.2 Model enakosti	26
2.4.3 Model pravičnosti	26
2.5 Opredelitev komunikacije	27
2.6 Sestavni deli komuniciranja	27
2.7 Načini komuniciranja	28
2.8 Vrste komuniciranja	29
2.8.1 Verbalno in neverbalno komuniciranje	29
2.8.2 Enosmerno in dvosmerno komuniciranje	30
2.8.3 Formalno in neformalno komuniciranje	31
2.9 Pomen motivacije in komunikacije za študijsko mobilnost – pregled	31

3 ANALIZA VLOGE MEDNARODNE PISARNE NA EKONOMSKI	
FAKULTETI NA ŠTUDIJSKO MOBILNOST: EMPIRIČNA PREVERBA	33
3.1 Povzetek glavnih ugotovitev predhodnih raziskav v zvezi s študijsko mobilnostjo .	34
3.2 Opredelitev namena in cilja raziskave	37
3.3 Metoda zbiranja in urejanja podatkov	38
3.4 Problemi in omejitve raziskave	39
3.5 Analiza in interpretacija rezultatov	40
3.5.1 Značilnosti vzorca	40
3.5.2 Dejavniki motivacije za študijsko mobilnost	41
3.5.3 Vpliv Mednarodne pisarne Ekonomske fakultete na študijsko mobilnost	46
3.5.4 Vtisi po končani študijski mobilnosti	48
3.6 Preverjanje postavljene teze	51
3.7 Priporočila Mednarodni pisarni EF za povečanje študijske mobilnosti	55
SKLEP	57
LITERATURA IN VIRI	60
PRILOGE	

KAZALO TABEL

Tabela 1: Možnosti izbire dvojne diplome na EF na podiplomskem študiju	10
Tabela 2: Prikaz porazdelitve odhoda slovenskih študentov na EF na študijsko mobilnost od študijskega leta 1999/2000 do študijskega leta 2013/14	15
Tabela 3: Prikaz porazdelitve prihoda tujih študentov na EF na študijsko mobilnost od študijskega leta 1999/2000 do študijskega leta 2013/14	17
Tabela 4: Rast svetovne študijske mobilnosti med študenti (od leta 1975 do 2012)	18
Tabela 5: Erasmus študijska mobilnost po svetu v študijskem letu 2011/12	20
Tabela 6: Izvor dejavnikov, ki vplivajo na študentovo odločitev za študijsko mobilnost ..	32
Tabela 7: Pomen motivacijskih dejavnikov, ki vplivajo na odločitev študentov za študijsko mobilnost	32
Tabela 8: Načini komuniciranja Mednarodne pisarne EF s študenti	33

KAZALO SLIK

Slika 1: Rast študijske mobilnosti študentov, ki odhajajo na tuje institucije v študijskih letih 2010/11 in 2011/12.....	19
Slika 2: Motivacijski dejavniki, ki vplivajo na odločitev za študijsko mobilnost.....	41
Slika 3: Dejavnik, ki je največ pripomogel k odločitvi izbire programa na študijski mobilnosti	42
Slika 4: Vpliv na študente pri odločanju za Erasmus študijsko mobilnost.....	43
Slika 5: Dejavniki, ki negativno vplivajo na odločitev za študijsko mobilnost	44
Slika 6: Ocena dejavnosti Mednarodne pisarne EF pri razjasnitvi vseh vprašanj študentov in ocena ustrezne spodbude, ki jo poda Mednarodna pisarna EF glede na spol anketirancev.....	46
Slika 7: Ocena dejavnosti Mednarodne pisarne EF pri razjasnitvi vseh vprašanj študentov in ocena ustrezne spodbude, ki jo poda Mednarodna pisarna EF glede na smer študija anketirancev.....	46
Slika 8: Ocena dejavnosti Mednarodne pisarne EF pri razjasnitvi vseh vprašanj študentov in ocena ustrezne spodbude, ki jo poda Mednarodna pisarna EF glede na starost anketirancev.....	47
Slika 9: Priporočila Mednarodni pisarni EF za izboljšanje študijske mobilnosti.....	48
Slika 10: Vpliv študijske mobilnosti na nadaljnjo karierno pot	49
Slika 11: Mnenje anketirancev, da imajo udeleženci študijske mobilnosti prednost pri zaposlitvi pred tistimi, ki niso bili na študijski mobilnosti glede na spol anketirancev	50
Slika 12: Mnenje anketirancev, da imajo udeleženci študijske mobilnosti prednost pri zaposlitvi pred tistimi, ki niso bili na študijski mobilnosti glede na starost anketirancev.....	50

UVOD

V trenutni ekonomski situaciji, kjer se čedalje manj denarja namenja za zagotovitev brezplačnega šolanja in dodelitev štipendij, je možnost nekaterih mladih za študijsko mobilnost okrnjena. Vendar so na drugi strani sprejeti novi ukrepi, novi programi za študijsko mobilnost, ki naj bi še večjemu številu mladih omogočili odhod na študijsko mobilnost. Prav omejitve na današnjem trgu dela predstavljajo študijsko mobilnost kot največjo konkurenčno prednost, s katero se lahko mladi izkažejo pri prijavi za neko delovno mesto.

Zavedanje, da velik del ključnih izzivov tudi na področju izobraževanja presega nacionalne meje ter da prost pretok ljudi in storitev nujno terja tudi prost pretok znanja, se stalno povečuje. Tako smo tudi na področju izobraževanja priča vrsti procesov, ki kažejo potrebo po definiranju in upoštevanju nekaterih skupnih načel, ciljev ter mehanizmov v evropskem prostoru. Prav ti skupni cilji in mehanizmi so nujni za vzpostavljanje primerljivosti, kompatibilnosti ter izgrajevanja tistih standardov na področju izobraževanja, ki predstavljajo pogoj za prost pretok znanja in za delovanje v širših razvojnih procesih (Štremfel, 2009, str. 82).

Študijska mobilnost študentov ima v izobraževalnem sistemu prav posebno mesto. Tovrstna študijska mobilnost ima veliko koristi, ki pa ne prinašajo ugodnosti le za udeleženca študijske mobilnosti, temveč tudi za fakulteto, ki ima urejene mednarodne pogodbe. Prav fakulteta oziroma služba za mednarodne zadeve (Mednarodna pisarna) ima poglobitno vlogo pri tem, da je lahko nekdo deležen študijske mobilnosti. Pomen izobraženih ljudi, ki svoja znanja pridobivajo na sorodnih tujih univerzah, se zavedajo tudi v političnem svetu, zato prav za tovrstne sklade namenjajo čedalje več sredstev. Evropska unija se zaveda, da je za večjo konkurenčnost potreben prost pretok znanja med državami članicami. Posledično to vpliva na povečanje večjega števila izobraženih ljudi v Evropski uniji. Predvsem zagotavljanje kakovosti učnih sistemov in spodbujanje ustvarjalnosti sta veliki prednosti Evropske unije, ki jo lahko zagotavlja mladim. Politiki so opazili, da imajo mladi željo po nenehnem izobraževanju zunaj meja matične ustanove, zato so ugotovili, da je to potrebno vzpodbujati. To tudi počnejo, predvsem s študijskim programom Erasmus (od leta 2014 dalje s študijskim programom Erasmus+), na katerega se v magistrskem delu osredotočim. Je eden od programov vseživljenjskega učenja, namenjen terciarnemu izobraževanju. Cilji Erasmus študijskega programa so spodbujanje mednarodne mobilnosti posameznikov, povečanje obsega različnega sodelovanja med organizacijami ter dvig kakovosti terciarnega izobraževanja v Evropi (Terciarno izobraževanje, 2014).

Odkar je Slovenija članica Evropske unije, se je veliko spremenilo tudi na področju izobraževanja. Ne samo da je čedalje več študentov pripravljenih oditi na študijsko mobilnost v tujino, čedalje več je tudi študentov, ki pridejo na študijsko mobilnost v

Slovenijo. Vpliv tujih študentov pa ima pozitiven vpliv na fakulteto, saj omogoča, da se izvajajo predmeti v tujem jeziku. Ekonomska fakulteta je uvedla kar nekaj programov, ki potekajo v angleškem jeziku. Tako izobraževalna ustanova lahko postane stičišče srečanj slovenskih in tujih študentov. To je lepa priložnost, da se tudi slovenski študenti učijo tujega jezika doma in imajo možnost izboljšanja svojega znanja.

Študijska mobilnost je zelo aktualna tema, čedalje bolj priljubljena med študenti. Ekonomska fakulteta kot ena od največjih fakultet v Sloveniji nudi svojim študentom širok spekter možnosti pri izbiri tujih destinacij. Sklenjenih ima mnogo sporazumov s tujimi fakultetami in ponuja mnogo izobraževalnih programov, s katerimi lahko študentom omogoča kakovosten študij doma in v tujini.

Namen raziskave je ugotoviti nove ideje, ki bi Mednarodni pisarni na Ekonomski fakulteti pripomogle k še večji udeležbi študentov na študijski mobilnosti.

Cilj raziskave je s pomočjo tujih in domačih strokovnih ter znanstvenih virov, ugotoviti kaj motivira študente na Ekonomski fakulteti za študijsko mobilnost ter raziskati, kako predhodna komunikacija (pisna/ustna/elektronska/itd.) z Mednarodno pisarno na Ekonomski fakulteti vpliva na študente in ali jim pomaga pri odločitvi za študijsko mobilnost.

Magistrsko delo je razdeljeno na več poglavij in zajema teoretični in raziskovalni del. V prvem poglavju opredelim pravni okvir študijske mobilnosti, kamor sodi opis sprejetih pogodb na ravni Evropske unije, s katerimi lahko posamezne institucije urejajo svoje mednarodne odnose. Opišem programe študijske mobilnosti, ki jih ponuja Ekonomska fakulteta, ter se osredotočim na najpogostejše zastopani program med mladimi, študijski program Erasmus. Za ta program sem se odločila predvsem zato, ker sem tudi sama nekdanja udeleženka omenjenega programa, s čimer lahko pri tem delu prispevam tudi z lastno izkušnjo študijske mobilnosti. Nadalje predstavim razvoj Erasmus študijske mobilnosti v Sloveniji in razvoj Erasmus študijske mobilnosti na Ekonomski fakulteti. Tukaj mi je bila v pomoč Mednarodna pisarna na Ekonomski fakulteti, saj mi je z nekaterimi internimi viri omogočila vpogled v podatke o študijski mobilnosti na Ekonomski fakulteti. Nazadnje v sklopu prvega dela predstavim še razvoj študijske mobilnosti v svetu. Predvsem želim prikazati širjenje študijske mobilnosti v svetu.

V drugem poglavju razložim motivacijo in najpogostejše motive, ki vplivajo na odločitev študentov za odhod na študijsko mobilnost. Na kratko predstavim tri za študijsko mobilnost pomembne motivacijske modele. V drugem delu predstavim tudi komunikacijo in njene sestavne dele. Opredelim, kateri načini in vrste komuniciranja obstajajo ter katere načine pri svoji komunikaciji z bodočimi študenti študijskih mobilnosti uporablja Mednarodna pisarna na Ekonomski fakulteti.

Tretji del magistrskega dela predstavlja raziskovalni del, v katerem s pomočjo ankete, na katero so odgovarjali nekdanji Erasmus udeleženci študijske mobilnosti Ekonomske fakultete, ugotavljam razloge oziroma motivacijske dejavnike, ki pripomorejo k odločitvi študentov, da odidejo na študijsko mobilnost, ter morebitno vlogo Mednarodne pisarne na Ekonomski fakulteti pri tem. Ugotoviti želim, ali so študenti zadovoljni z delom Mednarodne pisarne pri postopkih študijske mobilnosti in kakšni (če sploh) so razlogi za nezadovoljstvo. Pojasnim metodo zbiranja in analize podatkov. Vse ugotovitve ustrezno grafično in opisno interpretiram. Na koncu podam Mednarodni pisarni na Ekonomski fakulteti priporočila za povečanje študijske mobilnosti, ter vse ugotovitve, pridobljene z opravljeno analizo, strnem v sklepu.

1 ŠTUDIJSKA MOBILNOST ŠTUDENTOV – PRAVNI OKVIR

V prvem delu magistrskega dela predstavim najpomembnejše pogodbe, ki so vplivale na razvoj študijske mobilnosti v svetu. Predstavim najbolj zastopani študijski program med vsemi, študijski program Erasmus. Sledi predstavitev statistike študijske mobilnosti študijskega programa Erasmus v Sloveniji, na Ekonomski fakulteti (v nadaljevanju EF) in v tujini. Teoretični del pa zaključim z opredelitvijo motivacije in motivacijskih dejavnikov, ki vplivajo na odločitev študentov za študijsko mobilnost ter s predstavitvijo ustrezne komunikacije, ki jo pri svojem delu uporablja Mednarodna pisarna na Ekonomski fakulteti (v nadaljevanju Mednarodna pisarna EF).

1.1 Pogodbe Evropske unije

Pogodbe so primarna zakonodaja Evropske unije (v nadaljevanju EU), ki je primerljiva z ustavnim pravom na nacionalni ravni. Pogodbe določajo temeljne elemente EU in zlasti pristojnosti akterjev sistema EU, ki sodelujejo v procesu odločanja, zakonodajne postopke in tudi pooblastila, ki so jim dodeljena. Pogodbe so predmet neposrednih pogajanj med vladami držav članic, ki morajo biti potem ratificirane s strani vseh držav članic (načeloma v nacionalnih parlamentih ali na referendumu) v skladu s postopki, predvidenimi na nacionalni ravni (Pogodbe, 2014).

Začetki določitve delovanja evropskega visokošolskega sistema segajo v leto 1988, ko so se v Bologni ob dvestoti obletnici najstarejše evropske univerze zbrali rektorji evropskih univerz v pričakovanju dolgoročnega sodelovanja med vsemi evropskimi narodi in v prepričanju, da bi se državljani in države morali bolj kot kdaj koli zavedati vloge, za katero se pričakuje, da jo bodo igrale univerze v čedalje bolj spreminjajoči se družbi (The Magna Charta Universitatum, 2014).

Pomembno je, da so se univerze začele zavedati, da je znanje, ki ga mladi osvojijo, ključno za napredek in da je to investicija, v kar morajo vlagati vse univerze. Za napredek in avtonomijo univerz so sprejeli temeljna načela, ki temeljijo na:

1. spoštovanju avtonomnosti univerz ter neodvisnosti univerz od političnih in gospodarskih sil,
2. neločljivosti funkcij poučevanja in raziskovanja,
3. zagotavljanju svobode v raziskovanju in usposabljanju ter ostrem zavračanju nestrpnosti,
4. spodbujanju medkulturnega sodelovanja.

Prav tako so se univerze zavezale, da bodo za dosego navedenih temeljnih načel posegle po določenih sredstvih, ki bodo vodila v transparentnost izvajanja načel. K temu so se zavezali vsi takratni rektorji univerz in k temu se zavezuje veliko novih univerz (The Magna Charta Universitatum, 2014).

1.1.1 Bolonjska deklaracija

Junija 1999 so ministri, pristojni za visoko šolstvo, iz devetindvajsetih evropskih držav, med njimi tudi Slovenije, v Bologni podpisali bolonjsko deklaracijo, s katero so načrtali smeri razvoja evropskega visokega šolstva do leta 2010 (Bolonjski proces, 2014). Z deklaracijo so si države podpisnice zastavile skupni cilj - ob hkratnem polnem upoštevanju in spoštovanju različnosti nacionalnih sistemov izobraževanja in univerzitetne avtonomije – do leta 2010 z medsebojnim sodelovanjem izgraditi odprt in konkurenčen evropski visokošolski prostor, ki bo evropskim študentom in diplomantom omogočal prosto gibanje in zaposljivost, hkrati pa bo privlačen tudi za neevropske študente. Cilj naj bi dosegli z različnimi ukrepi, kot so vzpostavitev primerljivih in preglednih visokošolskih struktur in stopenj, vzajemno priznavanje relevantnih in primerljivih visokošolskih kvalifikacij, vzpostavitev medsebojno priznanih kreditnih sistemov (ECTS¹) in sistemov zagotavljanja kakovosti, spodbujanje mobilnosti študentov in visokošolskih učiteljev, razvijanje evropske dimenzije v izobraževanju ter večje konkurenčnosti evropskega visokega šolstva v svetu (Bolonjski proces, 2014).

Pristojni ministri držav podpisnic na rednih sestajanjih ocenijo dosežen napredek v posameznih državah in se dogovorijo o smereh nadaljnjega razvoja procesa in potrebnih

¹ ECTS je sistem za nabiranje in prenos kreditnih točk (Merila za kreditno vrednotenje študijskih programov po ECTS, 2014). Izboljšuje preglednost in primerljivost sistemov in študijskih programov ter omogoča mobilnost študentov in medsebojno priznavanje opravljenih študijskih obveznosti. Uporablja se za nabiranje kreditnih točk, potrebnih za končanje študijskega programa, pa tudi za prenos kreditnih točk iz enega študijskega programa v drugega, in sicer med visokošolskimi zavodi v Republiki Sloveniji ter visokošolskimi zavodi iz Republike Slovenije in tujine.

ukrepah za uresničitev ciljev bolonjske deklaracije (The Bologna Process and the European higher Education Area, 2014). S tem namenom ministri na vsaki konferenci sprejmejo poseben komunique s predlogi za nadaljnji razvoj bolonjskega procesa. Od leta 1999 je k deklaraciji pristopilo že 47 držav, člani so tudi Evropska komisija, Svet Evrope, UNESCOV center za razvoj izobrazbe, združenje evropskih univerz, združenje evropskih študentskih organizacij, evropsko združenje za zagotovitev visokega šolstva ter še nekaj posvetovalnih teles (The Bologna Process and the European higher Education Area, 2014).

1.1.2 Maastrichtska pogodba

Maastrichtska pogodba je bila podpisana leta 1992. Je prva listina, ki natančno ureja področja izobraževanja, mladine in kulture. Kot prva je tudi uvedla ime EU, za temeljni cilj pa postavila ureditev notranjega trga med državami članicami (Nerat & Medveš, 2004). Na področju izobraževanja je bilo najpomembnejše to, da je uzakonila prost pretok delovne sile med državami članicami. Omenjena pridobitev je kasneje negativno vplivala na poenotenje visokošolskega izobraževanja v EU. Najpomembnejša pridobitev te pogodbe je načelo subsidiarnosti, ki omogoča, da EU na določenih področjih izobraževanja dopolni dejavnost druge države članice.

1.1.3 Lizbonska konvencija

Naslednja pomembna pogodba je lizbonska konvencija oziroma konvencija o priznavanju visokošolskih kvalifikacij in zaključnih listin v EU, podpisana leta 1997. Pomeni enega najpomembnejših mednarodnih dokumentov v visokem šolstvu, ki je z ratifikacijami, ki so sprejemu sledile, postal del nacionalne zakonodaje v številnih evropskih pa tudi neevropskih državah, katerih je do danes 55 (Lizbonska konvencija, 2014). Pripravo in sprejem konvencije sta usklajevala UNESCO in Svet Evrope, Slovenija pa jo je ratificirala med prvimi, in sicer leta 1999 (Konvencije, 2014). Konvencija opredeljuje temeljne pojme v visokem šolstvu (dostop, sprejem, ocenjevanje, študijski program, kvalifikacija, priznavanje itd.), pristojnosti organov za priznavanje, določa temeljna načela pri ocenjevanju kvalifikacij ter samo priznavanje kvalifikacij, tako tistih, ki omogočajo dostop do visokega šolstva (npr. matura), kot priznavanje krajših študijskih obdobij (npr. en semester) ter celotnih kvalifikacij (npr. diploma). Pomembno je torej, da so se države članice zavzele, da se pridobljena izobrazba na tuji fakulteti prizna na domači fakulteti, razen če je mogoče dokazati, da se pridobljeno znanje v tujini bistveno razlikuje od tistega, ki bi ga študent pridobil doma (Zakon o ratifikaciji Konvencije o priznavanju visokošolskih kvalifikacij v evropski regiji, Uradni list RS, št. 45/1999).

1.1.4 Sorbonska deklaracija

Sorbonska deklaracija podpisana s strani predstavnikov držav Francije, Nemčije, Italije in Velike Britanije leta 1998 v Parizu, je poudarila harmonizacijo evropskega visokošolskega sistema za napredek k večji mobilnosti (Sorbonne Declaration, 2014). V tej deklaraciji je poudarjena centralna vloga univerz pri razvoju evropske kulturne dimenzije. Pomemben korak pri tej deklaraciji je, da se spodbuja študijska mobilnost tako na področju dodiplomskega kot podiplomskega študija. Prav tako pa prinaša veliko novost – uveljavlja kreditni sistem vrednotenja izobraževalnega programa (ECTS) (Mihelič, 2002, str. 151–160).

1.1.5 Lizbonska strategija

Lizbonska strategija, sprejeta leta 2000, je eden najpomembnejših dokumentov, ki so jih v EU podpisali na področju izobraževanja. EU si je zadala cilj, da bo do leta 2010 postala najbolj konkurenčno, dinamično ter na znanju temelječe gospodarstvo na svetu (Lizbonska pogodba, 2014). Od tedaj je napovedani cilj doživel kar nekaj modifikacij, a vselej bil deležen pozitivne podpore (General Framework, 2014). Za države članice lizbonska strategija predstavlja usmeritev pri izvajanju gospodarskih in socialnih reform. Izvedba sprejete strategije poteka s t. i. »odprto metodo« koordinacije, ki postavlja smernice politike posameznih držav v EU, meri napredek na raznih področjih s primerjanjem ter ustrezno posodablja zastavljene cilje. Poudarek je na izmenjavi primerov dobre prakse in izkušenj v evropskih državah. Pomemben predlog je leta 2005 sprejel Evropski svet. Kot prednostne naloge si je zadal: vlaganje v znanje in inovacije ter vzpostavitev privlačnega poslovnega okolja; ustvarjanje več in boljših delovnih mest ob ohranjanju socialne kohezije ter fleksibilnost trga dela (Lizbonska pogodba, 2014).

Izobraževanje in usposabljanje igrata ključno vlogo pri preoblikovanju EU v vodilno družbo in gospodarstvo na svetu, ki temelji na znanju. Politično sodelovanje na področju izobraževanja in usposabljanja se povečuje vse od sprejetja lizbonske strategije v letu 2000 – najprej z delovnim programom »Izobraževanje in usposabljanje 2010«, ki mu je sledil strateški okvir za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju »ET 2020« (Europe 2020 in a nutshell, 2014). Na podlagi tega sodelovanja so se oblikovali skupni cilji in pobude, ki zajemajo vse vrste izobraževanja in usposabljanja ter vse faze v vseživljenjskem učenju. Podpirajo jih številni programi financiranja, kot sta Program Vseživljenjsko učenje (za obdobje 2007–13) in Erasmus Mundus (za obdobje 2009–13). Ukrepe na področju izobraževanja in usposabljanja podpirajo tudi številne mreže in agencije, na primer Izvajalska agencija za izobraževanje, avdiovizualno področje in kulturo ter Evropski inštitut za inovacije in tehnologijo.

1.2 Programi študijske mobilnosti na Ekonomski fakulteti

EF v okviru svojega mednarodnega sodelovanja izvaja veliko študijskih programov mobilnosti. V naslednjem delu vsakega od teh opišem in poudarim njegove prednosti.

1.2.1 Erasmus

Študijski program in program z namenom praktičnega usposabljanja poteka v državah EU ter je najbolj razširjen program mednarodne mobilnosti študentov v svetu in tudi na EF. Program natančneje opišem v naslednjem podpoglavju, saj v tem magistrskem delu preučujem prav študente, ki so odšli na študijsko mobilnost v okviru študijskega programa Erasmus na EF.

1.2.2 Erasmus Mundus II

Je program sodelovanja in študijske mobilnosti na področju visokošolskega izobraževanja, katerega cilj je izboljšanje kakovosti evropskega visokošolskega izobraževanja in spodbujanje dialoga ter razumevanja med ljudmi in kulturami v sodelovanju s tretjimi državami (Erasmus Mundus, 2014). Poleg tega pa prispeva k razvoju človeških virov in spodbujanju mednarodne mobilnosti v visokem šolstvu med državami EU in tretjimi državami sveta. Program je bil zasnovan za delovanje v letih med 2009 in 2013 s cilji: (1) povečanje kakovosti evropskega visokošolskega sistema, (2) promocije EU kot centra odličnosti za visoko šolstvo ter (3) medkulturno sodelovanje EU s tretjimi državami sveta in spodbujanje visokega šolstva v teh državah.

Program je centraliziran, kar pomeni, da je za njegovo izvajanje (koordinacijo in implementacijo) v celoti zadolžena izvajalska agencija v Bruslju (Terciarno izobraževanje, 2014). Za vsebino, prioritete in finance programa je zadolžena Evropska komisija, za informacije o izvajanju programa pa ima vsaka država svoj center, ki opravlja to nalogo.

1.2.3 Bilateralne študijske mobilnosti

To so posebne vrste študijske mobilnosti na osnovi bilateralnega sporazuma med dvema fakultetama, s katero je študentu omogočen študij v tujini. Na EF gre za države v Severni in Južni Ameriki, Aziji, Avstraliji, Afriki in državah bivše Jugoslavije (Mednarodna pisarna, 2014). Pri tej vrsti mobilnosti ima slovenska fakulteta s tujo fakulteto urejen sporazum, s katerim dovoljuje študentu opravljanje obveznosti, ki se mu pozneje tudi priznajo. Hkrati je študent opravičen plačila šolnine, vendar pa ni upravičen do povračila stroškov prevoza, bivanja in študijske literature.

1.2.4 CEEPUS

CEEPUS (angl. *Central European Exchange Program for University Studies*) je srednjeevropski program, namenjen spodbujanju mobilnosti študentov in učiteljev, ki deluje na osnovi mrež. Študenti in profesorji se izmenjujejo znotraj fakultetnih mrež, ki jih ustanovijo posamezne univerze, fakultete ali njihovi oddelki za posamezna področja (Mednarodna pisarna, 2014). Tako imenovane mreže morajo sestavljati najmanj tri partnerske univerze ali fakultete (ali oddelki), od katerih sta vsaj dve iz različnih držav. Ena od teh institucij pa je koordinator mreže. Financiranje raznih kongresov ali konferenc je izključeno, saj je program namenjen le razvoju izobraževanja. Kljub vsemu pa ima kandidat možnost pridobitve štipendije, ki omogoča lažjo dostopnost do omenjenega programa (Terciarno izobraževanje, 2014). Glavni cilj programa je predvsem usmerjenost na sodelovanje čim večjega števila univerz v mreži, da lahko s tem zagotovijo kakovosten študij izbranim članom (Ceepus, 2014). Univerze želijo s tem vzpostaviti tudi prijateljske vezi, na osnovi katerih lahko pozneje oblikujejo enotne študijske programe. V programu CEEPUS sodelujejo visokošolske institucije iz naslednjih držav: Albanija, Avstrija, Bolgarija, Bosna in Hercegovina, Češka, Črna gora, Hrvaška, Kosovo, Madžarska, Makedonija, Poljska, Slovaška, Slovenija in Srbija (Terciarno izobraževanje, 2014).

1.2.5 »Freemover« študijska mobilnost

Študenti, ki so svojo študijsko izkušnjo v tujini že opravili (npr. Erasmus študijska mobilnost) in bi želeli tako izkušnjo ponoviti, imajo možnost, da se prijavijo na študijski program kot t. i. »freemoverji« (Mednarodna pisarna, 2014). Glavne značilnosti programa so: (1) zagotovitev lastnih sredstev za kritje šolnine, (2) študent »freemover« ni upravičen do Erasmus štipendije, vendar lahko prejme štipendijo Javnega sklada za študijske obiske in (3) v tujini opravljeni izpiti se priznajo le ob predhodnem dogovoru z Mednarodno pisarno EF.

1.2.6 Poletna šola

Študenti, ki želijo izpit opraviti med poletjem, ga lahko opravijo v času poletne šole. Študenti EF imajo možnost, da določeni predmet opravijo na eni od poletnih šol, ki jih ponujajo partnerske šole EF (Mednarodna pisarna, 2014). Glavne značilnosti programa so: (1) zagotovitev lastnih sredstev za kritje šolnine, (2) študent lahko prejme štipendijo Javnega sklada za študijske obiske in (3) v tujini opravljeni izpiti se priznajo le ob predhodnem dogovoru z Mednarodno pisarno EF.

1.2.7 Dvojne diplome

Dvojna diploma oziroma magisterij je posebna vrsta programa študijske mobilnosti, ki vodi k pridobitvi dveh diplom ali magisterijev iz različnih institucij, tako iz domače kot iz institucije, kjer se opravlja študijska mobilnost (Mednarodna pisarna, 2014). Kot največje prednosti se izpostavljajo pridobitev dveh različnih diplomskih ali magistrskih nazivov istočasno, izkušnja domačega in tujega diplomskega ali magistrskega programa, izkušnja tuje kulture in drugačnega učnega procesa, izboljšanje tujega jezikovnega znanja, razvoj lastne mednarodne socialne mreže in šolnine oproščeno šolanje.

Na EF potekajo programi dvojnih diplom oziroma dvojnih magisterijev na ravni dodiplomskega in podiplomskega študija. V nadaljevanju predstavim, v katerih državah in katerih partnerskih institucijah je navedeni program omogočen na:

1. Dodiplomskem študiju:

Koreja – KEUDOS program pridobitve dvojne diplome na dodiplomskem študiju ponuja možnost, da študent hkrati pridobi diplomu na EF in diplomu korejske partnerske šole (Kyungpook National University ali Chonnam University). Za pridobitev dvojne diplome mora študent uspešno opraviti dva letnika na EF in en letnik na izbrani korejski šoli. Prednosti programa (Mednarodna pisarna, 2014) sta šolnine oproščeno šolanje in ponujene ugodnosti glede štipendiranja.

Nemčija – dodiplomski študent lahko pridobi dvojno diplomu v Nemčiji na partnerski fakulteti Pforzheim University of Applied Sciences. Za pridobitev dvojne diplome mora študent uspešno opraviti dva letnika dodiplomskega študija na EF in en letnik na izbrani nemški šoli. Poleg tega je za študenta, ki se odloči za tak program, obvezna tudi študijska praksa v obsegu 100 ur (Mednarodna pisarna, 2014). Prednosti programa sta šolnine oproščeno šolanje in možnost pridobitve Erasmus štipendije.

Francija – dodiplomski študent lahko pridobi dvojno diplomu v Franciji na partnerski fakulteti KEDGE Business School (Campus Bordeaux). Za pridobitev dvojne diplome mora študent uspešno opraviti prvi in tretji letnik na EF ter drugi letnik na izbrani francoski instituciji. Prednosti programa sta šolnine oproščeno šolanje in možnost pridobitve Erasmus štipendije (Mednarodna pisarna, 2014).

2. Podiplomskem študiju:

Tabela 1: Možnosti izbire dvojne diplome na EF na podiplomskem študiju

Smer študija na domači instituciji	Izbrana tuja institucija	Država
Bank and Financial Management	BI Norwegian Business School	Norveška
	École Supérieure des Sciences Commerciales d'Angers	Francija
Money and Finance	BI Norwegian Business School	Norveška
	University of Sienna	Italija
Economics	University of Sienna	Italija
Business Informatics (Information Management)	New University of Lisbon	Portugalska
Quantitative Finance and Actuarial Science	School of Business Stockholm	Švedska
Full time International Master Programme in Business Administration	ISCTE University of Lisbon IUL Business School	Portugalska

Vir: Double Degree Programmes, 2014, str. 2.

1.3 Študijski program Erasmus

Nekdanja Evropska komisarka za izobraževanje, kulturo, večjezičnost in mlade Androulla Vassiliou je svoje misli o programu Erasmus sklenila z naslednjimi besedami:

»Program Erasmus je ena najpomembnejših zgodb o uspehu Evropske unije. Številke govorijo same zase: Erasmus je bolj priljubljen kot kadarkoli, zato se zavzemam, da bo zanj v prihodnosti na voljo več virov. Študij ali usposabljanje v tujini odpre vrata osebnemu razvoju in možnostim zaposlitve, zato je prav, da smo ambiciozni pri naložbah v naše mlade ljudi.«

Ime Erasmus je akronim za *European Action Scheme for the Mobility of University Students* (Slovensko izobraževalno omrežje, 2014). Ideja programa ustreza tudi načelom življenja Erazma Rotterdamskega, čigar ime se danes povezuje s programom kot vzornikom, ki je študijske obveznosti opravljal v različnih državah (Štolfa, 2011). Erasmus mobilnost študentov je najpogostejša mobilnost, ki omogoča študentom, da del rednih študijskih obveznosti namesto na matični instituciji opravijo na partnerski instituciji ter preživijo v tujini obdobje od treh do dvanajstih mesecev. Vsak študent je upravičen tudi do pridobitve finančne pomoči, t. i. »Erasmus štipendije«, ki pa se določa na nacionalni ravni in se vsako leto lahko spreminja (Program Erasmus, 2014).

British Council je v publikaciji Erasmus – Why Take Part (2011) izpostavil največje prednosti programa Erasmus: (1) izstopanje na delovnem trgu, (2) izboljšanje jezikovnih sposobnosti, (3) pridobitev življenjske izkušnje in znanja, (4) pridobitev učne izkušnje, (5) mobilnost, (6) sprememba pogleda na svet, (7) pridobitev finančne pomoči ter (8) večja kulturna ozaveščenost.

Program Erasmus je imel že od samega začetka zastavljen visok cilj: pomagati študentom, da postanejo mednarodno kompetentni in dobro pripravljeni na karierno pot v prihodnosti. Pričakovano je bilo, da bo program pozitivno vplival na posameznikovo osebnost, njegovo akademsko usposobljenost in zmožnost prilagoditve novemu okolju in jeziku (Engel, 2010). Program Erasmus je od svojih začetkov doživel veliko sprememb, v nadaljevanju pa na kratko predstavim njegovo uspešno zgodovino.

Program Erasmus je imel že na začetku svojega delovanja vodilni položaj na področju visokošolskega izobraževanja. Je program, ki je nudil štipendije, opravičil študenta šolnine ter po enotnem evropskem sistemu (ECTS) priznal obveznosti, opravljene v tujini. Do srede leta 2013 je bilo v programu Erasmus vključenih že več kot tri milijone študentov, ter več kot štiri tisoč visokošolskih zavodov iz štirinajstih držav, med katere sodijo države članice EU ter Islandija, Liechtenstein, Norveška, Švica, Turčija, Hrvaška in Makedonija (European Commission, 2014). Za program je bilo v obdobju od 2007 do 2013 namenjenih 3,1 bilijona evrov (European Commission, 2014). V letu 1987, ko se je program začel, je v programu sodelovalo 3.244 študentov iz 11 držav, v letu 2012, 25 let po začetku delovanja programa, pa je bilo število sodelujočih študentov že več kot 250 tisoč (European Commission, 2013a). Te številke pa vztrajno naraščajo, saj se čedalje več mladih zaveda prednosti, ki jih prinaša omenjeni program.

Poglavitni cilji programa Erasmus so bili (Klemenčič & Flander, 2014, str. 15):

1. izboljšanje kakovosti in povečanje obsega mobilnosti študentov in učiteljev po Evropi;
2. izboljšanje kakovosti in povečanje obsega večstranskega sodelovanja med visokošolskimi zavodi v Evropi;
3. povečanje stopnje preglednosti in združljivosti med kvalifikacijami, pridobljenimi v visokošolskem izobraževanju in na višjih ravneh poklicnega izobraževanja v Evropi;
4. izboljšanje kakovosti in povečanje obsega sodelovanja med visokošolskimi zavodi;
5. omogočanje razvoja inovativnih praks v izobraževanju in usposabljanju na terciarni ravni ter njihov prenos, vključno s prenosom iz ene države udeleženke v druge;
6. razvijanje inovativnih vsebin, storitev, pedagogike in prakse za vseživljenjsko učenje.

Začetki programa Erasmus segajo v leto 1987 (Klemenčič & Flander, 2014, str. 17). Sprva je bil cilj omejen le na razvoj kadrov, ki naj bi imeli izkušnje z ekonomskimi in družbenimi pogoji v drugih državah članicah ter povečanje števila institucij, na katerih potekajo

študijske mobilnosti. Prav tako so želeli v čim večji meri financirati projekte, ki bi izvajali program študijske mobilnosti. Leta 1995 je program Erasmus postal del veliko obsežnejšega programa Socrates, katerega cilj je bil prispevanje k razvoju kakovosti izobraževanja in usposabljanja ter ustvarjanje odprtega evropskega prostora za sodelovanje v izobraževanju. Program Erasmus je bil del programa Vseživljenjsko učenje (VŽU), ki je bil sprejet leta 2006 in je pokrival obdobje od 2007 do 2013. Program VŽU je bil osrednji evropski program na področju izobraževanja in usposabljanja, katerega namen je bil prispevek k razvoju družbe z vrhunskim znanjem, s trajnostnim gospodarskim razvojem, večjem številu delovnih mest, večjo socialno kohezijo ter zagotavljanje družbene blaginje (Terciarno izobraževanje, 2014). Usmerjen je bil v nudenje podpore v izvajanju izobraževanja in usposabljanja v Evropi. Program VŽU je bil oblikovan v duhu programa lizbonske strategije o preobrazbi EU v najbolj konkurenčno svetovno gospodarstvo, ki sloni na znanju in je zmožno trajnostnega gospodarskega razvoja. Program je bil razdeljen na štiri podprograme (Terciarno izobraževanje, 2014), in sicer:

1. Comenius, usmerjen v predšolsko in šolsko izobraževanje do konca višje srednje izobrazbe;
2. Erasmus, usmerjen v visokošolsko izobraževanje ter poklicno izobraževanje in usposabljanje;
3. Leonardo da Vinci, usmerjen v poklicno šolstvo in usposabljanje;
4. Grundtvig, namenjen izobraževanju odraslih.

Kot omenjeno, segajo začetki programa Erasmus že leta nazaj, ampak v zadnjih letih je prav ta program tisti, ki je zaslužen za mnoge mobilnosti med mladimi. Glavni cilji programa, kot je obstajal do leta 2013, so bili podpora dosežkom evropskega območja visokošolskega izobraževanja, krepitev prispevkov visokega šolstva in nadaljnjo poklicno izobraževanje (Klemenčič & Flander, 2014, str. 15). Program Erasmus je podpiral individualno mobilnost študentov, učnega osebja in drugih zaposlenih z upravičenih institucij, organizacijo projektov intenzivnih programov (kot so poletne in zimske šole), intenzivne jezikovne tečaje v državah z manj razširjenimi jeziki ter večstranske projekte in mreže. V sklop decentraliziranih aktivnosti sodijo individualna mobilnost in projekti intenzivnih programov, kar pomeni, da se izvajajo na ravni vsake države. Večstranski projekti in mreže pa so sklop centraliziranih aktivnosti, kar pomeni, da Evropska komisija vodi celoten postopek prijave, izbora in spremljanja izvedbe projektov (Pajnič, Belcija & Godejša, 2012, str. 4).

Prednost programa Erasmus je bila tudi v nujenju štipendije, do katere je bil upravičen vsak udeleženec, ki je izpolnjeval zahteve za njeno pridobitev. Namen štipendije je bila pomoč pri kritju stroškov, ki nastanejo s študijsko mobilnostjo. Zneski štipendije so se vsako leto razlikovali, določali pa so jih na nacionalni ravni in ravni Evropske komisije ter so bili enaki za vse študente ne glede na to, katero državo so si izbrali za študijsko

mobilnost. Erasmus štipendija je v študijskem letu 2013/14 znašala od 300 do 400 evrov mesečno za posameznega študenta (Program Erasmus, 2014).

Trajanje programa Erasmus je bilo določeno za obdobje od leta 2007 do 2013, ko se je to iztekalo, je Evropska komisija že v letu 2011 pripravila osnutke novega programa, ki bi bil enoten za področje izobraževanja, usposabljanja, mladine in šport za obdobje od leta 2014 do leta 2020 (European Commission, 2014). Omenjeni program se imenuje Erasmus + in je usmerjen v učno mobilnost posameznikov, ki predstavlja največji delež v proračunu. Program je usmerjen še v sodelovanje pri inovacijah in dobrih praksah ter podporo za reformo politik v smeri kakovostnejšega izobraževanja. Za ta namen je EU zagotovila 14,7 milijarde evrov, kar je za 40 % večji znesek, kot ga je imel predhodni program Erasmus.

1.3.1 Razvoj študijskega programa Erasmus v Sloveniji

Slovenija se je v program Erasmus vključila 1. maja 1999 (Klemenčič & Flander, 2014, str. 20). Sprva je bil odziv študentov na novi program medel, na kar nakazujejo tudi podatki, saj se študenti študijske mobilnosti niso želeli udeleževati. Medel uvod je lahko posledica raznih »mitov« iz tedanjih časov. Med najpogostejše sodijo (Klein & Marquardt, 1995):

1. odhod v tujino je drag in si ga lahko privošči le tisti, ki ima denar;
2. potrebno je znanje lokalnega jezika;
3. opravljene obveznosti na tuji instituciji se na domači instituciji ne upoštevajo;
4. dobri študijski programi so na voljo le v državah EU.

Prav tako so bile prepoznane morebitne ovire, ki so se kazale pri problemih z izpolnjevanjem formalnih ali proceduralnih pogojev. Tukaj je pomembno, da so se Mednarodne pisarne razvile do take mere, da so te probleme prepoznale in jih sedaj z različnimi dejavnostmi poskušajo v največji meri odpraviti (E-uprava, 2014). Vse te »mite« pa so dobri rezultati na področju študijskih mobilnosti sčasoma odpravili.

Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo je že v letu 2010 spodbujalo razpravo na temo razvoja visokega šolstva. Prejeli so več dopolnil in mnenj raznih strokovnjakov, ki so svetovali, kako postopati in narediti slovensko šolstvo bolj privlačno. Tako so sestavili Resolucijo o Nacionalnem programu visokega šolstva za leta od 2011 do 2020, ki temelji na strategiji razvoja Slovenije in dokumentov Evropa 2020.² Program se navezuje na

² V dokumentu »Evropa 2020« se za glavne cilje postavlja pametna rast, ki temelji na znanju in inovacijah, trajnostna rast, ki spodbuja bolj konkurenčno in zeleno gospodarstvo, ter vključujoča rast, ki utrjuje gospodarstvo z visoko stopnjo zaposljivosti. (Evropa 2020, 2010). Želja je, da temu sledijo vse države članice EU.

celotno področje višjega in visokošolskega izobraževanja, gospodarstvo, znanost ter znanstveno in kulturno politiko. Za cilje je bilo določeno, da bo:

»Slovenski visokošolski prostor v letu 2020 dosegalo kakovost in odličnost, raznovrstnost ter dostopnost s podpornimi instrumenti internacionalizacije, diverzifikacije, študijske strukture in financiranja visokega šolstva. Kakovost bo vsem omogočala mednarodno primerljivost in priznano visokošolsko izobrazbo, zaposljivost in mobilnost v evropskem prostoru ter širše; socialna razsežnost bo omogočala pravičen dostop do visokega šolstva in neovirano dokončanje študija; raznovrstnost prinaša raznolikost vrst in poslanstev institucij ter študijskih programov za doseganje vseh osnovnih ciljev visokega šolstva.«

Na nacionalni ravni je opazen velik napredek v smeri povečanja študijske mobilnosti študentov. Predvsem je želja tako univerz kot pristojnih ministrov, da se poveča tako število odhodov v tujino kot število prihodov tujih študentov v Slovenijo. Od začetka izvajanja Erasmus študijske mobilnosti, ko je na študijsko mobilnost v okviru Univerze v Ljubljani (v nadaljevanju UL) odšlo 83 študentov (študijsko leto 1999/2000), se je to število močno povečalo. To dokazuje 910 študentov UL, ki so odšli v tujino na študijsko mobilnost v študijskem letu 2013/14. Prav tako se povečuje delež tujih študentov v Sloveniji, in sicer v študijskem letu 1999/2000 sta v Slovenijo na študijsko mobilnost prišla le dva (Mednarodno sodelovanje in izmenjave Univerze v Ljubljani, 2014). Da se zanimanje za Slovenijo med tujimi študenti povečuje, pa dokazuje 1.114 študentov, ki so v študijskem letu 2013/14 prišli v Slovenijo na UL na študijsko mobilnost (Priloga 4, Tabela 3).

1.3.2 Študenti Ekonomske fakultete, vključeni v študijski program Erasmus

Študij v tujini je neprecenljiva priložnost, ki študentu ponudi drugačen pogled na svet, razširi intelektualno obzorje in pogloblja znanja. Vsakdo, ki je študiral v tujini, pove, da je to izkušnja, ki ti spremeni življenje. Študent spozna novo kulturo, prijatelje, pridobi življenjske izkušnje tako iz akademskega kot družabnega sveta, postane samostojen in tudi bolj samozavesten. S tem se študent pripravi na pot, ki ga čaka po študiju.

EF nudi ogromno možnosti za študij v tujini. Študenti imajo možnost izbirati med 200 partnerskimi šolami iz 40 držav po vsem svetu. V študijskem letu 2013/14 je na študijsko mobilnost v tujino prek kateregakoli študijskega programa odšlo 248 študentov EF. Od tega jih je na študijsko mobilnost prek programa Erasmus odšlo kar 231 (Priloga 2, Tabela 1). Od začetka študijske mobilnosti na EF, ko je v tujino odšlo le 18 študentov (Mednarodna pisarna Ekonomske fakultete, 2014), je priljubljenost tovrstnih študijskih programov čedalje večja. To pomeni, da se vsako leto čedalje več študentov zaveda pomembnosti tovrstne študijske izkušnje. Prav tako se tega zaveda Mednarodna pisarna

EF, ki s svojim tradicionalnim vsakoletnim »Erasmus dnevom« sredi decembra poskuša za tako odločitev navdušiti čedalje več študentov. Prav tako Mednarodna pisarna EF svojo promocijo študijske mobilnosti povečuje z lastnim spletnim Facebook profilom, kjer objavlja vse novosti, povezane s študijem v tujini. Prav tako objavlja aktualne novosti v spletni bazi »Študent net«, do katere ima dostop vsak EF študent. Hkrati organizira posebne dneve, kjer nekdanji Erasmus študenti posredujejo svoje izkušnje bodočim Erasmus študentom itd. Čedalje več je storjenega k promociji študijske mobilnosti. V tabeli 2 prikažem vztrajno rast študijske mobilnosti od študijskega leta 1999/2000 do študijskega leta 2013/14.

Tabela 2: Prikaz porazdelitve odhoda slovenskih študentov na EF na študijsko mobilnost od študijskega leta 1999/2000 do študijskega leta 2013/14

Študijska mobilnost po letih	1999/2000	2000/2001	2001/2002	2002/2003	2003/2004	2004/2005	2005/2006	2006/2007	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014
Študenti EF, ki so odšli na študijsko mobilnost	18	39	51	58	100	121	216	261	263	207	163	176	238	266	248

Vir: Mednarodna pisarna Ekonomske fakultete, Statistični podatki o Erasmus študijski mobilnosti, 2014.

Erasmus študijska mobilnost je na EF najbolj zastopana. V študijskem letu 2013/14 je prek tega programa v tujino odšlo 231 študentov (Mednarodna pisarna Ekonomske fakultete, 2014). Uspešno deluje že več kot 20 let in vključuje mnoge univerze, med njimi tudi nekatere najboljše v Evropi. Erasmus določila za študente EF so naslednja (Mednarodna pisarna, 2014): (1) študijska mobilnost je urejena z bilateralno pogodbo, ki ureja dolžino študijske mobilnosti, ki je lahko od 3 do 10 mesecev, (2) šolnine na tuji fakulteti ni potrebno plačati, (3) obstaja možnost prejema Erasmus štipendije, (4) priznanje opravljenih predmetov v tujini, (5) študenti s slovenskim državljanstvom so upravičeni do dodatnih sredstev iz Javnega sklada za razvoj kadrov in štipendij, ki je v študijskem letu 2013/14 znašala 150 evrov na mesec ter zadnje določilo (6) Erasmus štipendijo in sredstva iz Javnega sklada lahko prejmejo le študenti, ki jih je za študijsko mobilnost nominirala in izbrala Služba za mednarodno sodelovanje.

Pomemben dejavnik, ki vpliva na odločitev za študij v tujini, so razpoložljiva denarna sredstva. Predvsem študenti, ki prihajajo iz socialno bolj ogroženih družin, se težje odločijo za študijsko mobilnost, saj sama štipendija ni namenjena kritju celotnih stroškov bivanja v tujini, temveč jih pokrije le del. Za nekatere države, kjer je življenjski standard zelo visok, je ta delež še toliko manjši. Ne glede na trud, ki ga vloži Mednarodna pisarna EF v to, da bi na študijsko mobilnost odšlo kar največ študentov, vsem tega ne more omogočiti, saj so stroški odhoda na študijsko mobilnost kljub štipendiji še vedno visoki.

Raziskava Evroštudent si (2007) je pokazala, da se za mobilnost odloči tudi manj študentov, ki prejmejo manj domače podpore. To pomeni, da jih družina za tako odločitev podpira v manjši meri, prav tako pa med razloge sodijo slaba dostopnost do informacij, nepriznavanje opravljenih obveznosti v tujini, skrb, da bo študent zaostal pri študijski snovi na domači instituciji, slabo vrednotenje v tujini pridobljenega znanja ter omejen dostop do programov mobilnosti. Na vse razloge, ki ne vključujejo vpliva družine, Mednarodna pisarna lahko vpliva. Pri študentih EF lahko identificira te dejavnike in jih poskuša odpraviti ter tako zagotoviti študijsko mobilnost večjemu krogu študentov.

1.3.3 Tuji študenti, vključeni v študijski program Erasmus na Ekonomski fakulteti

Želja marsikaterega študenta je ob študiju spoznati tudi življenje v tuji državi. Že leta so mednarodne študijske mobilnosti uveljavljena stalnica pri slovenskih študentih, hkrati pa tudi naše Univerze vsako leto sprejmejo študente iz najrazličnejših držav. V študijskem letu 2013/14 je UL gostila 1.114 tujih študentov, med katerimi jih je največ prišlo iz Španije, Poljske, Turčije, Češke in Portugalske (Mednarodno sodelovanje in izmenjave Univerze v Ljubljani, 2014). Tujim študentom Slovenija predstavlja most med Srednjo Evropo in Balkanom ter omogoča odlično izhodišče za potovanje v vse dele Evrope (Kašpar, 2013).

Študenti izbirajo svojo destinacijo tudi glede na privlačnost države, v katero prihajajo. Pomembno jim je, kaj jim izbrana država in mesto ponujata, kaj bodo v tej državi pridobili in kakšna nova znanja osvojili. Predvsem pa poskušajo s študijsko mobilnostjo pridobiti kar največ izkušenj, ki jim bodo v prihodnosti pomagale pri razvoju kariere. Če študenti pridejo v državo, ki ima veliko kulturnih vrednot, si s tem povečajo osebni kapital, ki ga bo bodoči delodajalec prepoznal, cenil in poskušal nadgrajevati (Beech, 2014, str. 2). To lahko predstavlja za Slovenijo velik potencial, kajti z valom tujih študentov pridobi tudi tuj kapital. Mednarodni študenti so neke vrste turisti. V državo pridejo za nekaj mesecev ali celo za eno leto, zapravljajo denar, prinašajo lastna znanja in odnašajo pridobljena, slovenska znanja. Kar jih zanima, je pridobivanje novega znanja, tako akademskega kot socialnega (Smith & McCabe, 2008, str. 594–596).

EF je mednarodno priznana fakulteta, kar se opazi tudi pri izboru tujih študentov, saj število le-teh izrazito narašča. Od začetnih nekaj (4) študentov v študijskem letu 1999/2000 jih je bilo v študijskem letu 2013/14 že 365 (tuji študenti, tudi iz neevropskih držav). Od tega jih je bilo v program Erasmus vključenih 251 (Priloga 3, Tabela 2).

Iz tabele 3 je razvidno, da je porast prihoda tujih študentov na EF zelo velik. Največji do zdaj je bil v študijskem letu 2013/14, ko jih je prišlo kar 365. Študenti izbirajo svojo državo tudi glede na to, kako bodo lahko v njej stroškovno shajali, torej, ali velja država izbora v svetu za zelo drago ali za tako, kjer je življenje cenejše.

Tabela 3: Prikaz porazdelitve prihoda tujih študentov na EF na študijsko mobilnost od študijskega leta 1999/2000 do študijskega leta 2013/14

Študijska mobilnost po letih	1999/2000	2000/2001	2001/2002	2002/2003	2003/2004	2004/2005	2005/2006	2006/2007	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014
Tuji študenti, ki so prišli na študijsko mobilnost na EF	4	9	14	27	58	108	181	194	264	296	286	268	318	321	365

Vir: Mednarodna pisarna Ekonomske fakultete, Statistični podatki o Erasmus študijski mobilnosti, 2014.

V raziskavi avtorji Sivakumaran, Tomida, Hall & Sumida (2013) odkrijejo, da če bodo stroški življenja v neki državi nižji, in če bo študent imel denar, se bo lažje odločil za prihod v to državo. Tako bo tuji študent videl veliko več prednosti kot pa slabosti, če bo v izbrani državi veliko privlačnih dejavnikov. Na EF pa obstaja kar nekaj dejavnikov, ki lahko privlačijo tuje študente, da se odločijo za študijsko mobilnost. Kot najpomembnejše motivacijske dejavnike EF izpostavlja (O fakulteti, 2014):

1. Ugled fakultete – EF je EQUIS (*the European Quality Improvement System*) in AACSB (*The Association to Advance Collegiate Schools of Business*) akreditirana šola. Certifikat kakovosti EQUIS, ki ga podeljuje najpomembnejše Evropsko združenje poslovnih šol – EFMD (*European Foundation for Management Development*), fakulteto uvršča med najboljše in najkakovostnejše poslovne šole v svetovnem merilu. Fakultete s certifikatom AACSB pa potrdijo svojo zavezanost kakovosti in neprekinjenim izboljšavam skozi stroge in vseobsegajoče preglede akreditacijske komisije. Navedeno EF uvršča med približno 80 poslovnih šol na svetu, ki imajo obe najpomembnejši akreditaciji, kar predstavlja zavidljiv dosežek v svetovnem merilu.
2. Priznani profesorji – EF ima 286 redno zaposlenih profesorjev, več kot 80 tujih gostujočih profesorjev in drugih zunanjih sodelavcev.
3. Družbena odgovornost – strategija EF se glasi: z znanjem, inovativnostjo in integriteto do učinkovitih in ustvarjalnih rešitev za prispevek k trajnostnemu razvoju.

Zato je za Mednarodno pisarno EF izjemnega pomena, da gradi svoj ugled v Evropi. Prav zato se na področju mednarodnega sodelovanja povezuje s čim več tujimi partnerskimi institucijami, kar potrjuje 193 sklenjenih pogodb s 44 državami, od tega je kar 150 Erasmus pogodb (Mednarodna pisarna, 2014).

Jezik je prav tako eden izmed pomembnih dejavnikov, ki vplivajo na prihod tujih študentov v Slovenijo (OECD, 2014). Zato je za sodelujoče institucije v programih mednarodnih mobilnosti ključno, da se predavanja izvajajo v angleškem jeziku, saj tega

večina študentov obvlada. Prav tako je možnost zagotovitve bivanja študentov v študentskih domovih ključno, kar pripomore k večjemu prihodu tujih študentov. V Ljubljani je precej študentskih domov, nekaj tudi v neposredni bližini EF. S tem tuji študenti privarčujejo, saj so cene za bivanje v študentskih domovih nizke in tudi razdalja od doma do šole je zelo majhna (Sivakumaran et al., 2013).

Program Erasmus najbolj uporabljajo na institucijah, ki imajo močno mednarodno usmerjenost in mednarodni profil. To so najpogostejše tiste institucije, ki so si kot cilj zadale privabljanje tujih študentov (tudi za redni vpis) za vpis v svoje programe. Na teh institucijah je mednarodno sodelovanje vpeto v vse oblike institucionalnega delovanja in delovanja posameznika. V teh institucijah so tudi strokovne službe v podporo mednarodnemu sodelovanju z močno kadrovsko zasedbo (Klemenčič & Flander, 2014, str. 123–135).

1.3.4 Vključenost študentov drugih evropskih držav v študijski program Erasmus

V zadnjih treh desetletjih se je svetovno število študentov, ki so odšli na študijsko mobilnost, izrazito povečalo, in sicer z 0,8 milijona v letu 1975 na 4,5 milijona študentov v letu 2012 (Tabela 4). Zasluga gre predvsem vedno večji promociji mednarodnega udejstvovanja, kjer je prikazana študijska mobilnost kot nekaj najboljšega na področju akademske, kulturne, socialne in politične povezave med udeleženci in državami, predvsem pa to velja za EU, saj je delež študentov, ki odidejo na študijsko mobilnost v EU, največji. Zasluga, da je danes študijska mobilnost tako zelo pomembna, gre tudi nestabilnemu trgu dela, kjer delodajalci od študentov zahtevajo čedalje več znanja, ki pa ga včasih lahko pridobijo samo tako, da del svojega študijskega življenja preživijo v tujini.

Tabela 4: Rast svetovne študijske mobilnosti med študenti (od leta 1975 do 2012)

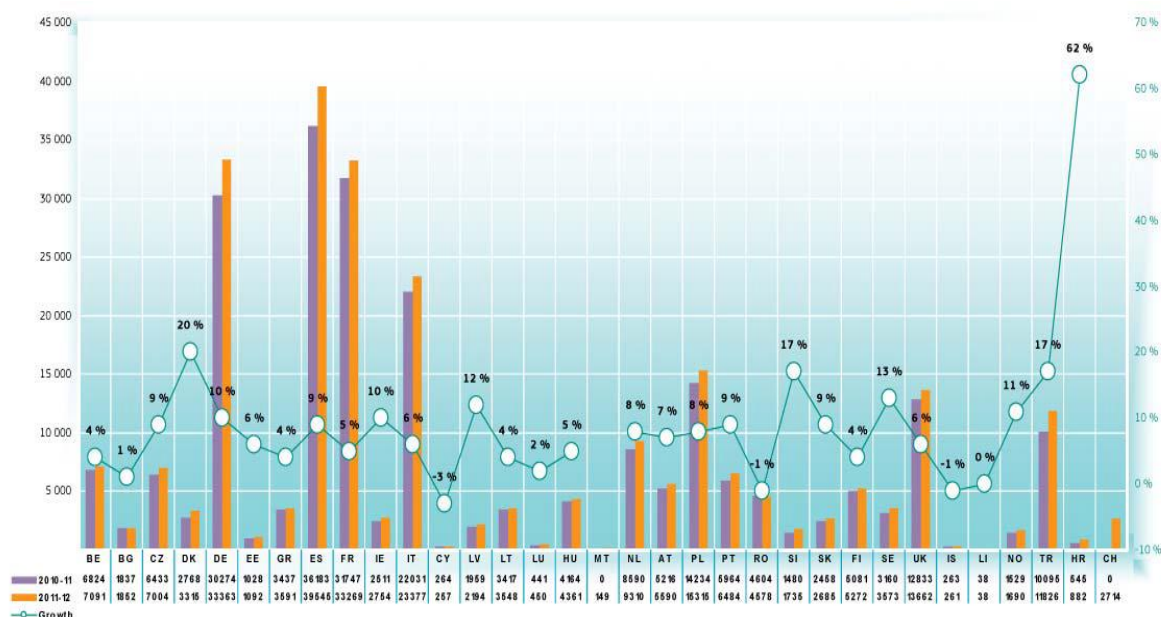
Leto	1975	1980	1985	1990	1995	2000	2005	2010	2011	2012
Število študentov na študijski mobilnosti	800.000	1.100.000	1.100.000	1.300.000	1.700.000	2.100.000	3.000.000	4.200.000	4.400.000	4.500.000

Vir: OECD, *Education at a Glance 2014: OECD Indicators, 2014, slika C4.1., str. 344.*

Študijski program Erasmus se je zelo razširil po vsem svetu, tudi mnogi avtorji so opravili veliko raziskav na to temo ter tako poskušali ugotoviti, kateri so tisti razlogi, ki prepričajo mlade v to odločitev. Več o motivacijskih dejavnikih, ki vplivajo na odločitev študenta, da odide na Erasmus študijsko mobilnost, navedem v nadaljevanju, zdaj pa predstavim povečanje števila Erasmus študentov v evropskih državah.

Slika 1 prikazuje letno povečanje v posameznih državah, ki sodelujejo v programu Erasmus. Največji preskok je doživela Hrvaška (+62 %), ki sodeluje v programu šele od študijskega leta 2009/10. Sledijo ji Danska (+20 %) ter Slovenija in Turčija (+17 %). Pri Cipru, Islandiji in Romuniji pa se je pojavil upad deleža študentov, ki sodelujejo v programu Erasmus, in sicer je ta znašal med 0,6 in 2,7 %.

Slika 1: Rast študijske mobilnosti študentov, ki odhajajo na tuje institucije v študijskih letih 2010/11 in 2011/12.

Vir: European Commission, *On the Way to Erasmus+: A Statistical Overview of the Erasmus Programme in 2011-12, 2013b*, slika 3, str. 10.

V tabeli 5 je prikazano število Erasmus študentov v študijskem letu 2011/12, ki so bili udeleženi v študijskem programu Erasmus. Vseh udeležencev je bilo 204.744. Glede na delež svetovne populacije študentov to število še vedno ni tako veliko, kot si ga je v svojih začetnih ciljih zadala Evropska komisija. Razlog je v visokem finančnem zalogaju takega študija, saj kljub pridobljeni štipendiji ta še vedno ni poceni. Povprečna mesečna štipendija za študijsko mobilnost Erasmus je v študijskem letu 2011/12 znašala 232 evrov mesečno.

Prednost študijskega programa Erasmus je v kratkoročnosti mobilnosti, saj imajo študenti možnost izbire študijske mobilnosti za tri ali dvanajst mesecev. Študent sam sprejme odločitev, koliko časa bo trajala njegova študijska mobilnost. Povprečna študijska mobilnost je v študijskem letu 2011/12 znašala 6,3 meseca. Študenti so pri študijski mobilnosti v povprečju stari 22,5 let. Največ, 70 % tistih, ki odidejo na Erasmus študijsko mobilnost, jih je na dodiplomski in samo 28 % na podiplomski stopnji študija. Možno je, da nekatere institucije še nimajo razvitih veliko programov na podiplomskem študiju, zato tujim študentom ne morejo omogočiti primernega izobraževanja.

Tabela 5: Erasmus študijska mobilnost po svetu v študijskem letu 2011/12

Število vseh študentov na Erasmus izmenjavi	204.744,0
Povprečna vrednost mesečne štipendije (v evrih)	232,0
Povprečno trajanje študijske mobilnosti (v mesecih)	6,3
Države, ki na študijsko mobilnost pošljejo največ študentov	Španija, Nemčija, Francija, Italija, Poljska
Države, ki sprejmejo največ Erasmus študentov	Španija, Francija, Nemčija, Velika Britanija, Italija
Stopnja študija na študijski mobilnosti (%)	Dodiplomski študij (70 %), Podiplomski študij (28 %), Doktorski študij (1 %)
Povprečna starost študentov (v letih)	22,5
Razlika v spolu (% žensk)	60,6

Vir: European Commission, On the Way to Erasmus+: A Statistical Overview of the Erasmus Programme in 2011-12, 2013b, Tabela 1, str. 9.

Zanimiv je podatek, da na študijsko mobilnost večinoma odidejo ženske, in sicer znaša delež žensk, ki odide na študijsko mobilnost kar 60,6 %. V študijskem letu 2011/12 so bile najboljše destinacije za študente, torej države, ki so prejele največ študentov za študijsko izobraževanje naslednje: Španija, Francija, Nemčija, Velika Britanija in Italija. Države, ki so na Erasmus študijsko mobilnost poslale največ študentov, pa so bile Španija, Nemčija, Francija, Italija in Poljska. Pričakovano prevladujeta Španija kot najbolj avanturistična in tudi cenovno dostopna država ter Nemčija kot država, ki v svetu velja za svetovno gospodarsko velesilo.

2 POMEN MOTIVACIJE IN KOMUNIKACIJE ZA ŠTUDIJSKO MOBILNOST

Študijska mobilnost nikakor ne bi bila mogoča, če študent ne bi imel motivacije za odhod v tujino. Obstajati mora motiv, ki študenta spodbudi, da sprejme tako odločitev. Pri tem pa ima Mednarodna pisarna EF lahko veliko vlogo, če le dovolj dobro uporablja načine komuniciranja s študenti. Potrebna je prava komunikacija, da študenti dobro razumejo vsa določila, ki veljajo, pri odhodu na študij v tujino.

2.1 Opredelitev motivacije

Večina nas zjutraj vstane, gre na delo ali v šolo in se obnaša po ustaljenih vzorcih. Ljudje večinoma ne razmišljamo, zakaj delamo to, kar delamo, ter kaj nas pri tem motivira (Dimovski et al., 2014, str. 98). Na okolje in ljudi v njem se odzivamo z le malo razmišljanja o tem, zakaj tako delamo, zakaj v nekaterih rekreacijskih aktivnostih uživamo ipd. Ugotovimo pa, da so vse te aktivnosti z nečim motivirane (Dimovski, Penger & Žnidaršič, 2003, str. 232). Motivacija je skupek sil, ki povzročijo, da se ljudje obnašajo v določeni smeri. To pomeni, da se lahko npr. zaposleni na določen dan odloči, da bo svoje delo opravljal izjemno dobro, zadovoljivo ali, da bo tisti dan delo opravil z najmanjšimi možnimi napor. To, kako bo delavec delal, pa je v veliki meri odvisno od ljudi, ki uravnavajo njegovo motivacijo (Griffin, 2005, str. 512). Tukaj potem ni nobenega dvoma, da je motivacija povezana s človekovo aktivnostjo. Vsi avtorji se strinjajo, da ni človekove aktivnosti, ki ne bi bila motivirana. Motivacija je izredno pomemben dejavnik v človekovem življenju, zato ni čudno, da si mnogi posamezniki že od nekdaj prizadevajo tako ali drugače motivirati druge (Možina et al., 2002, str. 473).

V nadaljevanju navedem nekaj primerov opredelitve motivacije, ki jo posamezni avtorji različno opredeljujejo:

»Motiviranje je proces, v katerem se pri posamezniku sprožijo – na podlagi zaznave posebne okoliščine v okolju (spodbude ali motivacije) – za njega značilno hotenje (motiv) po določenem delovanju« (Rozman & Kovač, 2012, str. 411).

»Pojem motivacija pogosto razumemo kot nekaj skrivnostnega in hkrati koristnega, podobnega časovnemu prahu, ki ga potresemo po ljudeh, da nenadoma pridobijo moč in postanejo pripravljeni za ustvarjalno delo« (Keenan, 1996 str. 5).

»Motivacija posameznika je vedno družbeno pogojena, saj blaginja v vsaki družbi in razmerja med posamezniki določajo, kakšne potrebe se bodo pri posameznikih pokazale in kakšne bodo poti za njihovo zadovoljitev. Zavzetost in uspešnost posameznika pri delu sta v precejšnji meri povezana s stopnjo motiviranosti« (Uhan, 2000 str. 11).

Nenehno se pojavlja vprašanje, kako vplivati na ljudi, da bodo zadovoljni. Kako jih motivirati, da bodo ravnali v pravi smeri. Hotenje po delovanju, usmerjeno v zadovoljitev potrebe ali cilja, je motiv. Pojem motiv in iz njega izpeljan glagol motiviranje ima izvor v latinskem korenu besede *movere* (gibati) in v osnovi označuje interakcijo med posameznikom in okoljem (Rozman & Kovač, 2012, str. 411).

Motivi za delovanje so različni, najpogosteje pa so opredeljeni v dve skupini, in sicer na notranje in zunanje. Prvi so povezani z delom, ki vplivajo na motiviranost človeka. Zunanji pa so tiste vrste motivi, ki so povezani z razmerami na delu, kot je na primer plača ali ugodnosti. Izvor teh motivov pa lahko razdelimo na tiste, ki izhajajo iz posameznika, in na tiste, ki izhajajo iz dela in okolja. Na podlagi tega sta se oblikovali tudi dve veliki skupini motivacijskih teorij. Prva motivacijska teorija se imenuje vsebinska teorija in poskuša razložiti, kaj v posamezniku ali njegovemu okolju vpliva na določen način delovanja in vedenja, druga pa se imenuje procesna teorija in poskuša razložiti, kako lahko izzovemo, usmerjamo, vzdržujemo in prekinemo določen način delovanja in vedenja posameznika (Rozman & Kovač, 2012, str. 412–413).

2.2 Motiv in vrste motivov za študijsko mobilnost

Poznamo več vrst motivov. Lipičnik (1998 str. 174) in Uhan (2000 str. 363) jih delita:

1. glede na vlogo, ki jih imajo v človekovem življenju, na (1) primarne – motivi, ki omogočajo človeku, da preživi; lahko so biološki (potrebe po spanju, snoveh itd.) ali socialni (uveljavljanje, potrebe po družini, simpatiji itd.) in (2) sekundarne – motivi, ki človeku povzročajo zadovoljstvo (interesi, stališča, navade);
2. glede na nastanek motivov na (1) podedovane – motivi, ki jih človek prinese s seboj na svet in (2) pridobljene – motivi, ki jih človek pridobi v življenju.

Motiv je hotenje po delovanju, usmerjeno v zadovoljitev potrebe ali cilja (Rozman & Kovač, 2012, str. 411). Študenti imajo za odhod na študijsko mobilnost v tujino vrsto motivov, ki pa so pozitivni in negativni. Slednjih mora biti čim manj, saj zmanjšujejo verjetnost odhoda študenta v tujo državo. Na odločitev za študij v tujini vpliva mnogo dejavnikov. Izvirajo lahko iz (Čelebič, 2008, str. 23–24):

1. posameznika – starost, spol, dohodek študenta in njegove družine, vrednote študenta in njegove družine, znanje tujih jezikov, motivi, želje, interesi, osebna pričakovanja, število lastnih otrok, način študija (redni/izredni), pričakovana korist od študija v tujini;
2. visokošolske ustanove – strategija in cilji domače in tuje institucije glede študijske izmenjave, velikost ustanove, način financiranja, višina stroškov študija, možnost pridobitve štipendije v tujini;
3. značilnosti tuje države – stroški bivanja v tujini, kakovost bivanjskega okolja, možnosti ustrezne nastanitve, možnosti za delo v tuji državi;

4. pravnega okvira – priznavanje v tujini opravljenih obveznosti na domači instituciji, možnost pridobitve delovnega dovoljenja v tuji državi, sistem socialne varnosti v tuji državi.

Študenti s študijsko mobilnostjo pridobijo tudi vrsto pozitivnih vtisov in lastnosti (OECD, 2014, str. 345–353). Po Erasmus študijski izkušnji študenti izboljšajo mednarodne kompetence, postanejo dostopnejši na trgu dela, bolj pozitivni, osvojijo pomembne življenjske veščine, kot so: kulturno zavedanje, prilagodljivost, fleksibilnost, inovativnost, produktivnost, motivacijo, vzdržljivost za delo, zmožnost reševanja nastalih problemov, timsko sodelovanje, znanje tujega jezika (države gostiteljice) ter prilagodljivost na nove situacije. Več kot 90 % študentov na študijsko mobilnost odide z namenom pridobivanja tuje izkušnje, izboljšanja jezikove sposobnosti, razvijanja novih prijateljstev in poznanstev ter razvijanje osebnih veščin, kot je npr. prilagodljivost na nove situacije (OECD, 2014, str. 345–353). Razlogi, zakaj se študenti odločijo za odhod v tujino, so lahko tudi: izkušnja drugega evropskega življenja, akademska izkušnja, spoznavanje nove kulture, spoznavanja novega okolja, načrtovanje nadaljnje kariere, sklenitev novih prijateljstev (Fombona, Rodríguez & Sevillano, 2013, str. 1–9).

2.3 Motivacijski dejavniki, ki vplivajo na študijsko mobilnost

Motivacijski dejavniki so tisti, s katerimi poskušamo od zunaj vplivati na motivacijo posameznika in skupin. Z njimi poskuša neka organizacija vplivati na svoje ljudi, da bi čim boljše uresničevali cilje organizacije in s tem dosegli možnost zadovoljevanja lastnih potreb. Motivacija je uspešna na individualni ravni, zato jo je treba tudi ustrezno prilagoditi vsakemu posamezniku. Želja večine študentov je odhod v tujino brez jasno zastavljenih ciljev in namenov. Najpomembnejše je le, da doživijo izkušnjo študijske mobilnosti. Zavedajo se, da bodo s tem pridobili ogromno novega znanja, se naučili tujega jezika, postali osebno bolj zreli in samostojni. Prav tako pa bodo ustvarili konkurenčno prednost, s katero bodo v prednosti pred iskalci zaposlitve doma. Tudi delodajalci vedo, da je lahko oseba, ki je nekaj časa preživela v tujini, samostojnejša in odgovornejša pri opravljanju svojega dela.

Študenti imajo pri izbiri tuje institucije in programa kar nekaj omejitev. Najprej mora domača institucija imeti s tujo sklenjen mednarodni sporazum o mobilnosti. Prav tako mora zagotavljati ustrezen akademski program, predvsem tak, ki se bo večinoma ujemal z izbranim na domači instituciji. Opravljene obveznosti v tujini pa se zaradi enotnega sistema vrednotenja predmetov (ECTS) priznajo, kar pomeni, da študent v tujini lahko brez težav opravi izbrane izpite.

Razlogi, ki motivirajo posameznika k sprejetju odločitve za mednarodno mobilnost, so različni. Thorn (2009 str. 441–464) jih navaja kot: (1) spoznavanje nove kulture, (2) razvoj akademskih sposobnosti, (3) razvoj osebnostnih sposobnosti, (4) zanimanje za človeške vire, (5) zanimanje za spoznavanje novih ljudi in kot zadnje (6) želja po potovanju. Fombona, Rodríguez & Sevillano (2013, str. 1–9) kot najpomembnejše motivacijske dejavnike navajajo: (1) učenje novega jezika, (2) spoznavanje nove kulture, (3) spoznavanje novih ljudi, (4) spoznavanje novih metod učenja, (5) avanturistična izkušnja, (6) tvorjenje novih prijateljstev in kot zadnje (7) širitev akademskega znanja. Opisani motivacijski dejavniki so primer motivacije posameznika za odhod v tujino. Glede na ugotovitve raziskav lahko vidimo, da so si motivacijski dejavniki, ki vplivajo na odločitev za odhod na študijsko mobilnost, pri študentih precej podobni. Bistveno je, da si želijo preizkusiti nekaj novega, tako na akademskem kot socialnem področju.

Študijska izkušnja v tujini je danes že načrtovana po nekih ustaljenih smernicah. Ima zahteven, proceduralni in pester življenjski del, ki je sestavljen iz mnogih obštudijskih dejavnosti, ki jih študentom takoj na začetku predstavijo izbrane tuje institucije. Na tako imenovanem »tednu dobrodošlice« (angl. *Welcome week*) predstavniki različnih študentskih klubov predstavijo družabno plat izbrane fakultete in s tem tudi države. Predstavijo razne izlete, zabave in dogodke, ki se jih študent lahko udeleži. Prav tako na začetku za pomoč pri lažji organizaciji na fakulteti in v mestu študija vsakemu posebej dodelijo t. i. »buddyje³« oziroma tutorje, ki pomagajo pri lažji orientaciji pri vseh pomembnih zadevah. Njihova naloga je pomoč študentom pri študijskih in obštudijskih dejavnostih.

Mednarodna pisarna EF poskuša uporabljati vrsto motivacijskih dejavnikov, s katerimi poskušajo motivirati študente k večji udeležbi na študijski mobilnosti. Predvsem želijo študentom prikazati mednarodno mobilnost kot paket s katerim bodo pridobili življenjsko izkušnjo. Dejavniki motivacije, ki jih Mednarodna pisarna EF predstavlja študentom, so:

1. Akademski razlogi – tuje institucije nudijo bodočim študentom ogromno znanja, ki ga mogoče na domači univerzi ne bi nikoli pridobili. Predmeti potekajo v tujem jeziku na popolnoma drugačni, bolj osebni ravni. V tem je tudi privlačnost mednarodne mobilnosti, saj je poskušanje drugega od tistega kar prinaša navaden študij nekaj, kar razširja posameznikovo dojemanje.
2. Življenjska izkušnja – mednarodna mobilnost je nekaj, kar lahko doživiš samo, ko si študent. Je nekaj neponovljivega. Ustvarja konkurenčno prednost posameznika, saj je

³ Izraz za študenta, ki je zadolžen, da gostujočemu študentu pomaga pri vseh nejasnostih, povezanih s študijem, najdbo prenočišča itd.

to nekaj, česar nekdo, ki ni bil na mednarodni mobilnosti, zagotovo nima. Predstavlja izkušnjo, ki ima vpliv na človekov osebni, karierni in študijski razvoj.

3. Spoznanje tuje kulture – preizkusiti se na samostojni poti v tujini je velik izziv. Ostaneš sam, brez družine, prijateljev in znancev v novem okolju. Treba se je prilagoditi novim navadam, običajem in ljudem. Lahko rečemo, da je velik »kulturni šok«. Ko posameznik spozna novo kulturo, prijatelje in okolje, ugotovi, da je to pozitivna izkušnja, ki ga obogati, saj se znebi nepotrebnih omejitev, ki jih je do tedaj imel o novi kulturi.

2.4 Motivacijski modeli

Ljudje za zadovoljitev svojih potreb in doseganje svojih ciljev uporabljajo najrazličnejša vedenja. Posameznikovo vedenje je sestavljeno iz najrazličnejših občutkov, čustev, pričakovanj in mnogih drugih lastnosti. Nobena od teorij ne more natančno razložiti, zakaj se ljudje vedejo na toliko različnih načinov, s katerimi se trudijo zadovoljiti svoje potrebe in doseči zastavljene cilje. Lipičnik (1998 str. 171) opredeli motivacijski model kot tisto, kar predstavlja zavestno konstrukcijo, ki je sestavljena iz različnih elementov, ki spodbujajo ravnanje, da bi lahko pri ljudeh izzvali reakcije, ki jih želimo. Vsaka motivacijska teorija predstavlja določen vzorec vedenja, kar je predpostavka za oblikovanje motivacijskih modelov. Da bi lahko oblikovali dober motivacijski model, ki bi vseboval sestavine, ki bi vodile v izpolnitev pričakovanj, je treba slediti nekaterim lastnostim. Lipičnik (1997, str. 169–174) je opredelil tri lastnosti, ki so potrebne za oblikovanje motivacijskega modela, in sicer enakost, pravičnost in pričakovanje.

2.4.1 Model pričakovanj

Model, katere temelj je Vroomova motivacijska teorija, ki predpostavlja, da so ljudje sposobni odločati, kaj hočejo, in da želijo spremeniti vedenje za doseg določenega cilja. Največkrat je prikazano, da je rezultat motivacije pričakovanje, kajti ljudje so zadovoljni, ko se njihova pričakovanja uresničijo. Zadovoljstvo ljudi pa je posledica uresničenih pričakovanj. Zadovoljstvu se ljudje v svojem življenju želijo tudi približati, nezadovoljstvu pa izogniti. Ljudje, ki imajo v svojem življenju velika pričakovanja, so za svoje delo tudi visoko motivirani. Zato v primeru neuspeha doživijo tudi veliko razočaranje (Lipičnik, 1998, str. 172).

Študenti, ki se odločijo za študijsko mobilnost, ponavadi želijo s študijsko mobilnostjo pridobiti boljši položaj na trgu dela, nova znanja in nova poznanstva. Če v tujini tega ne najdejo, so globoko razočarani in krivdo včasih pripisujejo tudi Mednarodni pisarni, ki jih ni uspešno pripravila na tovrstno izkušnjo. Na samem začetku si študenti v glavi ustvarijo

neko sliko, kako naj bi potekala njihova mednarodna izkušnja. Če ne gre vse po zastavljenem načrtu, pride do nezadovoljstva.

2.4.2 Model enakosti

Zaposleni ali študent od organizacije v zameno za pošteno opravljeno delo pričakuje tudi pošteno povračilo. Bodisi plačo, dobro oceno ali pohvalo, vedno je nekaj, kar se po opravljeni nalogi pričakuje. Če se razmerje med dajanjem in dobivanjem poruši, so ljudje pripravljeni znova vzpostaviti ravnotežje. Z občutkom enakosti ali neenakosti lahko pojasnimo, kako se ljudje odzivajo, če občutijo, da so po določenem motivacijskem modelu dobili manj ali več, kot si zaslužijo. Občutek neenakosti ima izredno moč, ki sili ljudi, da ta občutek nevtralizirajo ali pa njegovo negativnost zmanjšajo. Ljudje v vsaki aktivnosti, kjer želijo sodelovati, v primeru občutja neenakosti, v tej aktivnosti ne želijo več sodelovati. Najpogostejši občutek neenakosti pri zaposlenih izzove plača (Lipičnik, 1998 str. 173). Nekateri so za svoje delo plačani več, drugi manj, saj razporeditev dela ni nujno takšna, kot je plačilo. To povzroča nezadovoljstvo in lahko izzove manjšo učinkovitost ljudi pri delu. Prav tako ljudje svoje delo lahko opravljajo manj vestno in manj odgovorno. S tem se v organizaciji ustvarja slabo vzdušje, ki pa največ škodi prav organizaciji.

Mednarodni študenti morajo pri opravljanju študijskih obveznosti čutiti, da so enakovredni rednim študentom na fakulteti. Študenti pri opravljanju svojih študijskih obveznosti nikoli ne bi smeli biti deležni neenakega obravnavanja, saj to vpliva na študijski proces in na počutje študentov pri izvedbi študijskega programa.

2.4.3 Model pravičnosti

Ta model je zelo podoben predhodno opisanemu modelu, kajti tudi tukaj potekajo nenehne primerjave med ljudmi. Če zaposleni za enake vložke dobijo enako, bodo to občutili kot pravično in bodo imeli občutek, da jih v organizaciji obravnavajo enako. Vsak vodja mora skrbeti, da se ljudje okoli njega počutijo dobro, saj bodo le tako dovolj produktivni in uspešni. Ko imajo ljudje občutek nepravičnosti, ga skušajo zmanjšati na mnogo načinov (Lipičnik, 1997, str. 174), kot so: (1) povečanje lastnega vložka v delo, (2) izravnavanje nepravičnosti s predčasnimi odhodi z dela, krajo stvari in primerjavo z drugimi v organizaciji ter kot zadnja možnost (3) ob neodpravi nepravičnosti ljudje organizacijo sčasoma zapustijo.

Navedene teorije so nekaj, kar lahko Mednarodna pisarna EF upošteva. V svoji pisarni oziroma organizaciji morajo vzpostaviti dobro vzdušje, da se bodo koordinatorji, ki skrbijo za celoten proces mednarodne mobilnosti, torej od ureditve dokumentacije, pogovora s študenti, pomoči študentom pri izbiri tuje inštitucije do pomoči pri izbiri programa, pri

svojem delu počutili dobro. Ne smejo občutiti, da se jim dodeljuje preveč odgovornosti za enako plačilo. Zaznati morajo, da če bodo zadovoljni delavci, bodo posledično boljši tudi rezultati, saj bodo udeleženci študijske mobilnosti bolj zadovoljni, ker jim bo nekdo pomagal z navdušenjem. In tako bo Mednarodna pisarna EF dobila pozitivno oceno za svoje delo, kar bo razlog za motivacijo za nadaljnje delo.

Klemenčič & Flander (2014, str. 137) navajata priporočilo, da so institucije dolžne zagotoviti zadostno število osebja in denarne dodatke za delo Erasmus koordinatorjev. Ravno tako morajo upoštevati delo Erasmus koordinatorjev s študenti, ki odhajajo ali prihajajo na študijsko mobilnost. Poleg tega mora biti zagotovljeno tesno sodelovanje med Mednarodno pisarno in referatom za študijske zadeve za lažje priznavanje opravljenih obveznosti študentov na študijski mobilnosti.

2.5 Opredelitev komunikacije

Komuniciranje je širok pojem, ki vsebuje tako procese znotraj človeka kot v interakciji z drugimi. Beseda komuniciranje izvira iz latinske besede *communicare*, kar pomeni posvetovati se oziroma razpravljati o določeni stvari z neko osebo. Komuniciranje na splošno opredelimo kot prenos sprejetih simbolov, kot so besede, kretnje, govornica telesa in podobno, med ljudmi (Mihaljčič, 2006, str. 11). Komuniciranje je dvosmeren proces izmenjave informacij med oddajnikom in sprejemnikom, ki se v vlogah oddajnika in sprejemnika menjavata (Kavčič, 2004, str. 3). Komuniciranje je odvisno od občutka za razlike med ljudmi in hkrati od želje, da bi kljub razlikam razumeli drug drugega, torej da bi ustvarili skupno podlago za pogovor. Sodelovanje in usklajevanje sta torej v vsakem komuniciranju nujno potrebna procesa (Ule & Ule, 2005, str. 12–14).

2.6 Sestavni deli komuniciranja

Rozman & Kovač (2012, str. 396–397) opredelita sestavne dele komuniciranja kot:

1. oddajnik – oseba, lahko tudi skupina ali naprava, ki odda sporočilo z namenom, da bi ga druga oseba, skupina ali naprava sprejela. Vsebina in način oddajanja, prav tako tudi razumljivost, so odvisni od znanja in sposobnosti ter nagnjenosti oddajnika;
2. sprejemnik – je prav tako oseba, skupina ali naprava, ki sprejeme sporočilo. Sprejemanje sporočila je odvisno od znanja in sposobnosti ter nagnjenj sprejemnika;
3. kanal – je pot, po kateri teče sporočilo od oddajnika do sprejemnika. Zanj je poglavitna zmogljivost, ki se nanaša tako na obseg kot na hitrost komuniciranja. Kanal je lahko telefonski ali računalniški vod ali pa kar prostor, v katerem se pogovarjamo, papir, na

katerega napišemo sporočilo. Kanali so lahko formalni ali neformalni. Slednji so posledica medsebojnih odnosov;

4. sporočila – so informacije v najširšem smislu, saj vključujejo vse ideje, odločitve in podobno. Sporočilo je tisto, kar oddajnik sporoči sprejemniku, kar naj bi oba razumela enako. Oddajnik svoje misli koordinira, po navadi v obliki simbolov. Najpogostejši primer koordiniranja je jezik. Sprejemnik sporočilo dekodira, razvozla njegov pomen. To je odvisno od njegovega znanja, sposobnosti in izkušenj.

2.7 Načini komuniciranja

Najpogostejši načini komuniciranja, so opredeljeni kot (Daft, 2010, str. 540): (1) ustno, (2) pisno, (3) govorica telesa ali nebesedno ter (4) elektronsko (telefonsko, videokonferenca, računalniki itd.). Rozman & Kovač (2012, str. 397–398) navajata naslednje lastnosti načinov komuniciranja:

Ustno komuniciranje: je najpogostejše, saj gre za pogovor med dvema ali več osebami. Glavne prednosti so hitrost sporočanja, natančnost sporočanja, prožnost, prilagodljivost ter neposredno sodelovanje med oddajnikom in sprejemnikom. Slabosti ustnega komuniciranja so problem preverljivosti izrečenega, saj govor ni nikjer zapisan in ga je kasneje težko preveriti, ter možnost popačenja povedanega, saj ko nekdo nekaj pove in se to prenese na več oseb, se lahko bistvo sporočila izgubi in pride do popačenja prvotnega sporočila.

Pisno komuniciranje: sestavljajo pisma, dopisi, pisna sporočila, tiskani mediji, kot so časopisi, revije itd. Glavne prednosti so, da je natančnejši in trajnejši od ustnega komuniciranja, saj izrečeno ostane zapisano. Zahteva pa veliko pozornosti pri pisanju, da ne prihaja do napak. Slabost je velika poraba časa za pisanje in nezmožnost takojšnjega odzivanja sprejemnika.

Nebesedno komuniciranje: je eno izmed najpomembnejših, saj si človek najlažje zapomni stvari, ki jih je videl. Govorica telesa, kot so kretnje z rokami, nogami, mimika obraza in celega telesa, je za vsakogar najbolj jasno sporočilo. Zraven spada tudi intonacija glasu in način oblačenja. Prednosti omenjenega komuniciranja so predvsem v jasnosti, neposrednosti in hitrosti sporočila. Največja slabost pa je v tem, da vsi ljudje ne razumejo, kaj jim hoče nekdo z govorico telesa sporočiti.

Elektronsko, telefonsko in računalniško komuniciranje je izraz nove dobe in zato tudi čedalje pogostejše. Je ujeta nekje med ustnim in pisnim komuniciranjem. Glavne prednosti

so v časovni in stroškovni učinkovitosti, slabost pa je nedoseganje učinkovitosti ustnega komuniciranja, saj so draga, brezosebna in pogosto brez povratnih informacij.

Pri svojem delu z bodočimi Erasmus in preostalimi študenti se Mednarodna pisarna EF srečuje z vsemi možnimi zgoraj navedenimi načini komuniciranja:

Ustno – koordinatorji v Mednarodni pisarni EF največ komunikacije v začetni fazi (predstavitve programov, organizacija dogodkov itd.) opravijo iz oči v oči s študenti, ki jih študijska mobilnost zanima. Tako je ciljno skupino najlažje doseči in ji predati zeleno sporočilo. Je najučinkovitejši način komuniciranja, saj si študenti najlažje zapomnijo nekaj, kar so slišali v živo.

Pisno – študenti EF v postopku prijave na študijsko mobilnosti izpolnijo kar nekaj pomembnih obrazcev, ki jih predložijo elektronsko in v pisni obliki. Predvsem je pisno komuniciranje še vedno zelo pomembno, saj je vsaka zadeva študentom natančno opredeljena ter jasno predstavljena. Tako ne prihaja do nepotrebnih napak, saj je vse potrebno zapisano.

Elektronsko – obveščanje študentov EF o vseh novostih na področju mednarodnih mobilnosti prek spletnega mesta »študent net« in lastne Facebook spletne strani. Prav tako s študenti komunicirajo po spletni pošti, kjer jih obveščajo o vseh morebitnih obveznostih.

Nebesedno – sovpada z ustnim komuniciranjem, saj vsakokrat, ko Mednarodna pisarna EF organizira dogodek mora pri predstavitvah energično nastopati in predstaviti možnosti izbire, ki jo imajo študenti EF. Pri tem so vsekakor zelo pomembni mimika obraza, kretnja rok in sama postavitev predavatelja v prostoru. Več energije, ko nekdo vloži v svojo predstavitev, lažje bo nekoga v nekaj prepričal.

2.8 Vrste komuniciranja

Komuniciranje delimo na več delov. Lahko je medosebno (vsakdanje komuniciranje v družini s prijatelji ali znanci) ali komuniciranje zunaj znanega kroga ljudi, v podjetju ali drugi združbi, kjer je povezano s položajem posameznika v tej združbi (Rozman & Kovač, 2012, str. 398).

2.8.1 Verbalno in neverbalno komuniciranje

Verbalno komuniciranje je tisto, ki za sporazumevanje uporablja besede (Baguley, 1994 str. 163). Te lahko izražamo govorno ali pisno. Govorno komuniciranje je hitro, vsa

dodatna pojasnila lahko dobimo v trenutku. Pisno komuniciranje odlikuje trajnost, vendar pa povratna informacija poteka počasneje kot pri govornem.

Neverbalno komuniciranje za sporočanje ne uporablja besed (Baguley, 1994, str. 163). Pri tej vrsti so vključeni vsi človeški čuti, kot so vid, sluh, voh, okus in tip. Poleg navedenih so pomembni še prostor, čas in predmeti. Neverbalna komunikacija je mnogo težje obvladljiva. Potrebno je veliko vaje in samokontrole. Kljub temu se čedalje več ljudi zaveda pomembnosti neverbalnega komuniciranja, obstaja kar nekaj načinov in pravil za uspešnost.

Cilj Mednarodne pisarne EF je, da prav skozi neverbalno komunikacijo razvije poseben stik s študenti. Zagotovo drži, da je najprej treba uporabiti besede, da bodo ljudje sploh razumeli, kaj jim želimo povedati. S pravo mimiko obraza in pravo postavitvijo v prostoru, kjer se opravlja razlaga, študenti začutijo, da jim nekdo želi povedati nekaj pomembnega. S tem pritegnejo njihovo pozornost in izzovejo navdušenje. Prav zanimivost govornika pri predstavitvi (uporaba rok, obrazne poteze, premikanje po prostoru), ki predstavlja program tujih univerz, je zelo pomembna, če želi navdušiti kar največ študentov. Zavedanje in upoštevanje, da je tudi nebesedno sporočanje izrednega pomena lahko zagotovi dober rezultat.

2.8.2 Enosmerno in dvosmerno komuniciranje

Enosmerno komuniciranje je tisto, kjer potuje sporočilo le v eno smer, to je od oddajnika do sprejemnika (Možina & Damjan, 1997, str. 17). Oddajnik sporočilo odda, sprejemnik pa ga sprejema, ne da bi ga lahko razčistil ali vplival na poročanje (Rozman & Kovač, 2012, str. 399). Prav zaradi tega je tovrstna uporaba komunikacije čedalje redkejša, saj ni možnosti, da se razčistijo nejasnosti in zato lahko pride do nesporazuma v sporočanju. Učinkovitost pristopa je odvisna od »tehničnih« sposobnosti oddajnika, njegovih retoričnih ali pisnih sposobnosti; od njegove prepričljivosti, uporabe čustev pa vse do logike.

Pri dvosmernem komuniciranju je poudarek na obojestranskem razumevanju (Rozman & Kovač, 2012, str. 400). Sporočila potujejo v obe smeri, tako sprejemnik kot oddajnik pa pri tem opravljata funkcijo (Možina & Damjan, 1992, str. 17). Prednost dvosmernega komuniciranja je v manjšem številu napak pri razumevanju sporočila in lažjem sporazumevanju. Povzroča izboljšanje odnosov med sodelujočimi in možnost takojšnje razjasnitve nejasnosti. Slabost pa je v tem, da ta način komuniciranja zahteva več časa.

Mednarodna pisarna EF opravlja obe vrsti komunikacije. Enosmerno opravlja takrat, kadar mora študentom sporočati pomembne stvari, povezane z mobilnostjo, kot so: roki za prijave na študijsko mobilnost, roki za ureditev potrebne dokumentacije za študijsko mobilnost, roki za razgovore za izbor za študijsko mobilnost itd. V teh primerih ni prostora

za razpravo, sporočilo je treba jasno in nedvoumno izraziti. Dvosmerno komuniciranje Mednarodna pisarna EF uporablja pri organizaciji različnih delavnic, povezanih s študijsko mobilnostjo, okrogle mize z nekdanjimi Erasmus udeleženci ter na predstavitev (npr. »Erasmus dan«), kjer udeležencem predstavijo programe mobilnosti. V vseh navedenih primerih je pričakovan dialog, torej dvosmerno izmenjavanje informacij. Pričakuje se, da se razvije razprava, v kateri aktivno sodelujejo koordinatorji Mednarodne pisarne EF na eni strani ter bodoči udeleženci študijske mobilnosti na drugi. Pri dvosmerni komunikaciji je predvsem pomembno, da študenti vedo, da imajo možnost takojšnje razrešitve morebitnih nejasnosti.

2.8.3 Formalno in neformalno komuniciranje

Formalno komuniciranje se pojavlja znotraj organizacije (Možina, Tavčar & Kneževič, 1995, str. 58). Zanj je značilno, da so komunikacijski kanali, oblika sporočila, raven komuniciranja in tudi nekateri drugi dejavniki komuniciranja formalno določeni. Povezana je z ravnalno strukturo in drugimi strukturami v organizaciji (Rozman & Kovač, 2012, str. 399).

Glede na hierarhičnost strukture lahko komuniciranje poteka:

1. navzdol – prenos sporočila od zgornjih k spodnjim ravnam organizacijske hierarhije,
2. navzgor – predstavlja proces z nižjih na višje organizacijske ravni,
3. horizontalno ali vodoravno – med posamezniki na isti hierarhični stopnji.

Neformalna komunikacija je temelj medosebnih družbenih odnosov. Pojavlja se v vsaki organizaciji in za razliko od formalne ni načrtovana. Neformalna komunikacija se ne ozira na hierarhično strukturo organizacije in na ta način postavlja mostove, ki povezujejo člane na različnih hierarhičnih nivojih (Možina, Tavčar & Kneževič, 1995, str. 58). Bolj je vezana na osebe, na primer, komuniciranje med znanci in prijatelji. Zadovoljuje njihove potrebe, krepi pripadnost skupini ter posredno vpliva na uspešnost dela (Rozman & Kovač, 2012, str. 399). Neformalno komuniciranje doživljajo posamezniki bolj neposredno, zato so vplivi takšne neformalne strukture na posameznika močnejši (Možina, Tavčar & Zupan, 2004, str. 65).

2.9 Pomen motivacije in komunikacije za študijsko mobilnost – pregled

V drugem poglavju magistrskega dela se osredotočim na to, kako motivacija študentov in ustrezna komunikacija Mednarodne pisarne EF s študenti vpliva na odločitev za odhod študentov v tujino. Predvsem, če obstaja pomen obeh dejavnikov pri sprejemanju odločitve za študijsko mobilnost. Ugotovitve so strjene v kratkih tabelah, med katerim navedem od kod izvirajo dejavniki, ki vplivajo na odločitev študentov za študijsko mobilnost (Tabela

6), najpogostejše motivacijske dejavnike (Tabela 7) in načine komuniciranja Mednarodne pisarne EF s študenti (Tabela 8).

Tabela 6: Izvor dejavnikov, ki vplivajo na študentovo odločitev za študijsko mobilnost

Izvor dejavnikov za študijsko mobilnost	Dejavniki
Posameznika	starost, spol, dohodek študenta in njegove družine, vrednote študenta in njegove družine, znanje tujih jezikov, motivi, želje, interesi, osebna pričakovanja, način študija (redni/izredni), zaposlitveni status, pričakovane koristi od študija v tujini
Visokošolske ustanove	strategija in cilji domače in tuje Univerze glede mednarodne mobilnosti, velikost ustanove, načini financiranja in višina stroškov študija, možnosti za pridobitev štipendije za študijsko mobilnost
Značilnosti tuje države	stroški bivanja v tujini, kakovost bivanjskega okolja, možnosti za nastanitev v tuji državi, možnosti za delovne izkušnje v tujini
Pravnega okvirja	priznavanje v tujini pridobljenega znanja na domači instituciji, možnost pridobitve delovnega dovoljenja v tujini, sistem socialne zaščite v tuji državi

Vir: T. Čelebič, *Mednarodna mobilnost študentov in pedagoškega osebja v terciarnem izobraževanju*, 2008, slika 11, str. 23.

Nekateri trdijo, da jim je Erasmus izkušnja pripomogla k večji pripravljenosti na življenje, saj je ta izkušnja povsem izpolnila vsa zelena pričakovanja. Študijska izkušnja jim je pomagala k oblikovanju izražanja ter izboljšanju aspiracij, povezanih s kariero in osebno rastjo. Povečala se je njihova splošna razgledanost, njihovo sprejemanje ljudi iz tuje kulture in tujega okolja (Otero, 2008, str. 135–154).

Tabela 7: Pomen motivacijskih dejavnikov, ki vplivajo na odločitev študentov za študijsko mobilnost

Motivacijski dejavniki študijske mobilnosti	Motivacijski dejavniki Mednarodne pisarne EF
Spoznavanje novih metod učenja	Akademski razlogi – pridobitev tovrstnih izkušenj, ki jih na matični instituciji ne bi bilo mogoče
Razvoj akademskih sposobnosti	
Učenje novega jezika	
Razvoj osebnostnih sposobnosti	Življenjska izkušnja – enkratni dogodek, mogoč samo v času študentskega statusa
Želja po potovanju oziroma avanturistična izkušnja	
Zanimanje za upravljanje s človeškimi viri	Spoznanje tuje kulture – sposobnost delovanja v novem, tujem okolju, brez družine in prijateljev
Spoznavanje nove kulture	
Zanimanje za spoznavanje novih ljudi	

Vir: K. Thorn, *The Relative Importance of Motives for International Self-initiated Mobility*, 2009, str. 441–464; Fombona, Rodríguez & Sevillano, *The Motivational Factors of Erasmus Student at the University*, 2013, str. 1–9.

V tabeli 7 so predstavljeni najpogostejši motivacijski dejavniki, ki vplivajo na odločitev študentov za študijsko mobilnost. Navedeni motivacijski dejavniki so povezani z motivacijskimi dejavniki Mednarodne pisarne EF.

Iz tabele 8 je razvidno katere načine komuniciranja pri svojem delu uporablja Mednarodna pisarna EF. Še vedno je najučinkovitejši način ustno komuniciranje saj si največ študentov zapomni tisto, kar od nekoga sliši. Čedalje bolj je pomembno tudi elektronsko komuniciranje saj študenti za prijave na študijske mobilnosti uporabljajo kar spletne strani domačih in tujih institucij, kjer vse prijave uredijo elektronsko.

Tabela 8: Načini komuniciranja Mednarodne pisarne EF s študenti

Načini komuniciranja Mednarodne pisarne EF	Opis
Ustno	Predstavitev dela Mednarodne pisarne na raznih dejavnostih, ki jih organizirajo. Je najučinkovitejši način komuniciranja, saj si študenti najlažje zapomnijo nekaj kar slišijo
Pisno	Izpolnjevanje prijavnice in drugih potrebnih dokumentov za študijsko mobilnost. Vsak korak v postopku študijske mobilnosti je natančno opredeljen, tako da ne prihaja do nepotrebnih napak
Elektronsko	Obveščanje študentov o vseh novostih in obveznostih povezanih s študijsko mobilnostjo preko spletnih medijev (Facebook, spletna pošta, spletno mesto EF "Student net")

Uspešnost komunikacije merimo z dosegom cilja. Kadar smo dosegli namen s katerim smo začeli komunikacijo lahko trdimo, da smo pri svojem cilju bili uspešni. Mednarodna pisarna EF je pri svojem delu uspešna, če jo študentje pri svojem sporočanju razumejo in opravijo tisto, kar jim je bilo v sporočilu naročeno. Predvsem morajo biti sporočila jasna in nedvoumna, tako, da ne prihaja do nepotrebnih napak.

3 ANALIZA VLOGE MEDNARODNE PISARNE NA EKONOMSKI FAKULTETI NA ŠTUDIJSKO MOBILNOST: EMPIRIČNA PREVERBA

Drugi sklop magistrskega dela predstavlja raziskovalni del. Z analizo rezultatov raziskave v pričujočem delu ugotavljam vključenost Mednarodne pisarne EF pri odločanju študentov

za študijsko mobilnost. Sprva v magistrskem delu predstavim povzetek glavnih ugotovitev predhodnih raziskav povezanih s študijsko mobilnostjo, za lažji vtis o glavnih ugotovitvah že izdelanih raziskav v zvezi s preučevano temo. Nadalje opredelim namen in cilj raziskave, nato predstavim metodologijo zbiranja podatkov ter navedem vse probleme in omejitve, ki so nastali pri zbiranju podatkov. Analiziram na podlagi statistične analize pridobljene ugotovitve ter podam lastne predloge Mednarodni pisarni EF za izboljšanje udeležbe na študijski mobilnosti.

3.1 Povzetek glavnih ugotovitev predhodnih raziskav v zvezi s študijsko mobilnostjo

Izrazito povečanje študentov, ki se odločijo za širjenje svojega znanja zunaj meja domače institucije, v zadnjih letih močno narašča. To pa predstavlja izziv tudi za fakultete, ki morajo svoje zmožnosti prilagoditi temu povečanju in študentom omogočiti kar najboljši možni študijski program, saj jih bo veliko izbralo želeno fakulteto tudi zaradi predmetov, učiteljev in akreditacij, ki jih neka univerza ponuja. Ker v magistrskem delu ugotavljam vpliv Mednarodne pisarne EF na odločitev študentov za študijsko mobilnost ter vpliv študijske mobilnosti na nadaljnjo karierno pot, sem poiskala vrsto raziskav povezanih s študijsko mobilnostjo. Tako v nadaljevanju na kratko povzamem njihove glavne in najpomembnejše ugotovitve v zvezi s študijsko mobilnostjo, njenimi učinki na študente – predvsem na njihovo osebno in akademsko raven.

V raziskavi Nedelcu & Ulrich (2014) izpostavita, da se mednarodni študenti pri prihodu na neko fakulteto pogosto srečujejo z administrativno-tehničnimi ovirami. Sem sodi tudi delo Mednarodne pisarne. To bi ob prihodu mednarodnega študenta moralo potekati ustaljeno, vendar vselej ni tako. Velikokrat je ovira tudi neznanje tujega jezika tako osebja na gostujoči univerzi kot mednarodnega študenta.

V raziskavi avtorji Novak, Slatinšek & Devetak (2013) preučujejo pomembnost motivacijskih dejavnikov za študijsko mobilnost študentov. Opravili so raziskavo, v kateri so želeli preučiti razloge zakaj se študenti udeležijo študijske mobilnosti. V raziskavi so sodelovale tri fakultete iz Nemčije, Norveške in Slovenije. Rezultati so pokazali, da se študenti udeležujejo študijske mobilnosti zaradi pridobitve mednarodne in življenjske izkušnje. Izbira je bila različna tudi glede na izbor države gostiteljice, najbolj pa je bilo možno ta dejavnik zaznati pri študentih, ki so se študijske mobilnosti udeležili na fakulteti v Nemčiji. Na vpliv izbire države pa je večinoma vplival dejavnik življenjskih stroškov v izbrani državi. Ceneje, kot je življenje v neki državi, lažje si bo študent privoščil odhod v to državo. Pomembne dejavnike, ki vplivajo na odhod študentov na študijsko mobilnost, so avtorji pri slovenskih študentih opredelili kot: (1) zmožnost financiranja študijske mobilnosti, (2) socialno-ekonomsko ozadje študenta in njegove družine, (3) znanje tujih

jezikov in (4) podpora družine. Študent, ki se odloči za študijsko mobilnost, ima možnost pridobiti tudi štipendijo, ki pa ne krije vseh stroškov študija. Hkrati morajo študenti imeti zagotovljena lastna sredstva. Prav zato si študenti z ogroženim socialno-ekonomskim položajem največkrat študijske mobilnosti ne morejo privoščiti.

Zanimivost pri izsledkih raziskave avtorjev Novak, Slatinšek & Devetak (2013) je, da je vpliv Mednarodne pisarne pri izbiri države gostiteljice majhen. Največ je na njihovo odločitev vplivalo brskanje po spletu in iskanje lastnih informacij o državi gostiteljici. Raziskovalci so prav tako ugotovili, da je večje zadovoljstvo študenta s študijsko mobilnostjo povezano tudi z dolžino trajanja študijske mobilnosti. Dlje časa, ko študent preživi v tujini, bolj zadovoljen je. Po mnenju avtorjev so študenti, ki so bili udeleženi na študijski mobilnosti, lažji iskalci zaposlitve, bodisi v domačem bodisi v tujem okolju. Študijska mobilnost omogoča udeležencem konkurenčno prednost, s katero postanejo za delodajalce zanimivejši in s tem lažje zaposljivi.

Raziskovalci predvidevajo, da bo do leta 2025 na študijsko mobilnost odšlo že 8 milijonov študentov (Guruz, 2008; Macready & Tucker, 2011). Prav tako so enako zapisali v priročniku OECD (2013), kjer so še navedli, da bodo imele države Avstralije, Kanade, Francije, Nemčije, Velike Britanije in Združenih držav Amerike, skupno kar 50 % vseh študentov, ki bodo odšli na študijsko mobilnost.

Raziskava OECD (2013) je bila podprta tudi v raziskavi avtorjev Bhandari, Belyavina, & Gutierrez, (2011), kjer je bilo ugotovljeno, da je 6 držav gostilo več kot 60 % študentov na študijski mobilnosti. Gre za Združene države Amerike, ki so gostile 20 % vseh študentov na študijski mobilnosti, Veliko Britanijo s 13 %, Francijo z 8 % ter Avstralijo, Nemčijo in Kitajsko s po 7 % vseh študentov, udeleženih na študijski mobilnosti. Prav tako so avtorji ugotovili, da je študijska mobilnost od leta 2000 dalje narasla za 65 %.

Strinjanje z ekspanzijo mednarodnih študentov so potrdili tudi Choudaha, Chang, & Kono (2013), ki so še dodali, da je zanimanje prav v raziskavi OECD (2013) navedenimi državami za mednarodne študente izjemno ter da bo z leti samo še naraščalo. Če so države zavedne, bodo to vsekakor izkoristile, saj je to dobro ne samo za izmenjavo akademskega znanja, temveč tudi za turistični vidik, saj študenti v te države prinašajo denar. Pri študijski mobilnosti šteje tudi izbira države glede na to, kaj ponuja, oziroma kako država trži svoje dobrine (Beech, 2014).

V svoji raziskavi je tudi Guruz (2008) izrazil mnenje, da se bo pojav mednarodnih mobilnosti širil zelo hitro. S tem bo tudi čedalje več držav postalo zanimiva destinacija, kamor bodo na študijsko mobilnost odhajali študenti. Tako bodo tudi države, za katere se danes še ne odloča tako veliko študentov, dobile priložnost. Ugotovil je, da študijska

mobilnost vpliva na povečevanje svetovnega znanja in lažje zaposljivosti teh študentov na trgu dela.

Desoff (2010) je v svoji raziskavi povzel, da je posledica mobilnosti tudi večja zaposljivost. Prav ti študenti, ki so se odločili za izkušnjo študijske mobilnosti, postanejo ob vrnitvi bolj zanimive osebe in se delodajalci lažje odločijo za njihovo zaposlitev. Enako kot študija OECD (2013) je predvidel, da bodo nekatere države postale vodilne na svetu po številu mednarodnih študentov, prav tako pa bodo te države tekmoval, da bi imele še več mednarodnih študentov.

Kumpikaite & Duoba (2010) sta v raziskavi ugotovila, da so največje prednosti, ki jih pridobijo študenti na študijski mobilnosti, spoznavanje nove kulture, osebna rast in pridobitev novega akademskega znanja. Prav ti dejavniki pa posledično zelo vplivajo na pridobitev zaposlitve.

V prispevku z naslovom študija o učinkih programa Erasmus, potrjuje njegove pozitivne učinke na zaposljivost in zaposlitveno mobilnost (2014), Evropska komisija navaja, da se kar 85 % študentov odloča za program Erasmus z namenom izboljšanja zaposljivosti; pri 23 % študentov je stopnja brezposelnosti pet let po koncu študija nižja kot pri drugih študentih; kar 64 % delodajalcev meni, da so mednarodne izkušnje študentov pomembno merilo pri zaposlovanju; 40 % nekdanjih Erasmus študentov se po koncu študija preseli v drugo državo; 93 % nekdanjih Erasmus študentov si lahko zamišlja življenje v tujini; 33 % nekdanjih Erasmus študentov ima življenjskega partnerja z drugim državljanstvom, 27 % nekdanjih Erasmus študentov pa je življenjskega partnerja srečalo na študijski mobilnosti.

Nye (2004) je v raziskavi ugotovil, da niso samo študenti tisti, ki pridobijo iz študijske mobilnosti, ampak tudi država in univerza oziroma fakulteta. Največje pridobitve so opazne pri izmenjavi akademskega in kulturnega znanja, pri ustvarjanju novega intelektualnega kapitala in konkurenčne prednosti na svetovnem trgu, saj se študenti s študijske mobilnosti vrnejo osebno, akademsko in kulturno boljši.

Parey & Waldinger (2011) sta v raziskavi izpostavila, da tisti študenti, ki se odločijo za študijsko mobilnost, pridobijo veliko novih izkušenj, kot so izstopanje na trgu dela, pridobitev novih jezikovnih sposobnosti in razširitev lastne miselnosti.

Nedelcu & Ulrich (2014) v raziskavi navedeta najpogostejše težave, s katerimi se soočajo študenti, ki so se udeležili študijske mobilnosti, in sicer: stres pri prilagoditvi na novo okolje, nezmožnost prilagoditve na nov način študija, neznanje tujega jezika, različni motivacijski dejavniki, nezmožnost sprejetja novega okolja, administrativno-tehnične težave pri vpisu na fakulteto, nezmožnost socializacije z novimi ljudmi, nepriznavanje izpitov na domači instituciji, nepravilno organiziranje predmetov, logistične težave itd. V

raziskavi so prikazane tudi pozitivne strani študijske mobilnosti, kot so izboljšanje znanja tujega jezika, izboljšanje osebnostnih lastnosti in medkulturnega znanja, povečanje kariernih možnosti v prihodnosti, izboljšanje akademskega znanja itd.

Povzete raziskave poskušajo ugotoviti ali so študenti s študijsko mobilnostjo zadovoljni in kaj jim udeležba na študijski mobilnosti prinaša. S tem povezujejo različne motivacijske dejavnike, prav tako pa poskušajo ugotoviti, ali se bo trend študijske mobilnosti širil ter ali se bodo študenti v prihodnosti še vedno udeleževali študijske mobilnosti. Na vse navedeno je odgovor pozitiven, saj kljub nekaterim izpostavljenim pomanjkljivostim vsak raziskovalec ugotavlja, da so študenti s študijsko izkušnjo zadovoljni in da je le-ta pripomogla k povečanju akademskega in drugih znanj. Predvsem pa so tudi po mnenju večine raziskovalcev mednarodni študenti lažje zaposljivi kot tisti, ki mednarodne študijske izkušnje nimajo.

3.2 Opredelitev namena in cilja raziskave

Namen raziskave je prepoznati nove ideje, ki bi Mednarodni pisarni EF pomagale k še večji udeležbi študentov na študijski mobilnosti. Prav tako bi na podlagi novih idej, ki bi jih s tem magistrskim delom prepoznala, Mednarodni pisarni EF lahko pomagala k najboljšemu izkoristku komunikacijskega in motivacijskega potenciala v smeri povečanja študijske mobilnosti.

Cilj raziskave je s pomočjo tujih in domačih strokovnih ter znanstvenih virov, ugotoviti kaj motivira študente na EF za študijsko mobilnost ter raziskati, kako predhodna komunikacija (pisna/ustna/elektronska/itd.) z Mednarodno pisarno EF vpliva na študente in ali jim pomaga pri odločitvi za študijsko mobilnost.

V magistrskem delu oblikujem temeljno tezo in pet raziskovalnih vprašanj s pomočjo katerih v nadaljevanju poskušam potrditi izbrano tezo.

Temeljna teza magistrskega dela:

Komunikacija Mednarodne pisarne EF pozitivno vpliva na motivacijo študentov za študijsko mobilnost.

Temeljno tezo pa podpirajo naslednja raziskovalna vprašanja:

R1: Ali in v kolikšni meri na odločitev za študijsko mobilnost vpliva spodbudno domače okolje (pozitivna spodbuda staršev, znancev, prijateljev, družine)?

R2: Ali in v kolikšni meri na odločitev za študijsko mobilnost vpliva lastno finančno stanje oziroma finančno stanje staršev?

R3: Ali in v kolikšni meri na odločitev za študijsko mobilnost vpliva spodbudno okolje Mednarodne pisarne EF?

R4: Ali in v kolikšni meri na odločitev za študijsko mobilnost vpliva pisna/ustna/elektronska/osebna komunikacija Mednarodne pisarne EF s študenti?

R5: Ali in v kolikšni meri na odločitev za študijsko mobilnost vpliva misel na lažjo zaposljivost po končani študijski mobilnosti?

3.3 Metoda zbiranja in urejanja podatkov

Podatke za raziskavo o vplivu Mednarodne pisarne EF na študijsko mobilnost sem pridobila na podlagi analize vprašalnikov. Anketo sem želela posredovati kar največjemu krogu nekdanjih udeležencev Erasmus študijske mobilnosti, zato je bila anketa izvedena v spletni obliki. Zbiranje podatkov je potekalo 43 dni, saj je bil moj namen, kot že omenjeno, pridobiti širši krog nekdanjih udeležencev študijske mobilnosti. V tem času se je na anketo odzvalo le 47 študentov, od tega je 1 anketirani študent navedel, da se študijske mobilnosti še ni udeležil, zato sem anketo izločila iz nadaljnje raziskave. Za statistično obdelavo s statističnim orodjem SPSS sem pridobila 46 anketnih vprašalnikov.

Empirični del raziskave je pri večini vprašanj izveden s pomočjo zaprtega tipa vprašanj. Pri nekaterih vprašanjih sem od anketirancev želela, da razvrstijo spremenljivke po pomembnosti, zato sem uporabila petstopenjsko Likertovo lestvico pojasnjevanja. Prav tako sem v anketi uporabila odprti tip vprašanja, kjer sem od anketirancev želela izvedeti, zakaj menijo, da so zaradi mednarodne izkušnje v prednosti pred drugimi. Poleg tega sem kot nekdanja udeleženka Erasmus študijske mobilnosti lahko uporabila tudi metodo opazovanja z udeležbo, saj sem spremljala in opravila celoten proces od prijave do izvedbe Erasmus študijske mobilnosti.

Analiza ankete je opravljena v statističnem programu SPSS, kjer sem za izračun povezave med posameznimi spremenljivkami želela preveriti tudi Pearsonov koeficient korelacije (angl. *Pearson correlation*), ki je najpogosteje uporabljena mera linearne povezanosti dveh številskih spremenljivk (Pearsonov koeficient korelacije, 2015). Vendar so bile povezave med spremenljivkami tako majhne, da bi zelo težko z zagotovostjo trdila, da obstaja močna linearna povezava med posameznimi spremenljivkami. Zato sem raje primerjala ugotovitve glede na podane odgovore po spolu anketirancev, nekje tudi po starosti in stopnji študija, saj sem s tem pridobila relevantne podatke katere lahko potrdim.

Vprašalnik je bil kot omenjeno objavljen v elektronski obliki prek spletne storitve »Google Drive⁴«. Anketa je bila s pomočjo Mednarodne pisarne EF objavljena na spletnem Facebook profilu Mednarodne pisarne EF in spletnem Facebook profilu EF.

Anketni vprašalnik je sestavljen iz 15 vprašanj, razdeljenih v 4 skupine (Priloga 6): splošni podatki o udeležencih in podatki o študiju, dejavniki motivacije za študijsko mobilnost, vpliv Mednarodne pisarne na študijsko mobilnost in vtisi po končani študijski mobilnosti. Študenti so odgovarjali na vprašanja zaprtega, razvrstilnega in odprtega tipa (pojasnjevalna).

3.4 Problemi in omejitve raziskave

Opravljenih raziskav na temo vključenosti Mednarodnih pisarn v program študijske mobilnosti študentov je kljub čedalje večjemu porastu števila študentov še razmeroma malo, so težko dosegljiva, nestandardizirana in razpršena (Štolfa, 2011). Pri analizi sem si pomagala z obstoječimi in objavljenimi gradivi. Predvsem težko je posploševati rezultate anket, saj razne raziskave in rezultati zgolj nakazujejo na pomembnost oziroma nepomembnost določenega dejavnika pri vplivu na posameznega študenta določene univerze, ko se odloči za študij v tujini.

V vzorec so vključeni naključni študenti, ki so želeli odgovoriti na objavljeno anketo. Teh je malo, saj je bila pripravljenost študentov za sodelovanje v anketi nizka, tako da posploševanje za vse nekdanje Erasmus študente EF ni možno in velja le za uporabljeni vzorec. Možno je tudi, da anketiranci niso razumeli vseh vprašanj in so odgovarjali tako, kot so mislili, da je prav. Med drugim je možno tudi, da anketiranci na vprašanja niso odgovarjali povsem po resnici. Na odstopanje pri rezultatih lahko v največji meri vplivata majhen raziskovalni vzorec zaradi nedostopnosti podatkov in dejstvo, da se je raziskava izvajala le pri nekdanjih Erasmus študentih EF.

Največji problem s katerim sem se soočila pri izdelani raziskavi je izredno otežen dostop do nekdanjih EF Erasmus študentov – Mednarodna pisarna EF podatkov (npr. elektronske pošte) nekdanjih udeležencev študijske mobilnosti zaradi varstva osebnih podatkov ni smela posredovati. S tem se je možnost za dostop širše populacije nekdanjih udeležencev študijske mobilnosti zelo zmanjšal, saj na ankete, ki se jih objavlja na spletnih straneh veliko študentov zaradi nezanimanja za njih ne želi odgovarjati. Tako se možnosti za posploševanje ugotovitev na večji del populacije zmanjšajo in je vzorec s katerim lahko opravljam analizo majhen.

⁴ Spletna aplikacija, kjer si lahko posameznik poljubno shrani fotografije, videoposnetke, zgodbe itd. (Google Drive, 2015). Dostop do datotek je omogočen iz kateregakoli pametnega telefona, tabličnega ali namiznega računalnika.

3.5 Analiza in interpretacija rezultatov

V nadaljevanju magistrskega dela povzamem ugotovitve glede na izdelano analizo ankete. Te grafično predstavim in komentiram posamezne ugotovitve.

3.5.1 Značilnosti vzorca

Anketni vprašalnik je popolno izpolnilo 46 študentov EF, ki so odšli na Erasmus študijsko mobilnost. Da bi lahko vsaj približno ugotovila stopnjo odzivnosti študentov, sem za primerjavo vzela kar število Erasmus študentov v študijskem letu 2013/14. Število študentov EF, ki je takrat odšlo na Erasmus študijsko mobilnost, je bilo 231. Število nekdanjih Erasmus študentov EF v preteklih študijskih letih (2011/12 in 2012/13) je bilo podobno. Tako lahko ocenim, da je bila stopnja odzivnosti skoraj 20 % (Mednarodna pisarna Ekonomske fakultete, 2014).

Anketni vprašalnik je izpolnilo 31 (67 %) študentk in 15 (33 %) študentov (Priloga 5, Slika 1). Največ anketirancev (18 oziroma 39 %) je bilo v času študijske mobilnosti starih med 22 in 24 let. To nakazuje, da morajo študenti doseči neko starostno zrelost, da se odločijo za študijsko mobilnost, saj so pri tej starosti že v višjih letnikih. 14 (30 %) študentov je bilo starih med 20 in 22 let, 11 (24 %) študentov med 24 in 26 let ter 3 (7 %) so bili starejši od 26 let (Priloga 5, Slika 2). Največ študentov je bilo v času študijske mobilnosti na dodiplomskem študiju (26 študentov oziroma 57 %). Nekaj manj (20 študentov oziroma 43 %) pa jih je bilo v času študijske mobilnosti na podiplomskem študiju (Priloga 5, Slika 5). Razlog za večjo udeležbo na študijski mobilnosti na dodiplomskem študiju je lahko tudi v tem, da na tej stopnji v tujini ponujajo mnogo več programov in tudi prostih mest za udeležbo. Tako imajo študenti večjo možnost izbire, kam in na katero univerzo v tujini bi se lahko v času študijske mobilnosti vpisali.

Največ anketirancev je bilo v času študijske mobilnosti vpisanih na študijski smeri management in trženje (8 študentov oziroma 17 %), nekaj manj (6 študentov oziroma 13 %) na študijsko smer bančni in finančni management ter mednarodno poslovanje. 4 študenti (9 %) so bili vpisani na študijski smeri podjetništvo in turizem, sledi študijska smer denar in finance (3 študenti oziroma 7 %), študijska smer poslovna ekonomija in preostale navedene smeri (2 študenta oziroma 4 %). Slušatelj študijske smeri mednarodna ekonomija, poslovna logistika ter računovodstvo in revizija pa so imeli na študijski mobilnosti po 1 (2 %) udeleženca. Nihče od anketirancev, udeleženih na študijski mobilnosti, ni obiskoval študijske smeri poslovna informatika (Priloga 5, Slika 6). Najverjetneje je razlog v neustreznem ponujenem programu na tuji univerzi, saj je ena izmed zahtev za udeležbo na študijski mobilnosti tudi primerljiv študijski program izbrani smeri študija na domači univerzi (Mednarodna pisarna, 2014).

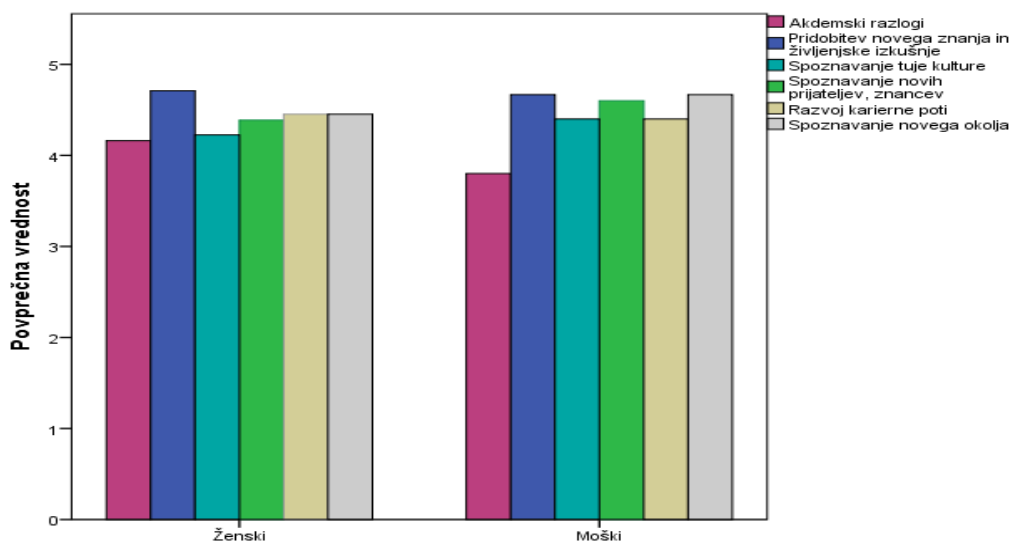
V zimskem semestru je na študijsko mobilnost odšlo 19 (41 %) anketirancev, v spomladanskem pa 18 (39 %). Na celoletno študijsko mobilnost se je odpravilo 9 (20 %) anketirancev (Priloga 5, Slika 3). Število tistih, ki odidejo na študijsko mobilnost v prvem in drugem semestru, je skoraj enako. Nekaterim je lažje (mogoče tudi zaradi težavnosti predmetov na domači fakulteti) na študijsko mobilnost oditi v prvem delu študijskega semestra, drugim v drugem.

Študentov, ki so v tujini na študijski mobilnosti preživeli do 5 mesecev, je bilo 35 (76 %), tistih, ki so bili v tujini do 10 mesecev, pa 11 (24 %) (Priloga 5, Slika 4). Kot je razvidno iz rezultatov, je precej več takšnih študentov, ki v tujino odidejo za krajši čas oziroma za en študijski semester. Razloge lahko iščemo v preveliki navezanosti študentov na dom, v pomanjkanju finančnih sredstev, neodločljivih obveznostih doma itd.

Študente EF glede na podatke Mednarodne pisarne EF (Priloga 2, Tabela 1) najbolj privlači Nemčija z 38 udeleženci (16 %), sledijo ji Portugalska z 28 udeleženci (12 %), Francija s 25 udeleženci (11 %), Španija z 22 udeleženci (10 %), Turčija s 16 udeleženci (7 %) ter sosednja Avstrija s 14 udeleženci (6 % udeležba). Iz navedenega lahko sklepam, da je med študenti EF najbolj priljubljena destinacija Nemčija, ker velja za svetovno gospodarsko velesilo in stabilno državo. Preostale države, pa so privlačnejše iz drugih, bolj turistično naravnanih vidikov.

3.5.2 Dejavniki motivacije za študijsko mobilnost

Slika 2: Motivacijski dejavniki, ki vplivajo na odločitev za študijsko mobilnost

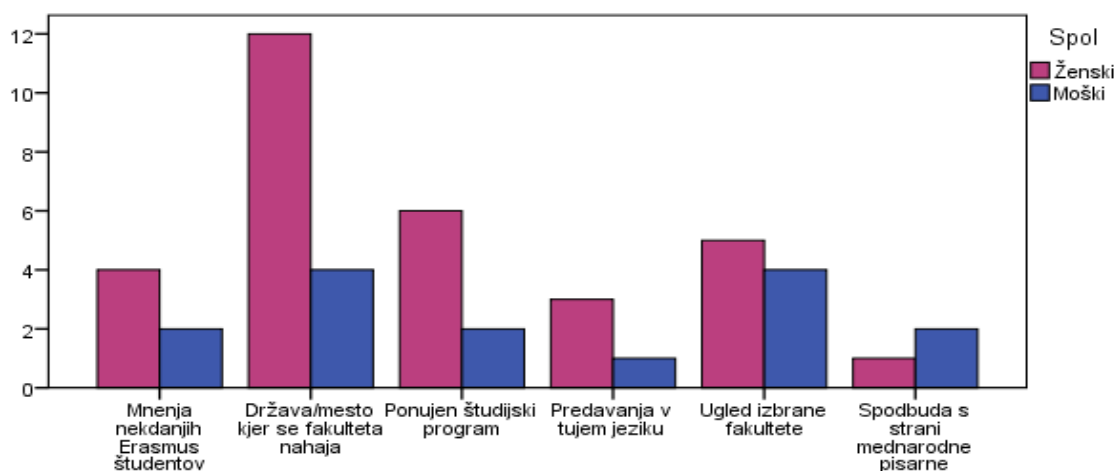
Legenda: 1 – zelo nepomembno, 2 – nepomembno, 3 – niti nepomembno niti pomembno, 4 – pomembno, 5 – zelo pomembno.

Motivacijski dejavniki so najpomembnejši pri odločitvi za študijsko mobilnost. Vsak študent ima svoje želje in cilje, ki bi jih rad dosegel, pri tem pa različni motivacijski dejavniki različno vplivajo na študente.

V povprečju je dejavnik, ki je najbolj motiviral študente EF za študijsko mobilnost, tako moške kot ženske, pridobitev novega znanja in življenjska izkušnja (44 študentov oziroma 96 %, od tega 30 študentk in 14 študentov). Mislim, da je to tudi z razlogom najbolj odločilen dejavnik, saj si študenti želijo v času študija potovati in doživeti posebne stvari. Predvsem želijo postati samostojni in odgovorni, kar pa se lahko uresniči le, če doživijo nekaj tako posebnega, kot je študijska mobilnost. Sledi spoznavanje novega okolja in novih prijateljev ter znancev s 43 (94 %) izbranimi odgovori študentov, od tega je bilo 28 študentk in 15 študentov. Kot tretjo pomembno možnost so študenti izbrali razvoj nadaljnje kariere poti (41 študentov oziroma 89 %, od tega 29 študentk in 12 študentov). V nadaljevanju sledi spoznavanje tuje kulture (37 študentov oziroma 81 %, od tega 23 študentk in 14 študentov) ter akademski razlogi z najmanj izbranimi odgovori (36 študentov oziroma 79 % študentov je izbralo to možnost, od tega 27 študentk in 9 študentov).

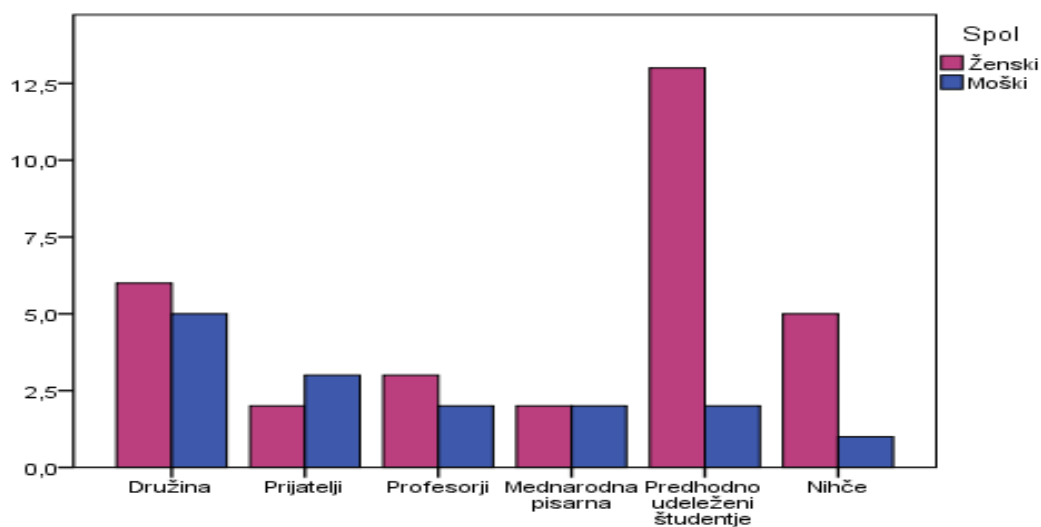
Zelo me je presenetil rezultat, da si je najmanj študentov izbralo akademske razloge kot pomembne za odločitev za študijsko mobilnost. Predvsem je bilo manj moških predstavnikov, ki so izbrali omenjeni odgovor. To najverjetneje pomeni, da jim sama izbira študija ni toliko pomembna, kot so jim osebni razvoj, nova spoznanja in druženje z novimi znanci. Posledično pridobitev novih akademskih izkušenj ni tako poglobitveni razlog, zakaj si študenti želijo nekaj časa svojega študija preživeti v tujini.

Slika 3: Dejavnik, ki je največ pripomogel k odločitvi izbire programa na študijski mobilnosti

Najbolj zastopan razlog (kar 16 oziroma 34 % študentov je izbralo navedeni razlog) za izbiro študijskega programa je bil po izboru anketirancev država ali mesto, kjer se fakulteta nahaja. Omenjeni odgovor so v večji meri izbrale študentke (12). Verjetno gre tukaj tudi za ekonomske razloge, saj se države med seboj razlikujejo po cenovni dostopnosti. Prav tako lahko nekomu pomeni več, da odide na mobilnost v državo, ki je turistično bolj privlačna. Tako so države, kot je npr. Portugalska, lažje dostopne, ne samo iz družabnega, ampak tudi iz ekonomskega vidika. Sledita ugled izbrane fakultete, ki ga je izbralo 9 (20 %) anketirancev, od tega 5 študentk in 4 študentje, ter ponujen študijski program na tuji fakulteti (izbralo 8 oziroma 17 % anketirancev). Znova je bilo več predstavnic ženskega spola (6) takih, ki so izbrale to navedeno možnost. Rezultat se mi zdi nekoliko presenetljiv, saj so anketiranci v predhodnem vprašanju označili pridobitev akademskega znanja kot ne tako zelo pomembno pri odločanju za odhod v tujino. Sledijo mnenja nekdanjih Erasmus študentov, ki so jim svetovali kateri študijski program in kje je bil za njih najboljši (izbralo 6 oziroma 13 % anketiranih, od tega 2 študenta in 4 študentke), predavanja v tujem jeziku (izbrali 4 oziroma 9 % anketirancev, od tega 3 študentke in 1 študent) ter kot zadnji razlog za izbiro študijskega programa so anketiranci (3 anketiranci oziroma 7 %, od tega 2 študenta) izbrali spodbujanje študijske mobilnosti s strani Mednarodne pisarne EF. Da je Mednarodna pisarna EF na zadnjem mestu, pomeni, da so še področja, ki jih mora Mednarodna pisarna EF še prepoznati in izboljšati, saj bo tako k odhodu na študijsko mobilnost prepričala še več študentov.

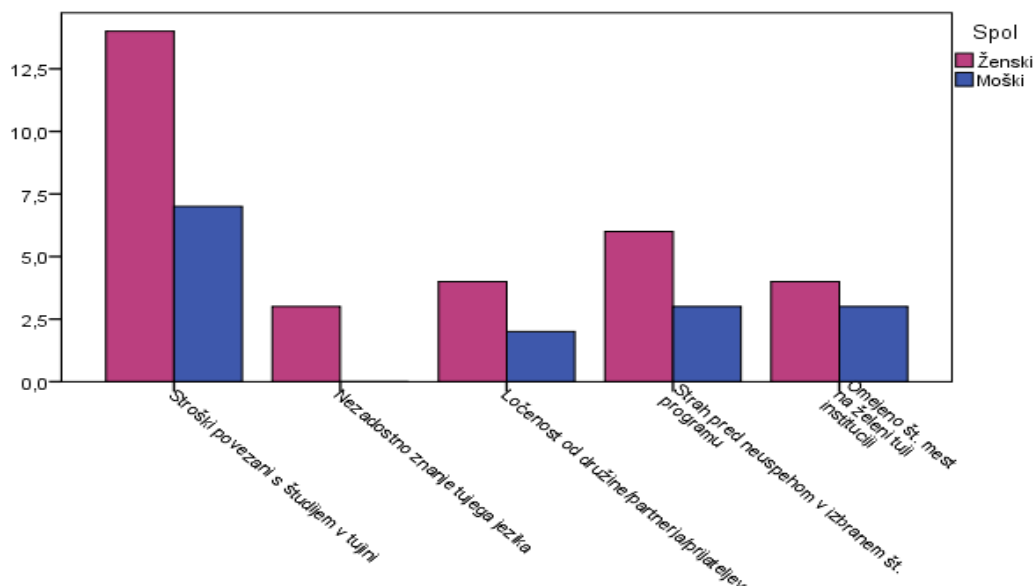
Slika 4: Vpliv na študente pri odločanju za Erasmus študijsko mobilnost

Največjo podporo pri odločitvi za študijsko mobilnost so Erasmus študentom nudili nekdanji udeleženci študijske mobilnosti (kar 15 oziroma 32 % anketirancev je izbralo ta odgovor). Navedeno možnost je izbralo kar 13 študentk in le 2 študenta. Najverjetneje je razlog v tem, da so nekdanji Erasmus študenti imeli neprecenljive izkušnje, ki so jih lahko

posredovali anketirancem in jim s tem najbolj pomagali. Omenjeni nasveti pa so v največji meri koristili bodočim Erasmus študentkam. Sledi pomoč družine, ki jo je izbralo 11 študentov oziroma 24 % anketirancev, od tega 6 študentk in 5 študentov. Za izbor omenjenega razloga sem pričakovala mnogo večje število odgovorov, saj menim, da je po navadi ravno družina tista, ki pripomore (tako socialno kot ekonomsko) k sprejemu tako pomembnih odločitev. Sledi samostojna odločitev za študijsko mobilnost, torej možnost odgovora, da ni nihče pripomogel k sprejemu odločitve za študijsko mobilnost s 6 oziroma 13 % anketirancev, ki so izbrali to možnost, od tega kar 5 študentk in le 1 študent. Očitno smo ženske bolj samostojne pri sprejemanju takšnih odločitev in se zanesemo le na svoja prepričanja. 5 študentov (11 %) je izbralo pomoč prijateljev kot najbolj odločilen dejavnik. Od tega so bili 3 predstavniki študentov in 2 predstavnici študentk. Pomoč profesorjev je prav tako izbralo 5 (11 %) študentov, od tega 3 študentke. Kot zadnjo izbiro pri pomoči za sprejetje odločitve za študijsko mobilnost je bila izbrana Mednarodna pisarna EF oziroma Erasmus koordinatori. Omenjeno možnost so izbrali 4 (9 %) študenti, od tega 2 študenta in 2 študentki. Za Mednarodno pisarno EF je to neugoden rezultat, saj sem pričakovala večje število anketirancev, ki bi izbrali omenjeno možnost. Razlog je morda tudi v tem, da študenti premalo zaupajo koordinatorskim v Mednarodni pisarni EF in raje nekemu, ki jim je osebno bližje (družina ali prijatelji). Mogoče daje Mednarodna pisarna EF premajhen poudarek komunikaciji s študenti, zato se ti po pomoč obrnejo drugam (nekdanji Erasmus študenti), kar pa nikakor ni dobro, saj bi oni morali biti glavni pobudniki, ki študentom dobro predstavijo program na izbrani fakulteti.

Slika 5: Dejavniki, ki negativno vplivajo na odločitev za študijsko mobilnost

Največja ovira, ki negativno vpliva na študente pri odločitvi za študijsko mobilnost, so stroški, ki pridejo s tako odločitvijo. Kar 21 oziroma 46 % anketirancev, od tega 14

šudentk in 7 študentov, je to izbralo za najpogostejšo oviro. Kljub temu da so Erasmus študenti upravičeni do Erasmus štipendije, ta ni namenjena za kritje celotnih stroškov bivanja v tujini, temveč za pomoč pri lažjem shajanju s stroški, ki nastanejo pri študijski mobilnosti. Tako si morajo študenti še vedno sami zagotoviti kar velik del lastnih sredstev. Študenti, katerih starši nimajo najboljšega finančnega položaja, si največkrat študijske mobilnosti ne morejo privoščiti.

Kot naslednji razlog, ki predstavlja oviro pri odločitvi za študijsko mobilnost, so anketiranci izbrali strah pred neuspehom v izbranem študijskem programu. Kar 9 (20 %) anketirancev je izbralo ta odgovor, od tega 6 študentk in 3 študentje. Razlog za izbor tega dejavnika je mogoče definirati kot pomanjkanje samozavesti in samostojnosti, saj se znajdejo v povsem novi situaciji, brez družine in znanih profesorjev.

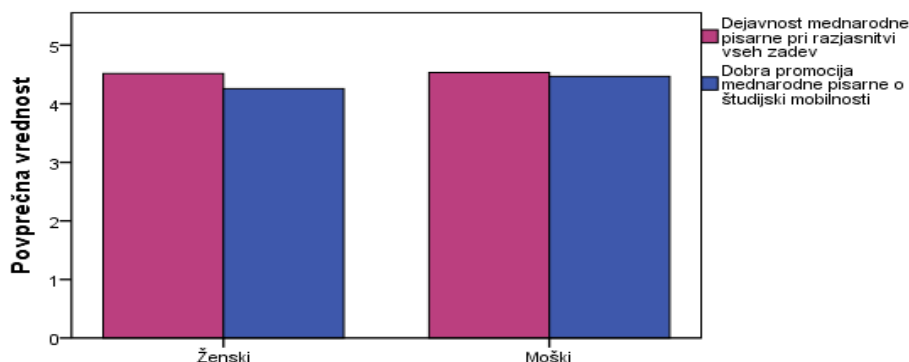
Kot tretji po vrsti sledi omejeno število mest na želeni instituciji. Navedeno možnost je izbralo 7 (15 %) anketirancev, od tega spet prevladujejo študentke (4), ki jim omejitev na fakulteti predstavlja večjo skrb, saj imajo mogoče zastavljene jasnejše cilje o želeni fakulteti. Pri izbiri študentov na določeno želeno institucijo obstaja kar nekaj omejitev. Predvsem je treba na razgovoru z Erasmus koordinatorji izkazati veliko mero motivacije in želje za študij v tujini, hkrati pa imeti zadovoljive ocene. Ocenjevalci morajo zaznati in prepoznati željo v posameznem študentu ter mu tako omogočiti odhod na izbrano fakulteto. Če tega ne zaznajo, te možnosti študentu ne omogočijo.

Četrta omejitev pri odločitvi za odhod v tujino na študijsko mobilnost je oddaljenost od družine, partnerja in prijateljev. Razlog, za katerega sem predvidevala mnogo več odgovorov anketirancev kot le 6 (13 %). Znova je več študentk (4) tistih, ki so mnenja, da bodo na študijski mobilnosti zelo težko preživele brez družine. Razlog je preprost, predstavnice ženskega spola smo navadno bolj navezane na družino in nam je potem toliko težje biti ločene od nje. Kot zadnjo možnost so anketiranci izbrali strah pred nezadostnim znanjem tujega jezika. Od 3 (6 %) anketirancev, ki so izbrali to možnost, ni bil noben predstavnik moškega spola. Strah izvira predvsem iz tega, da se študenti zavedajo, da bodo v tujini morali opravljati izpite v tujem jeziku. Prav tako predavanja potekajo v tujem jeziku, in če te izkušnje nimajo, jih je strah, da bodo pri tem neuspešni.

Zelo spodbudno pa je, da noben anketiranec ni izbral dejavnika pomanjkanje motivacije, kar pomeni, da so vsi, ki se odločijo za študijsko mobilnost v tujini, visoko motivirani. Kar je seveda tudi najpomembnejše, saj tudi Mednarodna pisarna EF izbere le študente, ki pokažejo zadostno motivacijo za odhod v tujino. To je tudi eden od glavnih dejavnikov, ki določa, kdo gre na študijsko mobilnost.

3.5.3 Vpliv Mednarodne pisarne Ekonomske fakultete na študijsko mobilnost

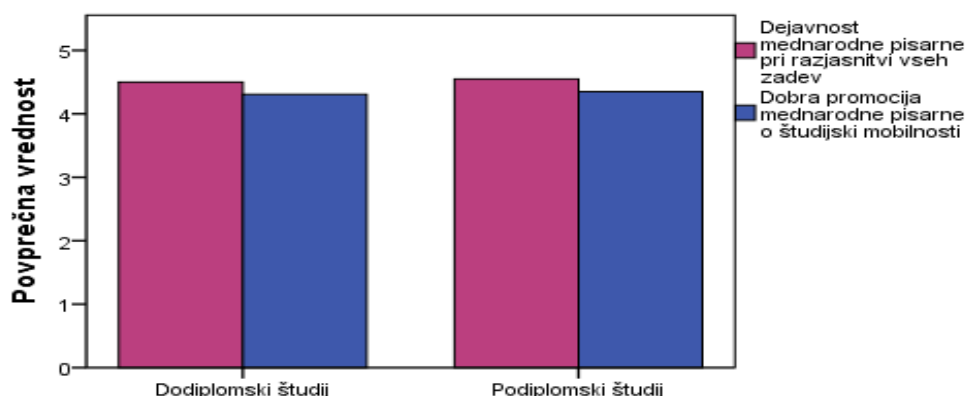
Slika 6: Ocena dejavnosti Mednarodne pisarne EF pri razjasnitvi vseh vprašanj študentov in ocena ustrezne spodbude, ki jo poda Mednarodna pisarna EF glede na spol anketirancev

Legenda: 1 – zelo nepomembno, 2 – nepomembno, 3 – niti nepomembno niti pomembno, 4 – pomembno, 5 – zelo pomembno.

V raziskavi ugotavljam, ali so nekdanji Erasmus študenti dovolj dobro seznanjeni z vsem potrebnim, preden odidejo na študijsko mobilnost, ter ali jim Mednarodna pisarna EF pri tem pomaga in uporablja ustrezno komunikacijo. Prav vsi anketiranci, tako predstavniki moškega kot ženskega spola, so v povprečju ocenili delo Mednarodne pisarne EF kot zelo ustrezno (Slika 6). Enako velja za predstavnike vseh starostnih skupin (Slika 8) in na obeh stopnjah študija, tako dodiplomski kot podiplomski (Slika 7).

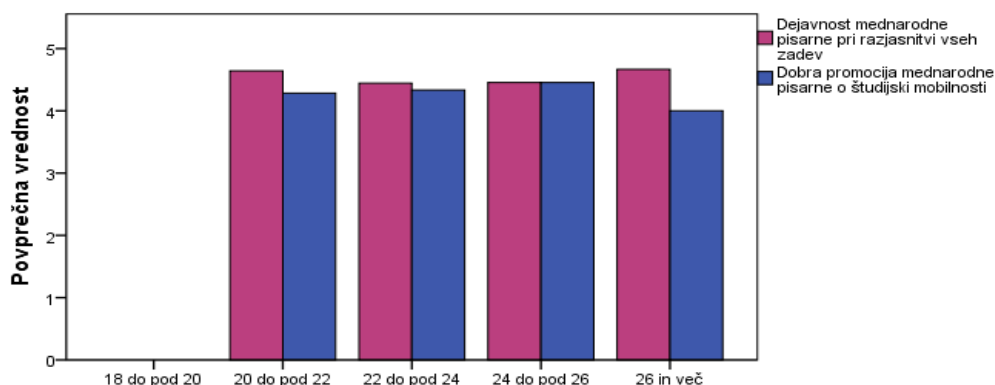
Slika 7: Ocena dejavnosti Mednarodne pisarne EF pri razjasnitvi vseh vprašanj študentov in ocena ustrezne spodbude, ki jo poda Mednarodna pisarna EF glede na smer študija anketirancev.

Legenda: 1 – zelo nepomembno, 2 – nepomembno, 3 – niti nepomembno niti pomembno, 4 – pomembno, 5 – zelo pomembno.

Pri vprašanju, kjer sem anketirance spraševala po oceni dela Mednarodne pisarne EF pri razjasnitvi vsega potrebnega za odhod v tujino, sem želela preveriti, ali so koordinatori dovolj dobro uporabili nekatere načine komunikacije, da študenti razumejo, kaj vse je treba narediti. To pomeni, da se pred odločitvijo udeležijo kakšnega dogodka, ki ga organizira Mednarodna pisarna EF. Prav tako se predhodno seznanijo z vsemi postopki prijave na izbrano študijsko mobilnost. Torej, ali je promocija Mednarodne pisarne EF ustrezna in zadostna. Predvsem je pomembno, da ima pozitiven vpliv na študente.

Slika 8: Ocena dejavnosti Mednarodne pisarne EF pri razjasnitvi vseh vprašanj študentov in ocena ustrezne spodbude, ki jo poda Mednarodna pisarna EF glede na starost anketirancev

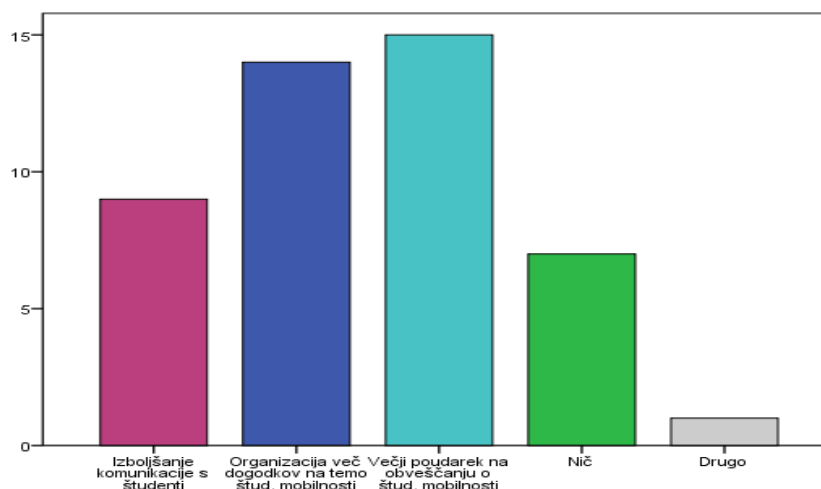

Legenda: 1 – zelo nepomembno, 2 – nepomembno, 3 – niti nepomembno niti pomembno, 4 – pomembno, 5 – zelo pomembno.

Vsaka Mednarodna pisarna se zaveda, da je treba pri svojem delu za sporočanje uporabljati vrsto komunikacijskih načinov, s katerimi doseže ciljno publiko. Prav tako mora predstavljati vrsto različnih motivacijskih dejavnikov bodočim udeležencem študijskih mobilnosti. Predstaviti morajo programe, ki obstajajo na željeni instituciji in s tem študente kar najbolje prepričati, da bo program, ki ga bodo obiskovali na tuji instituciji, ustrezen temu, ki bo ponujen tudi na domači.

Mednarodna pisarna EF pri pomoči študentom za študijsko mobilnost redno objavlja novice na spletnem mestu »Študent net«, dostopnem vsem študentom EF. Prav tako so sodelavci v Mednarodni pisarni EF oblikovali svoj spletni Facebook profil, kjer prav tako objavljajo novice. Enkrat letno organizirajo dogodek »Erasmus dan«, na katerem predstavijo prednosti omenjenega programa tudi s pomočjo posebnih govornikov z izbranih fakultet in nekdanjih Erasmus udeležencev. Organizirajo okrogle mize na temo študijske mobilnosti in posebne dneve o izbranih državah študijske mobilnosti, kjer nekdanji Erasmus študenti predstavijo prednosti te države ter študentom posredujejo svojo posebno izkušnjo, itd. Kot je navedeno, kar precej je dogodkov, kjer lahko bodoči Erasmus študenti izvedo vse o študijski mobilnosti.

Slika 9: Priporočila Mednarodni pisarni EF za izboljšanje študijske mobilnosti

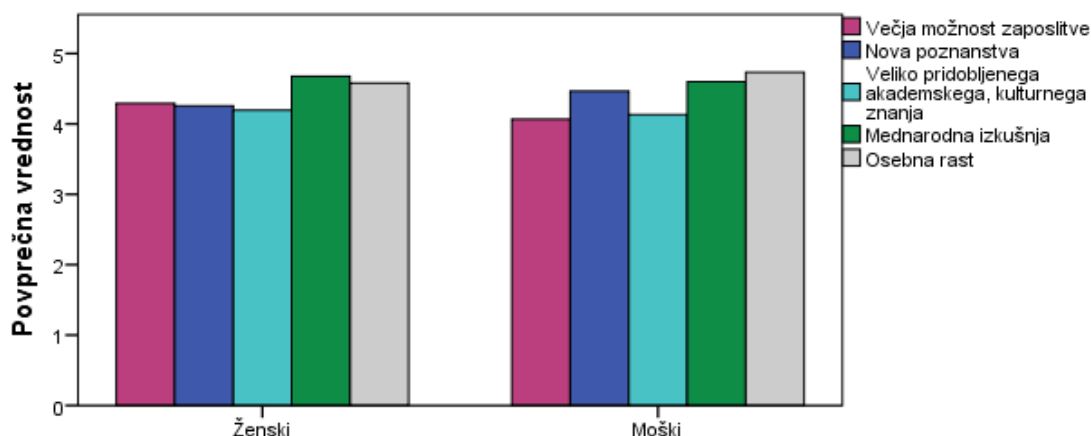
Po mnenju anketirancev bi Mednarodna pisarna EF lahko dala še več poudarka na področju obveščanja o možnostih študijske mobilnosti (15 oziroma 33 % študentov je izbralo to mnenje). Sledi želja, da bi se organiziralo še več dogodkov na temo študijske mobilnosti, ki jo je izbralo 14 (30 %) študentov. Željo po boljši komunikaciji s študenti je izbralo 9 (20 %) anketirancev, 7 (15 %) študentov pa je bilo mnenja, da Mednarodna pisarna EF že zdaj stori dovolj za promocijo študijske mobilnosti. Glede na navedeno je kar 38 (83 %) študentov izrazilo željo po tem, da Mednarodna pisarna EF stori še več na področju obveščanja o študijski mobilnosti. Prepričana sem, da glede na mnenje anketirancev obstaja še vrsta zanimivih dejavnosti, ki jih Mednarodna pisarna EF lahko organizira. Možnost Drugo pa je izbral en študent in navedel, da do trenutka, ko se je prijavil na študijsko mobilnost, sploh ni vedel, da kaj takega obstaja. Navedel je, da je za to možnost izvedel naključno, ko se je prijavljal na izpit. Podal je predlog, da bi Mednarodna pisarna EF lahko tudi v okviru redne učne ure predstavila programe študijske mobilnosti.

3.5.4 Vtisi po končani študijski mobilnosti

V povprečju so se vsi študenti strinjali, da bodo vsi dejavniki navedeni v anketi, pomembno vplivali na njihovo karierno pot (Slika 10). Vsem anketiranim študentkam (31 oziroma 100 %) se je mednarodna izkušnja zdela najpomembnejša od vseh. Doživetje tuje kulture, potovanja in predvsem preživetje del življenja zunaj meja svoje države jim je najpomembnejše, kar so doživele na študijski mobilnosti. Naslednji zelo pomemben dejavnik, ki jim ga je prinesla študijska mobilnost, predstavlja osebna rast s 30 (97 %) odgovori. Sledi večja možnost zaposlitve z 29 (94 %) zbranimi odgovori. Kot četrto možnost so anketiranke izbrale dejavnik veliko pridobljenega akademskega in kulturnega znanja (27 oziroma 87 % anketirank je izbralo to možnost). Kot zadnji dejavnik, ki je v povprečju pomembno oziroma zelo pomembno pripomogel k razvoju na profesionalni

ravni pa so nova poznanstva, ki so jih sklenile v tujini. Od vseh anketirank jih je 25 (81 %) izbralo navedeni dejavnik. Zelo zanimivo je, da je ženskam med poglavitnimi dejavniki najmanj pomembno, da v tujini spoznajo nove ljudi. Danes je namreč oblika mreženja najpogostejša oblika pridobivanja poznanstev, ki nam koristijo tako na akademski kot na osebni ravni. Mreženje velja za prihodnost razvoja medosebnih stikov in načina ohranjanja poznanstev.

Slika 10: Vpliv študijske mobilnosti na nadaljnjo karierno pot

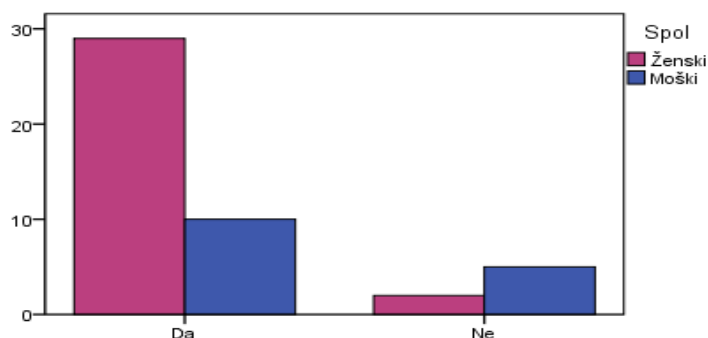
Legenda: 1 – zelo nepomembno, 2 – nepomembno, 3 – niti nepomembno niti pomembno, 4 – pomembno, 5 – zelo pomembno.

Malo drugače pa so svoje odgovore razvrstili študenti. V povprečju so kot najpomembnejša dejavnika, ki sta zelo pripomogla k razvoju profesionalne ravni, izbrali osvojeno mednarodno izkušnjo in osebno rast. Kar vsi predstavniki moškega spola (15 oziroma 100 %) v anketi so izbrali navedena dejavnika kot najpomembnejša za nadaljnjo karierno pot. Sledi spoznavanje novih prijateljev oziroma znancev s 14 (93 %) študenti, večja možnost zaposlitve z 12 (80 %) odgovori ter kot zadnji dejavnik pridobljeno akademsko in kulturno znanje (11 oziroma 73 % študentov). Menim, da odgovori anketirancev niso presenetljivi, saj je razlog za odhod v tujino prav doživetje mednarodne izkušnje in osebne rasti. Vsakdo, ki se odloči za študijsko mobilnost, si mora želei spoznavanja novih ljudi, kulture in samega sebe. Mislim, da je to tudi cilj, ki si ga ob odločitvi vsak posameznik postavi in ga seveda poskuša doseči.

Ker pa je danes tema zaposljivosti mladih zelo aktualna, sem z raziskavo želela izvedeti tudi, ali mladi oziroma študenti, ki so bili na Erasmus študijski mobilnosti, menijo, da so zaradi te izkušnje morda v prednosti pred drugimi študenti. Iz slike 11 lahko razberemo, da je pozitivnega mnenja kar 39 (85 %) anketiranih študentov, od tega 29 (94 %) študentk in 10 (67 %) študentov. 7 (15 %) pa jih je mnenja, da to ne bo imelo nikakršnega vpliva. Od tega je večji delež študentov (5 oziroma 33 %), ki so izrazili tako mnenje, kot študentk (2

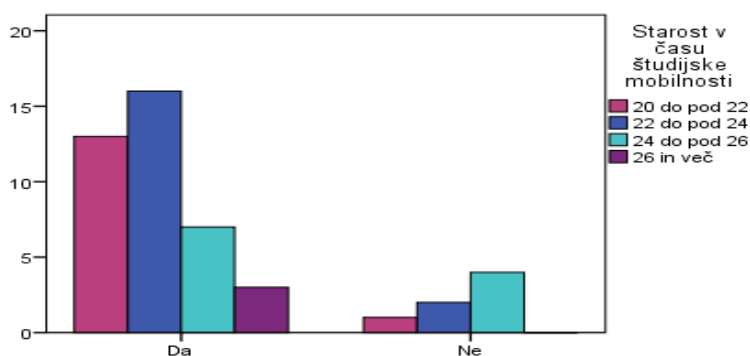
oziroma 7 %). Mnogi delodajalci danes cenijo mednarodno izkušnjo študentov. Prav tako dajejo prednost študentom, ki to izkušnjo omenijo v življenjepis.

Slika 11: Mnenje anketirancev, da imajo udeleženci študijske mobilnosti prednost pri zaposlitvi pred tistimi, ki niso bili na študijski mobilnosti glede na spol anketirancev

Iz slike 12 je razvidno, da je od vseh anketiranih 16 študentov, starih med 22 in do pod 24 let, mnenja, da so zaradi študijske izkušnje lažje zaposljivi. Prav tako je enakega mnenja 13 študentov, starih med 20 in do pod 22 let, 7 študentov, starih med 24 in do pod 26 let, ter 3 študenti, starih več kot 26 let. Nestrinjanje s to trditvijo pa so izrazili 4 študenti, stari med 24 in do pod 26 let, 2 študenta, stara med 22 in do pod 24 let, ter 1 študent star med 20 in do pod 22 let.

Slika 12: Mnenje anketirancev, da imajo udeleženci študijske mobilnosti prednost pri zaposlitvi pred tistimi, ki niso bili na študijski mobilnosti glede na starost anketirancev

Sweeney je v priročniku Going Mobile (2012) povzel nekatere predhodno že povzete raziskave, kjer je bilo ugotovljeno, da je študent z mednarodno izkušnjo lažje zaposljiv. Nekateri glavni svetovni zaposlovalci so izjavili, da pri kandidatih iščejo prav ljudi z mednarodno izkušnjo v študiju, saj so ti bolj odprti za spremembe in že imajo potrebno znanje za bivanje v tujem okolju. Prav tako je pomembno, da so za potrebe študija in življenja morali uporabljati tuj jezik, katerega znanje so na študijski mobilnosti nadgradili.

Anketirane študente sem ob odgovoru vezanem na lažjo zaposlitev prosila za pojasnitev izbire. Kot najpogostejše pozitivne razloge mednarodne izkušnje so anketiranci navedli: (1) mednarodna izkušnja, ki te naredi zanimivega, (2) samostojna, fleksibilna in samozavestnejša oseba, (3) večja osebna zrelost, (4) večja kulturna dojemljivost, (5) nova poznanstva, (6) boljše znanje angleščine in znanje jezika države, kjer si opravljal študijsko mobilnost, (7) pridobitev novih akademskih znanj, (8) sposobnost delovanja v novem okolju, (9) večja sposobnost timskega dela ter (10) lažje prilagajanje novim situacijam.

Anketiranci so navedli tudi dva dejavnika, ki pojasnjujeta, da kljub opravljeni študijski mobilnosti nimajo kakšne prednosti pred drugimi študenti. Kot prvi razlog so navedli, da je v vsakem primeru (z ali brez študijske mobilnosti) težko najti službo, ter kot drugega, da podatek, da je študent opravil študijsko mobilnost, delodajalcev ne zanima.

3.6 Preverjanje postavljene teze

V magistrskem delu oblikujem glavno raziskovalno tezo in raziskovalna vprašanja, ki podpirajo tezo, s katerimi poskušam potrditi zastavljeni cilj: ugotoviti, kateri motivacijski dejavniki vplivajo na študentovo odločitev za študijsko mobilnost ter kako različna predhodna komunikacija z Mednarodno pisarno EF vpliva na študente in ali jim pomaga pri odločitvi za študijsko mobilnost.

R1: Ali in v kolikšni meri na odločitev za študijsko mobilnost vpliva spodbudno domače okolje (pozitivna spodbuda staršev, znancev, prijateljev, družine)?

Erasmus študenti svojo izkušnjo največkrat opišejo kot nekaj neverjetnega, nekaj najboljšega, kar se jim je zgodilo v življenju. Da lahko študent odide na študijsko mobilnost, torej da postane osebno bolj zrela in odgovorna oseba, pa je v veliki meri posledica razumevanja družine. Študenti so ponavadi zelo navezani na svoj kraj bivanja, imajo svoj krog znancev in prijateljev s katerimi preživljajo svoj prosti čas. Nekateri so celo v partnerskih razmerjih in si s partnerjem že ustvarjajo lasten dom. Vse to pa zelo vpliva na sprejetje odločitve za študijsko mobilnost. Če je nekdo zelo navezan na svoje starše, si ne more predstavljati semestra ali celega leta preživeti sam, v neznanem okolju. Menim, da je pozitivna spodbuda družine pri tem ključna. Če študent ne prejme pozitivne spodbude za sprejetje odločitve za študijsko mobilnost, le te ne bo nikoli sprejel. Če bodo starši, prijatelji in znanci razumeli željo po študiju v tujini, ki jo nekdo ima ter bodo pri tem izkazali najvišjo možno podporo, bo študent to odločitev lažje sprejel. Kar nekaj anketirancev je izrazilo strah pred ločitvijo od družine za dejavnik, ki negativno vpliva na sprejetje odločitve za študijsko mobilnost. Nekaterim je najhuje ravno to, da v novem okolju nikogar ne poznajo in morajo prijateljstva sklepati povsem na novo. Pri tem pa največ udeležencev muči domotožje. Ravno zato je zelo pomembno, da družina in prijatelji

študenta, ki želi oditi v tujino to sprejemajo z razumevanje ter pomagajo študentu v času, ko ga muči domotožje.

Erasmus študijska izkušnja od udeležencev zahteva, da odidejo v tuje mesto, katerega kulture ne poznajo. Ne poznajo jezika in sami si morajo urediti bivališče ter vse za življenje pomembne stvari. V tuji državi imajo na razpolago omejen del denarja, s katerim morajo shajati skozi ves čas študijske mobilnosti. Taka življenjska izkušnja zagotovo zelo vpliva na študente, posledično jih oblikuje v nove osebe, ki osebno bolj dozorijo, postanejo samostojni in odgovorni za svoje početje. Predvsem zato, ker je po navadi Erasmus študijska mobilnost prvo soočenje študentov s samostojnim življenjem. To pomeni, da morajo nekateri prvič poskrbeti za svoje obroke, čiščenje stanovanja in za vse drugo za kar je prej skrbela družina. Za nekatere je celo prva izkušnja s potovanjem. In ustrezna domača spodbuda samo pomaga, da se študent razvije in vrne nazaj domov veliko bolj odgovorna in zrela oseba.

R2: Ali in v kolikšni meri na odločitev za študijsko mobilnost vpliva lastno finančno stanje oziroma finančno stanje staršev?

Študente pri odhodu v na študijsko mobilnost v največji meri skrbijo stroški, ki pridejo s takšno odločitvijo. Drži, da se za Erasmus študijsko mobilnost podeljuje sredstva iz Erasmus sklada, vendar ta sredstva ponavadi zadoščajo le za kritje najemnine. Tudi namen teh sredstev ni takšen, da bi lahko z njimi študent skozi mesec preživel ampak služi le kot pomoč. Za ves preostali del stroškov na študijski mobilnosti (stanovanjski stroški, stroški hrane, stroški študijskega materiala, stroški potovanj, itd.) pa je odgovoren študent sam. Če imajo starši študenta, ki odide na študijsko mobilnost dovolj sredstev, ki krijejo vse preostale stroške, ki jih Erasmus štipendija ne, je odločitev za odhod v tujino mnogo lažja. Cenejša kot je država, kjer bi študent opravljal študijsko mobilnost, lažje je sprejetje odločitve za odhod na študijsko mobilnost. Dejstvo pa je, da se danes nahajamo v težkih ekonomskih časih, kjer je čedalje več ljudi brez služb in nima dovolj sredstev niti za osnovno preživetje kaj šele za zagotovitev potrebnih sredstev za študenta, ki bi želel semester svojega študija opraviti v tujini. Prav zato so stroški take odločitve v veliki meri povezani s socialnim položajem družine študenta, ki želi opravljati študijsko mobilnost. V veliki meri pa lahko k lažji odločitvi za študijsko mobilnost pomagajo tudi študenti sami, ko z različnimi priložnostnimi deli prihranijo nekaj denarja in si tako sami s svojim zaslužkom pokrijejo potrebne stroške za življenje v tujini. Ugotovitev, potrjena tudi v izdelani analizi je, da je največja skrb študentov pri odhodu v tujino prav zagotovitev zadostnih denarnih sredstev za normalno življenje v času študijske mobilnosti. Menim, da na odločitev za študijsko mobilnost v veliki meri vpliva finančno stanje študenta oziroma njegove družine.

R3: Ali in v kolikšni meri na odločitev za študijsko mobilnost vpliva spodbudno okolje Mednarodne pisarne EF?

Mednarodna pisarna je pglavitni vir informacij, ko se študent odloči za študij v tujini. Daje informacije o možnosti študija in študijskih programih na tujih institucijah, o možnosti štipendije ter drugih zadevah. Mednarodna pisarna skrbi za ohranjanje in razvoj mednarodnih povezav ter za razvoj novih sodelovanj s tujimi partnerji (Balajc, 2014).

Mednarodna pisarna je pri sprejemanju odločitve za študijsko mobilnost lahko zelo pomemben posrednik. S pravimi informacijami in primerno spodbudo lahko v veliki meri pripomore k odločitvi študenta za študijsko mobilnost. Uporabljati mora prave načine dostopanja do študentov in predstaviti pomembnost preživetja enega semestra ali celega leta v tujini. Njihova spodbuda mora vedno biti pozitivna. S primernimi koordinatorji, ki delajo v Mednarodni pisarni EF je to lažje doseči, saj je pomembno, da imajo sami tovrstno izkušnjo ter tako razumejo položaj študenta, ki sprejema tovrstno odločitev. Prav tako lahko iz lastnih izkušenj svetujejo na vseh področjih – od prijave na študijsko mobilnost do priprave ustreznih dokumentov in samega odhoda v tujino. So posrednik pri lažji prilagoditvi študenta na tovrstni študijski izkušnji ter s svojimi nasveti pomagajo študenta pripraviti na to, kaj lahko na študijski mobilnosti pričakuje in kakšne postopke mora prestati, da bo doživetje čim boljše.

Namen Mednarodne pisarne je, da pomaga študentom pri prijavnno-sprejemnih postopkih. Ustanovljena je z namenom razvoja mednarodnega sodelovanja med univerzami ter akademskega razvoja in učinkovite komunikacije na mednarodni ravni. Nenazadnje je odgovorna za to, da se kar največ študentov udeleži študijskih mobilnosti ter s tem omogoča ohranjanje stikov s tujimi partnerskimi univerzami (Balajc, 2014). Študentom nudi informacije o možnostih štipendiranja, študijskem programu v tujini in osnovnih organizacijskih rečeh, potrebnih za odhod v tujino (Balajc, 2014). Mednarodna pisarna vsako leto objavi razpis in potrebno dokumentacijo, ki jo morajo študenti izpolniti ob prijavi za Erasmus študijsko mobilnost. Ima ključno vlogo pri prijavi študenta na Erasmus študijsko mobilnost in pri izbiri najprimernejšega programa na študijski mobilnosti.

R4: Ali in v kolikšni meri na odločitev za študijsko mobilnost vpliva pisna/ustna/elektronska/osebna komunikacija Mednarodne pisarne EF s študenti?

Študenti se v prvi vrsti za študijsko mobilnost odločijo sami. V veliko pomoč pa je lahko Mednarodna pisarna EF s tem ko na spletnem mestu »Študent net«, dostopnem vsem študentom EF objavlja različne dogodke, ki jih študenti doživijo na študijski mobilnosti. Tako lahko tisti, ki o nečem takem premišlujejo lažje sprejmejo odločitev za kaj takega. Prav tako Mednarodna pisarna EF z rednimi objavami seznanja študente s pomembnimi roki, ki jih pri svoji odločitvi ne smejo zamuditi. Pojasnijo jim vse prednosti odločitve za

študijsko mobilnost in razložijo kakšne so možnosti, ki jih posamezni programi študijskih mobilnosti nudijo študentom. Menim, da ima spletno mesto izredno pomembno vlogo pri seznanitvi študentov z vsemi pomembnimi zadevami v zvezi s študijsko mobilnostjo, saj lahko študenti enostavno sami pobrskaajo in poiščejo vse kar jih zanima.

Sodelavci v Mednarodni pisarni EF so prav tako oblikovali svoj spletni Facebook profil, kjer objavljajo novice o študijskih mobilnostih. Objavljajo doživetja različnih študentov, ki preživljajo študij v tujini in oglašujejo vse pomembne dogodke povezane s študijsko mobilnostjo. Prav tako Mednarodna pisarna EF enkrat letno organizira dogodek »Erasmus dan«, na katerem predstavijo prednosti omenjenega programa tudi s pomočjo posebnih govornikov z izbranih fakultet in nekdanjih Erasmus udeležencev. Organizirajo tudi okrogle mize na temo študijske mobilnosti in organizirajo posebne dneve o izbranih državah študijske mobilnosti, kjer nekdanji Erasmus študenti predstavijo prednosti te države ter študentom posredujejo svojo posebno izkušnjo, itd. S študenti komunicirajo tudi na osebni ravni, ko jih v času uradnih ur lahko odgovorijo na vse nejasnosti ali vprašanja, ki bi jih imeli povezane s študijsko mobilnostjo.

Menim, da uporabljajo ustrezne vrste komunikacije pri promociji študijske mobilnosti kar največjemu krogu študentov EF. Prav tako se s tem strinjajo tudi anketiranci, kateri so potrdili, da Mednarodna pisarna EF uporablja ustrezno komunikacijo in s tem ustrezno promovira študijsko mobilnost med študenti EF.

R5: Ali in v kolikšni meri na odločitev za študijsko mobilnost vpliva misel na lažjo zaposljivost po končani študijski mobilnosti?

V raziskavi o učinkih Erasmus programa na zaposljivost (2014) je povzetih več študij, ki so jih avtorji opravili v zvezi z ugotavljanjem učinkov študijske mobilnosti Erasmus na zaposljivost. Večina študij kot najpomembneje ugotavlja, da je nekdanji Erasmus študent mnogo bolj dovzeten za več aspektov v življenju in že s tem bolj zanimiva oseba kot tisti, ki omenjene izkušnje nimajo. Izpostavljena je študija avtorjev Bracht et al. (2006, str. 209), v kateri je bilo ugotovljeno, da nekdanji Erasmus študenti svojo mednarodno izkušnjo povezujejo s povečanimi mednarodnimi kompetencami in z lažjo dostopnostjo na trgu dela. Prav tako se ti študenti bolj zavedajo okolice, v kateri delujejo. Predvsem je pomembna ugotovitev, da nekdanji Erasmus študenti osvojijo znanje t. i. »mehkih« metod, kot so kulturno zavedanje, fleksibilnost, inovativnost, produktivnost, motivacija, nagnjenost k reševanju problemov ter zmožnost delovanja v timu.

Vse navedene lastnosti, ugotovljene v študiji, so danes pri zaposlovanju ključnega pomena. Delodajalci iščejo ljudi, ki so svoje delo sposobni opravljati samostojno, ki so se zmožni spoprijeti z vsakim izzivom ter imajo izkušnjo v mednarodnem okolju, kjer so morali uporabljati tuj jezik. Prav znanje tujega jezika je velika prednost, saj veliko podjetij deluje

mednarodno in za potrebe svojega dela potrebuje prav ljudi, ki jih ni strah življenja v novi državi, ki znajo skrbeti sami zase, so odgovorni in obvladajo znanje tujega jezika. Vseh teh lastnosti pa zagotovo ne moreš pridobiti, če nikoli ne odideš na študijsko mobilnost. In prav zato imajo študenti, ki so bili na Erasmus študijski mobilnosti, kot iskalci zaposlitve veliko prednost na trgu dela.

Največ študentov je v raziskavi odgovorilo, da so mnenja, da bodo zaradi študijske mobilnosti v prednost pred ostalimi na trgu dela. Torej, se strinjajo, da je vpliv mednarodne izkušnje nekaj (sodeč tudi po raziskavah različnih avtorjev) kar bo pozitivno vplivalo na nadaljnjo karierno pot.

Temeljna teza: Komunikacija Mednarodne pisarne EF pozitivno vpliva na motivacijo študentov za študijsko mobilnost.

S pomočjo raziskovalnih vprašanj, s katerimi ugotavljam ali je viden vpliv Mednarodne pisarne EF na odločitev študentov za študij v tujini lahko potrdim, da ima Mednarodna pisarna EF viden vpliv. S svojo komunikacijo pomaga študentom pri vseh nejasnostih in jih z različnimi dogodki poskuša motivirati k sprejetju izredno pomembne odločitve v času študija. Zagotovo na odločitev za študijsko mobilnost vpliva še vrsta drugih faktorjev, vendar menim, da lahko glede na izvedeno raziskavo trdim, da je viden vpliv tudi Mednarodne pisarne EF.

3.7 Priporočila Mednarodni pisarni EF za povečanje študijske mobilnosti

Mednarodna pisarna EF svojo širitev na mednarodnem področju odlično opravlja. Od svojega začetka leta 1999 pa do 2014 je omogočila mednarodno študijsko izkušnjo že 2.425 študentom.

Študenti so s svojimi odgovori podali tudi nekaj predlogov, kako je lahko Mednarodna pisarna EF v prihodnosti na tem področju še boljša. Zelo pomembno se jim je zdelo, da bi Mednarodna pisarna EF dala še večji poudarek obveščanju o možnostih študijske mobilnosti, organizirala več dogodkov v zvezi s študijsko mobilnostjo in izboljšala komunikacijo s študenti. Iz navedenega lahko podam priporočila Mednarodni pisarni EF:

1. Mednarodna pisarna EF naj se zavzema za uvedbo učne ure, kjer se študentom predstavijo možnosti študijske mobilnosti.
2. Mednarodna pisarna EF naj se zavzema za uvedbo rednih predmetov v tujem jeziku, ki bi pripomogli k boljšemu znanju tujega jezika.

3. Mednarodna pisarna EF naj se zavzema za poglobitev sodelovanja s partnerskimi institucijami (npr. razvijanje skupnih študijskih programov, kateri udeleženci bi bili izključno študenti sodelujočih institucij).
4. Mednarodna pisarna EF naj spremlja potek študijskih mobilnosti na tujih institucijah in ukrepa v primeru nepravilnosti.
5. Mednarodna pisarna EF naj se zavzema za pojačano spletno oglaševanje (spletni Facebook profil, interni spletni portal »Študent net«).
6. Mednarodna pisarna EF naj se zavzema za pridobitev več predstavnikov fakultet iz tujine, ki bi na EF predstavili program na tuji instituciji.
7. Mednarodna pisarna EF naj se zavzema za prihod tujih profesorjev (iz partnerskih institucij) na EF za vsaj en študijski semester, pri katerem naj vodijo predmet na EF, kot bi ga vodili na partnerski instituciji.
8. Mednarodna pisarna EF naj se zavzema za večkratno organiziranje okroglih miz z nekdanjimi udeleženci študijske mobilnosti.
9. Mednarodna pisarna EF naj se zavzema, da dogodek, kot je »Erasmus dan«, podaljša v »Erasmus teden« ter tako poveča svojo dejavnost na področju obveščanja o študijskih mobilnostih z različnimi predavanji in delavnicami.
10. Mednarodna pisarna EF naj se zavzema za poudarek na osebnem stiku z vsakim udeležencem študijske mobilnosti. To pomeni, da Mednarodna pisarna EF vsakemu posamezniku pošlje osebno elektronsko sporočilo, v katerem ga povabi na razgovor in vsakemu posebej razloži celoten postopek prijave na študijsko mobilnost (vzpostavi stik samo s študenti, ki so za študijsko mobilnost po predhodnem razgovoru že bili izbrani za udeležbo na študijski mobilnosti).
11. Mednarodna pisarna EF naj se zavzema za postopno uvajanje študijske mobilnosti v redni program študija na EF. Študijska mobilnost je nekaj, kar posameznika oblikuje v bolj samostojnejšo, samozavestnejšo in zrelejšo osebo. S tem, ko bi se mobilnost uvedla v redni program (čeprav samo za 1 mesec), bi študentom omogočili neprecenljivo izkušnjo, s katero bi lažje vstopili na trg dela ter bili pri opravljanju svojih delovnih in študijskih obveznosti bolj zavedni.

Študijska mobilnost študentov je vsekakor področje, ki si zasluži veliko pozornosti, saj nima učinka le na posameznike, ki v njej sodelujejo, temveč je koristna z vidika širše in kulturno bolj odprte nastajajoče evropske skupnosti. Na ta način se oblikuje tudi nova delovna sila, ki je prilagodljivejša, bolj pripravljena na nove izzive in bo v prihodnosti ustvarjala večjo konkurenčnost celotne združene Evrope (Modrijan, 2006).

SKLEP

Pridobljena nova znanja, dragocena življenjska izkušnja in samostojno življenje v tujini so samo nekateri od najpogostejših razlogov, zakaj se čedalje več študentov odloča za študijsko mobilnost. Vloga Mednarodne pisarne pa bi morala postati pomemben motivacijski dejavnik, ki vpliva na sprejetje odločitve za študijsko mobilnost mladih, saj ima prav Mednarodna pisarna na voljo največ najpomembnejših informacij, ki študentu pomagajo k sprejetju odločitve za študijsko mobilnost. Takšna življenjska izkušnja je označena kot velika avantura. Oblikuje naš značaj in iz nas naredi boljšega človeka, bolj odprtega in bolj tolerantnega (Vaxevas, 2013). Gre za občutek, da si sposoben poskrbeti sam zase, kar ima pozitiven vpliv na posameznika in poveča njegovo zavedanje, da je samostojen in odrasel človek.

Sodelovanje v programu Erasmus (od leta 2014 se izvaja program Erasmus+) je izjemna priložnost, da mladi pridobijo življenjske in akademske izkušnje, pri tem pa razvijejo še neprecenljive osebne vezi. Poleg izboljšanja znanja tujega jezika oziroma celo usvojitve znanja novega tujega jezika ter spoznavanja nove kulture, običajev in navad, gre pri študijski mobilnosti tudi za vzpostavljanje novih študijskih in poslovnih poznanstev. Na Erasmus študijski mobilnosti študenti postanejo bolj samostojni, neodvisni, osebno zreli, pozitivno avanturistični in odprti za nove priložnosti. Študenti v kratkem času, ki ga preživijo na študijski mobilnosti, dosežejo mnogo več, kot bi v tem času dosegli v domačem okolju, hkrati pa razvijejo tudi bolj inovativne pristope k študiju.

Na podlagi opravljene analize ugotavljam, da je poglaviten motivacijski dejavnik, ki najbolj spodbuja študente k sprejetju odločitve za študijsko mobilnost, pridobivanje življenjskih izkušenj. Morda gre za zavedanje, da je za poznejšo konkurenčnost na trgu dela treba poskrbeti že v zgodnjih študentskih letih, kajti za pridobitev konkurenčne prednosti šteje prav vsaka priložnost. Še vedno je mogoče zaznati (sodeč po analizi), da so stroški, povezani s študijsko mobilnostjo, kljub Erasmus štipendiji največja ovira pri sprejetju odločitve za študijsko mobilnost. Preživeti nekaj mesecev v tujini je za študente še vedno velik finančni zalogaj, saj namen štipendije ni kritje celotnih stroškov bivanja, temveč je predvidena samo kot dodatna pomoč. Za študijsko mobilnost torej študenti potrebujejo precejšen del lastnih sredstev. Veliko študentov si ravno zato študijske mobilnosti ne more privoščiti. Če bi bila študijska mobilnost že del rednega učnega procesa, kjer bi se s šolnine oproščenim šolanjem zagotovila sredstva za vse, bi lahko vsak izkoristil možnost, ki se ponuja študentom EF, da del svojega študija kakovostno preživi v tujini.

Študente EF koordinatorji Mednarodne pisarne EF dobro informirajo o možnostih študijske mobilnosti. Pri komunikaciji s študenti uporabljajo različne načine ustnega, pisnega in

elektronskega komuniciranja. To dosežejo z različnimi dejavnostmi, kot so »Erasmus dan«, okrogle mize z nekdanjimi udeleženci študijske mobilnosti, posebne delavnice, kjer pojasnijo splošen potek postopka prijave na študijsko mobilnost, osebni pogovori, v katerih podrobneje in prirejeno za vsakega posameznika predstavijo specifične vidike potencialnih ustanov in dežel gostiteljic, itd.

Skladno z izsledki opravljene analize lahko povzamem, da Mednarodna pisarna EF svoj nabor delavnic in dogodkov lahko še razširi, in sicer z raznovrstnejšim naborom novih delavnic, s povabilom tujih profesorjev k predstavitvi študijskega programa na tujih fakultetah, z uporabo tehnološko naprednejših oblik medosebne komunikacije, s povezovanjem nekdanjih in bodočih Erasmus študentov, z razvojem novih partnerskih odnosov s tujimi institucijami, s povečanim spletnim oglaševanjem, z uvedbo obveznega programa študijske mobilnosti (najmanj mesec dni na tuji partnerski instituciji), itd. Obstaja mnogo načinov, kako je mogoče trenutno stanje še izboljšati, kljub temu, da je v analizi večina študentov izrazila zadovoljstvo z dosedanjim delom Mednarodne pisarne EF.

Študenti želijo prek študijske mobilnosti postati boljši, samostojnejši in konkurenčnejši tudi na mednarodnem trgu dela. Predvsem pa želijo prepričati prihodnje delodajalce, da so zaradi svoje neprecenljive izkušnje v prednosti pred svojimi kolegi - da so sposobnejši za prilagajanje v skupini, za samostojno opravljanje nalog, predvsem pa, da so delo pripravljeni opravljati kjerkoli.

Preživljanje določenega obdobja zgodnje odraslosti v tujini, med neznanimi ljudmi, ima pozitiven vpliv tako na študentovo samozavest kot na njegovo samopodobo. S tem postane samostojnejša oseba, pripravljena na nove izzive na nadaljnji življenjski poti. Strah pred tem, da se v neznanih okoliščinah pred neznanci v javnosti ne bi znašel, običajno izgine ali pa se vsaj omili, kar spet pripomore k lažji komunikaciji, in tako se študenti hkrati učijo in socializirajo, saj poleg znanja pridobivajo nove prijatelje in neprecenljive stike, ki jim lahko kdaj v prihodnosti pomagajo tudi na karierni poti.

Mednarodna pisarna EF vse od ustanovitve programa študijskih mobilnosti prednosti programov prikazuje čedalje večjemu številu študentov. Študentom jih poskuša približati predvsem z osebno komunikacijo v času uradnih ur, s skupinsko razpravo na okroglih mizah in z dopolnilnimi izobraževalnimi dejavnostmi. Vsakemu študentu poskuša omogočiti možnost odhoda na študijsko mobilnost. Res je, da stroški študijske mobilnosti pri študentih še vedno predstavljajo največjo oviro pri odločitvi za študijsko mobilnost. Vendar je trud za zagotovitev čim večjega števila zapolnjenih mest v tujini opazen tudi v številkah, saj le-te od začetka programa leta 1999 pa vse do danes vztrajno rastejo.

Izdelana raziskava je bila zaradi oteženega dostopa do preučevanega vzorca malce težje izvedljiva. Oviro je predstavljalo predvsem varovanje osebnih podatkov nekdanjih udeležencev Erasmus študijske mobilnosti, h kateremu je zavezana Mednarodna pisarna EF, saj nima dovoljenja za posredovanje elektronskih naslovov ali katerih koli drugih osebnih podatkov nekdanjih Erasmus udeležencev. S temi podatki bi lažje dosegla večji vzorec za statistično obdelavo podatkov. Menim, da bi se lahko vzpostavila baza podatkov vseh nekdanjih udeležencev tako Erasmus kot tudi vseh drugih študijskih mobilnosti (baza bi se dopolnjevala izključno s privolitvijo nekdanjih udeležencev študijske mobilnosti), iz katere bi lahko črpali podatke za raziskave, ki bi jih v zvezi s študijsko mobilnostjo opravljali študenti ali drugi raziskovalci. Če je omogočen dostop do ključnih potrebnih podatkov za izvedbo dobro zastopane raziskave, je tudi raziskava mnogo lažje izvedljiva in se ugotovitve lahko posplošijo na mnogo večji del populacije, kot ga obsega opravljena raziskava.

Anketa je bila zaradi lažjega dosega ciljne populacije izdelana in objavljena na spletu. Izvedba raziskav preko spletnih mest je danes tudi najpogostejša oblika izdelovanja in reševanja anket, saj tako najlažje dosežemo zahtevano populacijo. Takšno raziskovanje pa ima kljub temu precej slabosti: ne vemo, ali je oseba, ki je reševala anketo, res predstavnik zahtevane populacije; pride lahko do nerazumevanja vprašanj in zato anketiranec ne odgovarja po resnici; navkljub hitrejšemu in cenejšemu dostopu do ciljne populacije lahko precej dejavnikov, na katere med izvajanjem ankete ni mogoče vplivati, ogrozi pravilnost rezultatov.

Za potrebe morebitnih nadaljnjih raziskav Mednarodnim pisarnam priporočam, da uredijo baze podatkov, do katerih bi lahko dostopali raziskovalci. Predvsem menim, da bi bilo koristno raziskati področje vpliva Mednarodnih pisarn na vse vrste študijske mobilnosti, saj je, kot sem opisala v magistrskem delu, poleg Erasmus študijske mobilnosti na voljo še mnogo drugih, za katere se prav tako odloča čedalje več študentov. V nadaljnjih raziskavah bi se lahko raziskovalci osredinili na vpliv Mednarodne pisarne pri spremljanju študentov skozi postopek odločitve za študijsko mobilnost, pri samem poteku študijske mobilnosti ter pri zbiranju končnih vtisov po opravljeni študijski mobilnosti. Pri vseh navedenih stopnjah je vloga Mednarodne pisarne ključna, saj le-ta poskrbi za uresničitev namere in izvedbo programa - da torej študent tudi dejansko odide v tujino na študijsko mobilnost. Zanimivo bi bilo tudi raziskati, kakšne izkušnje imajo študenti s tujimi Mednarodnimi pisarnami. Predvsem, kakšna je vloga tuje Mednarodne pisarne pri komunikaciji s študenti, ki so na izbrano tujo institucijo prišli opravljat svojo študijsko mobilnost. Združitev teh podatkov bi lahko samo pripomogla k še višji kakovosti storitev vseh udeleženi Mednarodnih pisarn, s čimer bi kratkoročno največ pridobili študenti, dolgoročno pa delodajalci in družba.

LITERATURA IN VIRI

1. Baguley, P. (1994). *Effective Communication for Modern Business*. Berkshire: McGraw-Hill Book Company Europe.
2. Balajc, K. (2014). *Vloga Mednarodnih pisarn pri izvajanju mobilnosti Erasmus – mednarodna primerjava* (magistrsko delo). Maribor: Ekonomsko-poslovna fakulteta.
3. Beech, E. S. (2014). Why place matters: imaginative geography and international student mobility. *Royal Geographical Society*. 46(2), 170-177.
4. Bhandari, R., Belyavina, R., & Gutierrez, R. (2011). *Student Mobility and the Internationalization of Higher Education: National Policies and Strategies from Six World Regions. A project Atlas report*. New York: Institute of International Education.
5. *The Bologna Process and the European Higher Education Area*. (2014). Najdeno 14. decembra 2014 na spletnem naslovu http://ec.europa.eu/education/policy/higher-education/bologna-process_en.htm.
6. *Bolonjski proces*. (2014). Najdeno 14. decembra 2014 na spletnem naslovu http://www.arhiv.mvzt.gov.si/si/delovna_podrocja/visoko_solstvo/bolonjski_proces/vsebina/index.html#c488.
7. Bracht, O., Engel, C., Janson, K., Over, A., Schomburg, H., & Teichler, U. (2006). *The professional value of Erasmus mobility*. Kaseel: International Centre for Higher Education Research.
8. British Council. (2011). Erasmus Why take part. Najdeno 30. novembra 2014 na spletnem naslovu <https://www.kcl.ac.uk/study/ug/funding/stufund/2011-12/forms-guides-2011/erasmus-why.pdf>.
9. Ceepus. (2014). Ceepus at a glance. Najdeno 10. decembra 2014 na spletnem naslovu <https://ceepus.info/default.aspx?CMSPage=65>.
10. Choudaha, R., Chang, L., & Kono, Y. (2013). International Student Mobility Trends 2013: Towards Responsive Recruitment Strategies. *World Education News & Reviews*, 26(2), 4-25.
11. Čelebič, T. (2008). *Mednarodna mobilnost študentov in pedagoškega osebja v terciarnem izobraževanju*. Ljubljana: Urad Republike Slovenije za makroekonomske analize in razvoj.
12. Daft, R. L. (2010). *New Era of Management*. Mason: South-Western Cengage Learning.
13. Desoff, A. (2010). Going Mobile. *International Educator*, 5/6(10), 31-42.
14. Dimovski, V., Penger, S., & Žnidaršič J. (2003). *Sodobni Management*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
15. Dimovski, V., Penger, S., Peterlin, J., Grah, B., Turk, D., Šalamon, K., & Grošelj, M. (2014). *Temelji managementa in organizacije*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
16. *Double Degree Programmes*. (2014). Najdeno 30. novembra 2014 na spletni strani https://student.ef.uni-lj.si/student/datoteke/DD_in_general.pdf

17. Engel, C. (2010). The impact of Erasmus mobility on the professional career: Empirical results of international studies on temporary student and teaching staff mobility. *Belgeo, Belgian Journal of Geography*, 4(2010), 351-363.
18. *Erasmus Mundus*. (2014). Najdeno 12. decembra 2014 na spletnem naslovu http://eacea.ec.europa.eu/erasmus_mundus/.
19. *E-uprava*. Najdeno 15. decembra 2014 na spletnem naslovu http://www.google.si/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=4&ved=0CDEQFjAD&url=http%3A%2F%2Fuprava.gov.si%2Fuprava%2FpridobiDatoteko.euprava%3Fdatoteka_id%3D101563&ei=0Z6eVNyxJMHXyQOX_IDACw&usg=AFQjCNHuCf0dH-2rue4fdv9_b0UCMz12ag&sig2=cAcfA7Po0OFtK_y8aXfpxA&bvm=bv.82001339,d.bGQ.
20. *Europe 2020 in a nutshell*. (2014). Najdeno 12. decembra 2014 na spletnem naslovu http://ec.europa.eu/europe2020/europe-2020-in-a-nutshell/index_sl.htm.
21. European Commission. (2013a). *Erasmus – Facts, Figures & Trends. The European Union Support for students and staff exchanges and university cooperation in 2011-12*. Luxemburg: Publications Office of the European Union.
22. European Commission. (2013b). *On the Way to Erasmus+: A Statistical Overview of the Erasmus Programme in 2011-2012*. Najdeno 26. novembra 2014 na spletnem naslovu http://ec.europa.eu/education/library/reports/erasmus1112_en.pdf.
23. European Commission. (2014). *The Erasmus impact study. Effects of mobility on the skills and employability of students and the internationalisation of higher education institutions*. Luxembourg: Publications office of the European Union.
24. Evropa 2020. (2010). *Strategija za pametno, trajnostno in vključujočo rast. Sporočilo Evropske komisije*. Najdeno 5. decembra 2014 na spletnem naslovu <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:2020:FIN:SL:PDF>
25. Evroštudent si. (2007). *Ekonomski in socialni položaj ter mednarodna mobilnost študentov v Sloveniji*. Najdeno 15. decembra 2014 na spletnem naslovu http://www.arhiv.mvzt.gov.si/fileadmin/mvzt.gov.si/pageuploads/doc/dokumenti_visokosolstvo/statistika_visokosolstvo/evrostudent.si.2007.pdf
26. Fombona, J., Rodríguez, C., & Sevillano, M. A. P. (2013). The Motivational Factor of Erasmus Students at the University. *International Education Studies*, 6(4), 1-9.
27. *General Framework*. (2014). Najdeno 12. decembra 2014 na spletnem naslovu http://europa.eu/legislation_summaries/education_training_youth/general_framework/index_sl.htm.
28. *Google Drive*. Najdeno 25. januarja 2015 na spletnem naslovu <http://www.google.com/intl/sl/drive/>.
29. Griffin, R. W. (2005). *Management* (8th ed.). Boston: Houghton Mifflin Company.
30. Guruz, K. (2008). *Higher Education and International Student Mobility in the Global Knowledge Economy*. Albany: State University of New York Press.

31. Kašpar, R. (2013, 13. April). Po znanje v Slovenjo. *Mladina*. Najdeno 28. novembra 2014 na spletnem naslovu <http://www.mladina.si/143027/po-znanje-v-slovenijo/>.
32. Kavčič, B. (2004). *Osnove poslovnega komuniciranja*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
33. Keenan, K. (1996). *Kako motiviramo*. Ljubljana: Mladinska knjiga.
34. Klemenčič, M., & Flander, A. (2014). *Evalvacija učinkov programa Erasmus na visoko šolstvo v Sloveniji*. Ljubljana: Center RS za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja.
35. *Konvencije*. (2014). Najdeno 17. decembra 2014 na spletnem naslovu http://www.svetevrope.si/sl/dokumenti_in_publikacije/konvencije/165/.
36. Kumpikaite, V., & Duoba, K. (2010). Development of Intercultural Competencies by Student Mobility. *The Journal of Knowledge Economy & Knowledge Management*, 2(6), 41-50.
37. Lipičnik, B. (1997). *Človeški viri in ravnanje z njimi* (4. natis). Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
38. Lipičnik, B. (1998). *Ravnanje z ljudmi pri delu*. Ljubljana: Gospodarski vestnik.
39. *Lizbonska konvencija*. (2014). Najdeno 14. decembra 2014 na spletnem naslovu http://www.mizs.gov.si/si/delovna_podrocja/direktorat_za_visoko_solstvo/enicnaric_center/lizbonska_konvencija/.
40. *Lizbonska pogodba*. (2014). Najdeno 12. decembra 2014 na spletnem naslovu <http://www.arhiv.evropa.ukom.gov.si/si/lizbonska-pogodba/index.html>.
41. Macready, C., & Tucker, C. (2011). *Who Goes Where and Why? An Overview and Analysis of Global Educational Mobility*. United States: Institute of International Education.
42. *The Magna Charta Universitatum*. (2014). Najdeno 12. decembra 2014 na spletnem naslovu <http://www.magna-charta.org/magna-charta-universitatum>.
43. *Mednarodna pisarna*. (2014). Najdeno 30. novembra 2014 na spletnem naslovu <https://student.ef.uni-lj.si/student/mednarodnapisarna/home.asp>.
44. Mednarodna pisarna Ekonomske fakultete. (2014). *Statistični podatki o Erasmus študijski mobilnosti* (interno gradivo). Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
45. Mednarodno sodelovanje in izmenjave Univerze v Ljubljani. (2014). *Statistični podatki o Erasmus študijski mobilnosti* (interno gradivo). Ljubljana: Univerza v Ljubljani.
46. Merila za kreditno vrednotenje študijskih programov po ECTS. *Uradni list RS* št. 124/2004.
47. Mihaljčič, Z. (2006). *Poslovno komuniciranje*. Ljubljana: Jutro.
48. Mihelič, K. (2002). Evropske smernice za vodenje visokošolskih institucij. *Zbornik 2. strokovnega posveta Visoke šole za management v Kopru*. Koper: Visoka šola za management.
49. Modrijan, H. (2006). *Mednarodna izmenjava študentov: Sociološka analiza motivacije udeležencev* (diplomsko delo). Ljubljana: Fakulteta za Družbene vede.

50. Možina, S., & Damjan, J. (1992). *Poslovno komuniciranje*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
51. Možina, S., Tavčar, M., & Kneževič, A. N. (1995). *Poslovno komuniciranje*. Maribor: Obzorja.
52. Možina, S., & Damjan, J. (1997). *Poslovno komuniciranje*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
53. Možina, S., Rozman, R., Glas, M., Tavčar, M., Pučko, D., Kralj, J., Ivanko, Š., Lipičnik, B., Gričar, J., Tekavčič, M., Dimovski, V., & Kovač, B. (2002). *Nova znanja za uspeh*. Radovljica: Didakta.
54. Možina, S., Tavčar, M. I., & Zupan, N. (2004). *Poslovno komuniciranje: Evropske razsežnosti*. Maribor: Obzorja.
55. Nedelcu, A., & Ulrich, C. (2014). Are we ready for International Students? Our University as Window and Mirror. *CIAE 2014, Procedia – Social and Behavioral Sciences*, 142(2014), 90-96.
56. Nerat, M., & Medveš, Z. (2004). *Evropska dimenzija v izobraževanju in Erasmus študentje* (diplomsko delo). Univerza v Ljubljani: Filozofska fakulteta.
57. Novak, R., Slatinšek, A., & Devetak, G. (2013). Importance of Motivating Factors for International Mobility of Students: Empirical Findings on Selected Higher Education Institutions in Europe. *Organizacija*, 46(6), 274-280.
58. Nye, J. S. (2004). The Decline of America`s Soft Power. *Foreign Affairs United States*. Najdeno 30. januarja 2015 na spletnem naslovu <http://dx.doi.org/10.1162/0162288054894607>.
59. OECD. (2013). Education at a Glance 2013: OECD Indicators. Najdeno 26. decembra 2014 na spletnem naslovu <http://dx.doi.org/10.1787/eag-2013-en>.
60. OECD. (2014). Education at a Glance 2014: OECD Indicators. Najdeno 26. decembra 2014 na spletnem naslovu <http://dx.doi.org/10.1787/eag-2014-en>.
61. *O fakulteti*. Najdeno 30. novembra 2014 na spletnem naslovu http://www.ef.uni-lj.si/o_fakulteti.
62. Otero, S. M. (2008). The Socio-Economic Background of Erasmus students: A Trend towards Wider Inclusion. *International review of Education*, 54(2), 135-154.
63. Pajnič, N., Belcija, A., & Godejša, M. (2012). *Erasmus brošura za študente*. Ljubljana: Cmeplus, Center RS za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja.
64. Parey, M., & Waldinger, F. (2011). Studying Abroad and the Effect on International Labour Market Mobility: Evidence from Introduction of Erasmus. *Economic Journal*, 121(551), 194-222.
65. *Pearsonov koeficient korelacije*. (2015). Najdeno 30. januarja 2015 na spletnem naslovu <http://www.benstat.si/blog/pearsonov-koeficient-korelacije>.
66. *Pogodbe*. (2014). Najdeno 12. decembra 2014 na spletnem naslovu <http://www.arhiv.evropa.ukom.gov.si/si/pravni-red/pogodbe/index.html>.

67. *Program Erasmus*. (2014). Najdeno 5. decembra 2014 na spletnem naslovu http://www.uni-lj.si/mednarodno_sodelovanje_in_izmenjave/program_erasmus/.
68. Rozman, R., & Kovač, J. (2012). *Management*. Ljubljana: GV Založba.
69. Sivakumaran, T., Tomida, E., Hall, K. H., & Sumida, M. (2013). Exploring Factors Determining Motivation to Participate in Study Abroad Programs for Teacher Education Students in the USA and Japan. *International Journal of Business and Social Science*, 4(6), 1-8.
70. *Slovensko izobraževalno omrežje*. Najdeno 12. decembra 2014 na spletnem naslovu http://portal.sio.si/no_cache/sio/terminologija/kratice_in_okrajsave_snbsppodrocjanbspizobrazevanja/rezultati_iskanja/?view=kratica&uid=3916&print=1.
71. Smith, L. C., & McCabe, V. S. (2008). What is the Attraction for Exchange Students: the Host Destination or Host University? Empirical Evidence from Study of an Australian University. *International Journal of Tourism research*, 10(6), 593-607.
72. *Sorbonne Declaration*. (2014). Najdeno 14. decembra 2014 na spletnem naslovu http://www.arhiv.mvzt.gov.si/fileadmin/mvzt.gov.si/pageuploads/doc/dokumenti_visokosolstvo/Bolonjski_proces/SORBONNE_DECLARATION.PDF
73. Sweeney, S. (2012). Going Mobile: Internationalization, mobility and the European Higher Education Area. Najdeno 30. januarja 2015 na spletnem naslovu https://www.heacademy.ac.uk/sites/default/files/resources/Going_Mobile.pdf.
74. Štolfa, M. (2011). *Mednarodna mobilnost študentov Ekonomske fakultete v Ljubljani* (diplomsko delo). Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
75. Štremfel, U. (2009). *Uresničevanje Lizbonske strategije preko odprte metode koordinacije na področju vseživljenjskega učenja* (magistrsko delo). Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
76. *Študija o učinkih programa Erasmus potrjuje njegove pozitivne učinke na zaposljivost in zaposlitveno mobilnost*. (2014). Najdeno 20. januarja 2015 na spletnem naslovu http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-1025_sl.htm.
77. *Terciarno izobraževanje*. (2014). Najdeno 10. decembra 2014 na spletnem naslovu <http://www.cmepius.si/terciarno-izobrazevanje/>.
78. Thorn, K. (2009). The Relative Importance of Motives for International Self-initiated Mobility. *Career Development International*, 14(4-5), 441-464.
79. Uhan, S. (2000). *Vrednotenje dela II. Motivacija, uspešnost, plača (osebni dohodek)*. Kranj: Moderna organizacija.
80. Ule, M., & Ule, A. (2005). *Psihologija komuniciranja*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
81. Vaxevas, P. (2013). The Girl Who Went on Erasmus Twice. *Euroculture magazine*. Najdeno 30. januarja 2015 na spletnem naslovu <http://euroculturereu/2013/01/03/the-girl-who-went-on-erasmus-twice/>.
82. Zakon o ratifikaciji Konvencije o priznavanju visokošolskih kvalifikacij v evropski regiji. *Uradni list RS* št. 45/1999.

PRILOGE

KAZALO PRILOG

Priloga 1: Kratice.....	1
Priloga 2: Število študentov EF na študijski mobilnosti v študijskem letu 2013/14.....	2
Priloga 3: Število študentov, ki so prišli na EF na študijsko mobilnost v študijskem letu 2013/14.....	3
Priloga 4: Število odhodov in prihodov študentov UL na študijsko mobilnost v študijskih letih 1999/2000 in 2013/14 po fakultetah.....	4
Priloga 5: Grafični prikaz analize podatkov	5
Priloga 6: Anketni vprašalnik	7

Priloga 1: Kratice

CEEPUS - Central European Exchange Program for University Studies

CMEPIUS - Center republike Slovenije za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja

ECTS - European Credit Transfer and Accumulation System

EF - Ekonomska fakulteta

ERASMUS - European Action Scheme for the Mobility of University Students

EU - Evropska Unija

UNESCO - United Nations Educational, Scientific and Cultural Organizations

VŽU - Vseživljenjsko učenje

Priloga 2: Število študentov EF na študijski mobilnosti v študijskem letu 2013/14

Tabela 1: Število študentov EF, ki so odšli na študijsko mobilnost v študijskem letu 2013/14

Število študentov EF, ki so odšli na študijsko mobilnost v študijskem letu 2013/14	Število študentov po posamezni državi
Nemčija*	38
Portugalska*	28
Francija*	25
Španija*	22
Turčija*	16
Avstrija*	14
Nizozemska*	12
Danska*	8
Velika Britanija*	8
Kanada	7
Švedska*	7
Avstralija	5
Finska*	5
Hrvaška*	5
Rusija	5
Irska*	4
Poljska*	4
Švica*	4
Belgija*	3
Češka*	3
Italija*	3
Južna Koreja	3
Kazahstan	3
Ljudska republika Kitajska	3
Mehika	2
Norveška*	2
Singapur	2
Združene države Amerike	2
Črna gora	1
Madžarska*	1
Makedonija*	1
Slovaška*	1
Srbija	1

Legenda: * Države, s katerimi ima EF sklenjeno pogodbo za izvajanje Erasmus študijske mobilnosti. S preostalimi državami ima sklenjene druge vrste mednarodnih sporazumov (izvaja se kakšen drug program).

Vir: Mednarodna pisarna Ekonomske fakultete, Statistični podatki o Erasmus študijski mobilnosti, 2014.

Priloga 3: Število študentov, ki so prišli na EF na študijsko mobilnost v študijskem letu 2013/14

Tabela 2: Število tujih študentov, ki so prišli na študijsko mobilnost na EF v študijskem letu 2013/14

Število tujih študentov na EF na študijski mobilnosti v študijskem letu 2013/14	Število študentov po državi izvora
Francija*	51
Nemčija*	37
Portugalska*	21
Španija*	20
Turčija*	19
Kanada	14
Češka*	14
Poljska*	14
Ljudska Republika Kitajska	14
Finska*	11
Belgija*	9
Italija*	9
Avstrija*	8
Hrvaška*	8
Rusija	7
Velika Britanija*	7
Koreja	5
Nizozemska*	5
Črna Gora	4
Slovaška*	4
Bolgarija*	3
Kazahstan	3
Mehika	3
Avstralija	2
Kolumbija	2
Hong Kong	2
Madžarska*	2
Kosovo	2
Kirgizistan	2
Latvija*	2
Litva*	2
Makedonija*	2
Srbija	2
Švedska*	2
Združene države Amerike	2
Danska*	1
Islandija	1
Tadžikistan	1

Legenda: * Države, s katerimi ima EF sklenjeno pogodbo za izvajanje Erasmus študijske mobilnosti. S preostalimi državami ima sklenjene druge vrste mednarodnih sporazumov (izvaja se kakšen drug program).

Vir: Mednarodna pisarna Ekonomske fakultete, Statistični podatki o Erasmus študijski mobilnosti, 2014.

Priloga 4: Število odhodov in prihodov študentov UL na študijsko mobilnost v študijskih letih 1999/2000 in 2013/14 po fakultetah

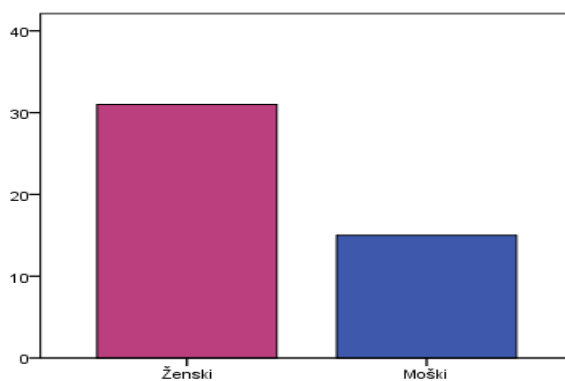
Tabela 3: Število prihodov / odhodov UL v študijskih letih 1999/2000 in 2013/14

Leto	1999/2000		2013/2014	
	Št. študentov, ki odidejo na študijsko mobilnost	Št. študentov, ki pridejo v Slovenijo na študijsko mobilnost	Št. študentov, ki odidejo na študijsko mobilnost	Št. študentov, ki pridejo v Slovenijo na študijsko mobilnost
Fakulteta				
Akademija za glasbo	1	0	8	10
Akademija za gledališče, radio, film in televizijo	0	0	1	2
Akademija za likovno umetnost in oblikovanje	9	0	23	24
Biotehniška fakulteta	16	0	45	36
Ekonomska fakulteta	18	0	189	242
Fakulteta za arhitekturo	0	0	39	54
Fakulteta za družbene vede	7	1	130	161
Fakulteta za elektrotehniko	0	0	10	19
Filozofska fakulteta	2	1	114	141
Fakulteta za farmacijo	0	0	28	23
Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo	0	0	15	21
Fakulteta za kemijo in kemijsko tehnologijo	2	0	6	9
Fakulteta za matematiko in fiziko	0	0	19	13
Fakulteta za pomorstvo in promet	6	0	0	15
Fakulteta za računalništvo in informatiko	0	0	16	8
Fakulteta za strojništvo	1	0	13	25
Fakulteta za socialno delo	4	0	29	27
Fakulteta za šport	0	0	9	17
Fakulteta za upravo	0	0	11	34
Medicinska fakulteta	0	0	35	59
Naravoslovno tehniška fakulteta	2	0	23	32
Pedagoška fakulteta	7	0	48	39
Pravna fakulteta	4	0	73	63
Teološka fakulteta	0	0	3	2
Veterinarska fakulteta	0	0	5	10
Zdravstvena fakulteta	4	0	18	28
SKUPAJ	83	2	910	1114

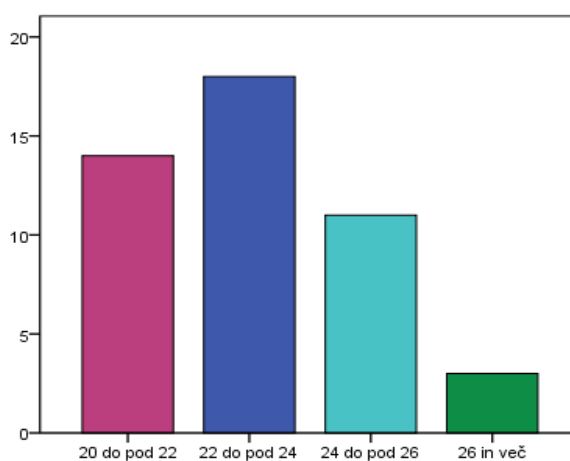
Vir: Mednarodno sodelovanje in izmenjave Univerze v Ljubljani, Statistični podatki o Erasmus študijski mobilnosti, 2014.

Priloga 5: Grafični prikaz analize podatkov

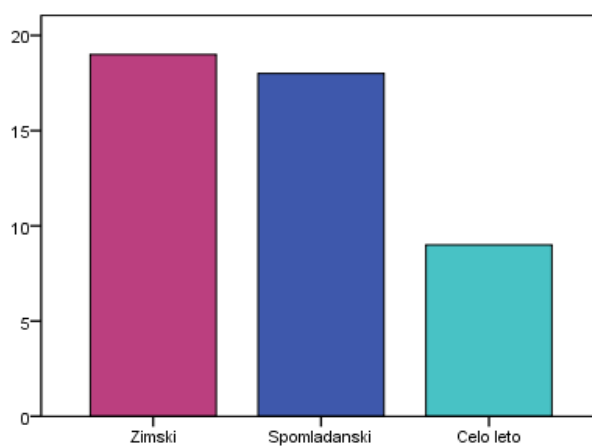
Slika 1: Spol anketirancev glede na število anketirancev

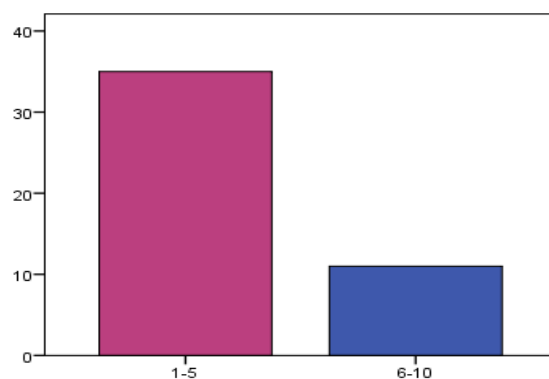
Slika 2: Starost anketirancev glede na število anketirancev

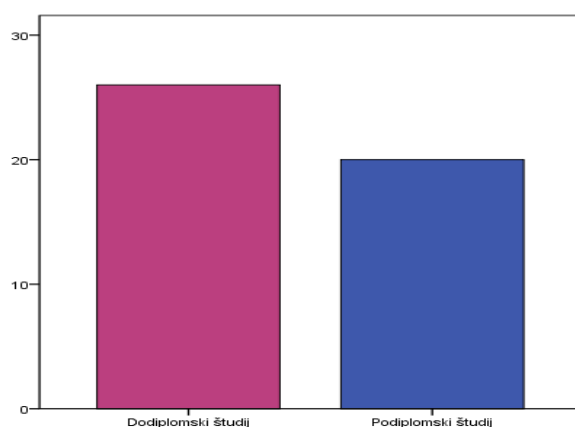
Slika 3: Študijski semester študijske mobilnosti glede na število anketirancev

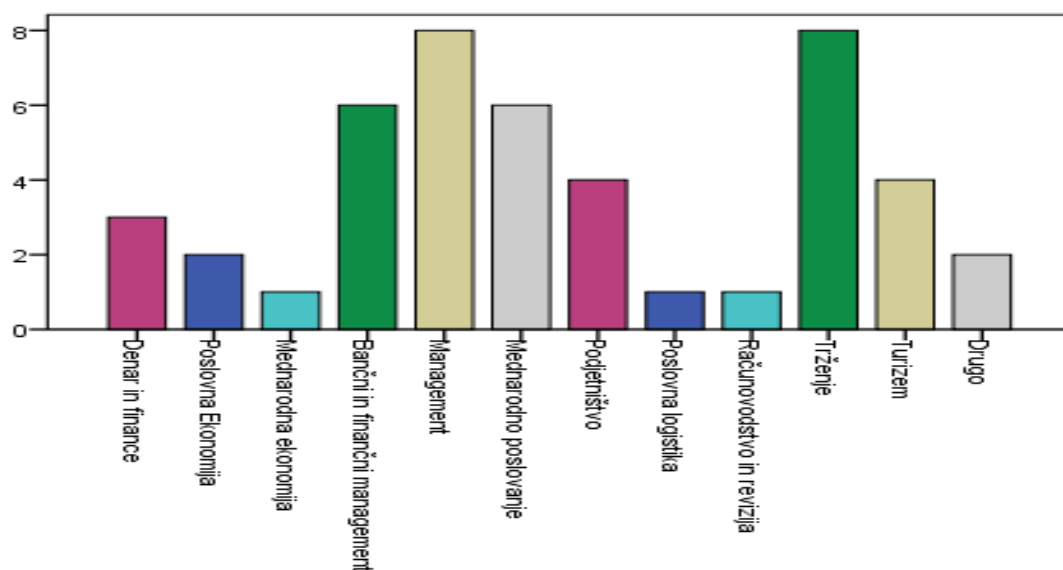
Slika 4: Število mesecev preživetih na študijski mobilnosti glede na število anketirancev

Slika 5: Stopnja študija v času študijske mobilnosti glede na število anketirancev

Slika 6: Smer študija v času študijske mobilnosti glede na število anketirancev

Priloga 6: Anketni vprašalnik

1. Označite (z oznako X), v kolikšni meri so k odločitvi za študijsko mobilnost vplivali navedeni motivacijski faktorji:

	zelo nepomembno	nepomembno	niti nepomembno niti pomembno	pomembno	zelo pomembno
Akademski razlogi					
Pridobitev novega znanja in življenjska izkušnja					
Spoznavanje tuje kulture					
Učenje tujega jezika					
Spoznavanje novih prijateljev/znancev					
Razvoj karierne poti					
Spoznavanje novega okolja					

2. Izberite dejavnik (označite z X), ki je največ pripomogel k odločitvi za izbiro programa na vaši študijski mobilnosti (izberite samo en dejavnik).

Mnenja nekdanjih Erasmus študentov	
Država/mesto, kjer se fakulteta nahaja	
Ponujen študijski program	
Predavanje v tujem jeziku (angleškem ali lokalnem)	
Ugled izbrane fakultete	
Spodbujanje študijske mobilnosti s strani Mednarodne pisarne EF	

3. Kdo je tisti, ki vam je najbolj pomagal pri sprejetju odločitve za študijsko mobilnost (ustrezen odgovor označite z X).

Družina	
Prijatelji/znanci	
Profesorji	
Erasmus koordinatorji/ Mednarodna pisarna	
Študentje, ki so se predhodno udeležili Erasmus mobilnosti	
Nihče	

4. Kaj vas je najbolj skrbelo pri sprejemanju odločitve za študijsko mobilnost (ustrezen odgovor označite z X)

Stroški, povezani s študijem v tujini	
Nezadostno znanje tujega jezika	
Ločenost od družine/ partnerja/ prijateljev	
Strah pred neuspehom v izbranem študijskem programu	
Pomanjkanje motivacije	
Omejeno število mest na željeni tuji instituciji	

5. Kako bi ocenili dejavnost Mednarodne pisarne na Ekonomski fakulteti pri razjasnitvi vsega potrebnega povezanega s študijsko mobilnostjo (ustrezen odgovor označite z X).

Popolnoma neustrezna podpora	
Neustrezna podpora	
Niti neustrezna niti ustrezna podpora	
Ustrezna podpora	
Popolnoma ustrezna podpora	

Če ste izbrali odgovor 1. popolnoma neustrezna podpora ali 2. neustrezna podpora, vas prosim za kratko utemeljitev:

_____ .

6. Ali menite, da Mednarodna pisarna na Ekonomski fakulteti dovolj dobro promovira študente k udeležitvi na enem izmed študijskih programov mobilnosti (ustrezen odgovor označite z X).

Popolnoma neustrezno promovira	
Neustrezno promovira	
Niti neustrezno niti ustrezno promovira	
Ustrezno promovira	
Popolnoma ustrezno promovira	

Če ste izbrali odgovor 1. popolnoma neustrezna podpora ali 2. neustrezna podpora, vas prosim za kratko utemeljitev:

_____ .

7. Kaj bi po vašem mnenju Mednarodna pisarna na Ekonomski fakulteti še lahko storila, da bi študentom olajšala izbiro pri odločitvi za študijsko mobilnost (ustrezen odgovor označite z X)

Izboljšala komunikacijo z študenti	
Organizirala več dogodkov v zvezi s študijsko mobilnostjo	
Namenila še več pozornosti obveščanju o možnostih študijske mobilnosti	
Nič	
Drugo: prosim, navedite kaj	

8. Označite (z oznako X) v kolikšni meri menite da bo vpliv študijske mobilnosti skozi navedene dejavnike vplival na vašo nadaljnjo karierno pot

	zelo nepomembno	nepomembno	niti nepomembno niti pomembno	pomembno	zelo pomembno
Večja možnost zaposlitve					
Nova poznanstva					
Veliko pridobljenega akademskega/ kulturnega znanja					
Mednarodna izkušnja					
Osebna rast					

9. Menite, da ste zaradi študijske izkušnje v tujini v prednosti pred drugimi diplomanti/ magistri pri iskanju zaposlitve

Da	
Ne	

Prosim za kratko utemeljitev: _____ .

10. Spol

Moški	
Ženski	

11. Starost v času študijske mobilnosti

18 do pod 20	
20 do pod 22	
22 do pod 24	
24 do pod 26	
26 in več	

12. Študijski semester študijske mobilnosti

Zimski	
Spomladanski	
Vse leto	

13. Število mesecev, preživetih na študijski mobilnosti

1-5 mesecev	
6-10 mesecev	

14. Stopnja študija v času študijske mobilnosti

Dodiplomski študij	
Podiplomski študij	

15. Smer študija ne Ekonomski fakulteti

Denar in finance	
Poslovna ekonomija	
Mednarodna ekonomija	
Bančni in finančni management	
Management	
Mednarodno poslovanje	
Podjetništvo	
Poslovna logistika	
Poslovna informatika	
Računovodstvo in revizija	
Trženje	
Turizem	
Drugo	